

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: תּוֹרִיעַ (שַׁבַּת הַחֹדֶשׁ)

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:32

עֲרַשׁ"ק כֹּט' אֹדֶר ב' תִּשְׁע"ט (5.4.19) bnei-zion.com

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:41 ר"ת 20:20

הַפְּטָרָה: "כֹּה אָמַר" (סְפָרְדִים) (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת אוֹ סִפְחַת אוֹ בְהֶרֶת, וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרְעַת, וְהוּבָא אֶל אֶהֱרֵן הַכֹּהֵן.."

עַל פְּסוּק זֶה שׁוֹאֲלִים חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, מִדּוּעַ הַנִּגְעִים הַבָּאִים עַל הָאָדָם הֵם דּוֹקָא עַל עוֹר בְּשָׂרוֹ, וְלֹא עַל מְקוֹם אַחֵר? נִקְדִים לְהַבִּיא אֶת דְּבָרֵי חוֹ"ל, הָאוֹמְרִים (עֲרִכִין טו'): "כָּל הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע – נִגְעִים בָּאִים עָלָיו", וּמְבֹאֵר שֶׁם עוֹד: "וּמָה תִקְנָתוֹ (=רְפוּאָתוֹ) שֶׁל הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע?... יְעֻסֹק בְּתוֹרָה, שְׁנַאֲמַר: 'מִרְפָּא לְשׁוֹן – עֵץ חַיִּים', וְאֵין לְשׁוֹן' אֶלָּא לְשׁוֹן הָרַע... וְאֵין 'עֵץ' אֶלָּא תוֹרָה."

הַפְּנִיָה הַיָּא שְׁהַמְרַפָּא לְלְשׁוֹן, שְׁדַבְּרָה רְעָה, הוּא "עֵץ חַיִּים" – הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, הַמְשׁוּלָּה לְעֵץ חַיִּים. כִּי כַּאֲשֶׁר הָאָדָם עוֹסֵק בְּתוֹרַת ה', וּפִיו מְדַבֵּר דְּבָרֵי תוֹרָה, הוּא מִתְקַן בְּכַךְ אֶת אֲשֶׁר פָּגַם בְּלְשׁוֹנוֹ, כְּשֶׁדַּבֵּר לְשׁוֹן הָרַע עַל חִבְרוֹ.

אִךְ נִרְאֶה, שְׁבִתִּיקוֹן הַפָּגַם שֶׁל הַצָּרְעַת, עַל-יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה, טְמוּן עֲנִיָן יוֹתֵר עֲמוּק, וּכְפִי שְׁאוּמֵר בְּעַל "שַׁפְּתַי אֵמַת", שְׁשֵׁרֵשׁ נִגַע הַצָּרְעַת בְּעוֹר בְּשָׂר הָאָדָם, נוֹבַע מִחֲטָא הָאָדָם הָרָאוּי.

כְּדִי לְהַבִּין אֶת הַקֶּשֶׁר בֵּין נִגַע הַצָּרְעַת לְבֵין חֲטָא הָאָדָם הָרָאוּי, נִקְדִים לְבַאֵר אֶת הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית ג', כ"א): "וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר וַיִּלְבָּשֵׁם", וּמוּבָא בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה כ', יב'): "בְּתוֹרַתוֹ שֶׁל ר' מֵאִיר מְצָאוּ כְּתוּב: כְּתַנּוֹת אֹר" (בְּמְקוֹם "כְּתַנּוֹת עוֹר").

וְהַבִּיאֹר הוּא עַל-פִּי הַיְדוּעַ מִהַסְּפָרִים הַקְדוּשִׁים, שְׁגוּף הָאָדָם הוּא רַק בְּבַחֲיַנַת כְּתוּנָת (=לְבוּשׁ) וְנִרְתִּיק לְנִשְׁמָה הַקְדוּשָׁה. וְכֵן יְדוּעַ, שְׁהַנְשָׁמָה הַיָּא אֹר גְּדוּל, חֶלֶק אֶלּוֹק מִמַּעַל, שְׁנִפְחָה הַק"ב בְּאָדָם, כְּדִי לְהַחֲיֹת אֶת הַגּוּף, וְלְהַאִיר אוֹתוֹ בְּאוֹר ה', כְּפִי שְׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי כ', כו'): "נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם חִפְשׁ כָּל חֲדָרֵי בֵּטֵן".

וְהֵנָּה, לְפָנֵי שְׁחֲטָא הָאָדָם הָרָאוּי בְּעֵץ הַדַּעַת, הָיָה גּוּפוֹ מְזוּכָּךְ כָּל-כַּף בְּרוּחָנִיּוֹת, עַד שֶׁלֹּא הִסְתִּיר כָּלֵל אֶת אֹר הַנְּשָׁמָה שֶׁבָּקַע מִתּוֹכוֹ. וְהַגּוּף, שְׁהוּא כְּאֵמֹר רַק נִרְתִּיק וְלְבוּשׁ לְנִשְׁמָה, הָיָה מֵאִיר בְּאוֹר הַנְּשָׁמָה הַקְדוּשָׁה, וְזוּהִי כְּתוּב חוֹ"ל: "כְּתַנּוֹת אֹר" – שְׁהַגּוּף עֲצָמוֹ מֵאִיר מֵאוֹר הַנְּשָׁמָה שְׁבִתּוֹכוֹ.

אוּלָּם, לְאַחַר חֲטָא הָאָדָם הָרָאוּי, נִכְנָס בְּתוֹכוֹ הַיֶּצֶר הָרַע, וְנִתְגַּשֵּׁם גּוּפוֹ, וְכִתּוּצָאָה מִכָּךְ, בְּמְקוֹם שְׁהַגּוּף יָאִיר בְּאוֹר הַנְּשָׁמָה שְׁבִתּוֹכוֹ, בְּבַחֲיַנַת "כְּתַנּוֹת אֹר", יֵרֵד הַגּוּף לְמִדְרַגַת "כְּתַנּוֹת עוֹר", וְכִסָּה עַל הָאוֹר הַגְּדוּל שֶׁל הַנְּשָׁמָה, שְׁבִתּוֹךְ הָאָדָם, וּבְכַךְ מִנַּע מֵאוֹר הַנְּשָׁמָה לְהַאִיר הַחוּצָה.

וּמִכֵּיּוֹן שֶׁלְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתְנֵי הָיָה חֶלֶק בְּחֲטָא עֵץ הַדַּעַת, הָיִית וְכָל הַנְּשָׁמוֹת הָיוּ כְּלוּלוֹת בְּתוֹךְ הָאָדָם הָרָאוּי, נִמְצָא שֶׁלְכָל אֶחָד יֵשׁ גּוּף, שְׁהוּא בְּבַחֲיַנַת "כְּתַנּוֹת עוֹר", בְּהִיוֹתוֹ מְכֻסָּה וּמִסְתִּיר אֶת אֹר הַנְּשָׁמָה מִלְּהַאִיר בּוֹ.

לְכֵן, עֵיקַר הַעֲבוּדָה הַמוּטְלָת עָלֵינוּ הוּא לְתַקֵּן אֶת חֶלְקֵנוּ בְּחֲטָא הָאָדָם הָרָאוּי, עַד שִׁישׁוּב גּוּפֵנוּ וַיִּוֹדְכֶךְ לְהִיּוֹת שׁוֹב כְּלֵי מֵאִיר מֵאוֹר הַנְּשָׁמָה שְׁבִתּוֹכוֹ. וְזוּהִי הַעֲנִיָן שְׁמוּבָא בְּמִדְרָשׁ, שְׁבִתּוֹרַתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר הָיָה כְּתוּב "כְּתַנּוֹת אֹר" – וְהַכְּוִנָּה הַיָּא שְׁרַבִּי מֵאִיר זְכָה, בְּגִדְל קְדוּשָׁתוֹ, לְתַקֵּן אֶת חֶלְקוֹ בְּחֲטָא עֵץ הַדַּעַת, עַד שְׁגוּפוֹ הָיָה מֵאִיר בְּאוֹר הַגְּדוּל שֶׁל הַנְּשָׁמָה שְׁבִתּוֹכוֹ, בְּבַחֲיַנַת "כְּתַנּוֹת אֹר" (וְעַל-כֵּן נִקְרָא שְׁמוֹ מֵאִיר).

וּמַעַתָּה יִתְבָּאֵר הַיֵּטֵב הַכְּתוּב: "אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת אוֹ סִפְחַת אוֹ בְהֶרֶת, וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרְעַת". כִּי כַּאֲשֶׁר הָאָדָם אֵינוֹ מְזוּכָּךְ אֶת "כְּתַנּוֹת עוֹר" גּוּפוֹ כְּרָאוּי, כְּדִי לְהוֹפְכֶם לְ"כְּתַנּוֹת אֹר" – אֵין הַנְּשָׁמָה הַפְּנִימִית שְׁבִתּוֹכוֹ יְכוּלָה לְהַאִיר אֶת גּוּפוֹ בְּאוֹר ה', וְהַגּוּף הוֹפֵךְ בְּעֵצֶם לְמִסָּךְ, הַמְבַדִּיל וְהַמוּנַע מִהַנְּשָׁמָה לְהַאִיר אֶת גּוּפוֹ. וְזֹאת הַסִּיבָה לְ"וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרְעַת" – כִּיּוֹן שְׁנִגַע הַצָּרְעַת שׁוֹלֵט בְּגוּף בְּגִלְלָה שֶׁלֹּא זָכָה אוֹתוֹ כְּרָאוּי.

אִם כֵּן, מִכֵּיּוֹן שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתְנֵי חֵיב לְתַקֵּן אֶת חֶלְקוֹ בְּחֲטָא עֵץ הַדַּעַת, חוֹבָה עָלֵינוּ לְדַעַת אֵיךְ בְּאֵמַת אָנוּ יְכוּלִים לְתַקֵּן וְלְהַפּוֹךְ אֶת "כְּתַנּוֹת הָעוֹר" שֶׁלֵּנוּ לְ"כְּתַנּוֹת אֹר"?

אוּמֵר עַל-כֵּךְ הַרְה"ג פִּינְחָס פְּרִידְמָן: הֵנָּה, מְצָאנוּ בְּסִפֵּר "חֲמָרָא טְבָא" שֶׁל הַרְה"ק רַבִּי אַבְרָהָם שְׁמִחָה מְבֵרָאנוּב זי"ע, שְׁעַל-יְדֵי כְּתִיבַת סִפֵּר תוֹרָה עַל קֶלֶף מְעוּבָד שֶׁל בְּהֵמָה טְהוֹרָה, מְקַבֵּל עוֹר הַבְּהֵמָה אֶת קְדוּשַׁת הַתּוֹרָה,

ועל-ידי כך מתעלה העור של הבהמה, והופך לאור התורה, כפי שכתוב: "כי נר מצוה ותורה אור", שעל-ידי הכתיבה של התורה על העור הופכים את ע' של עור ל-א', ונעשה מזה אור.

אם כך, נשאלת השאלה, איך על-ידי כתיבת ספר תורה על עור של בהמה, אנו יכולים לתקן את מה שקלקלנו בגופנו אנו, בחטא האדם הראשון, ולהפוך את "כתנות העור" ל"כתנות אור"?

כדי לענות על-כך, נביא את דברי חז"ל בגמרא (גיטין ס'): "אמר ר' יוחנן: לא כרת הקב"ה ברית עם ישראל, אלא בשביל דברים שבעל-פה, שנאמר: '...על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל'. וצריך להבין, למה דוקא על-ידי תורה שבעל-פה כרת הקב"ה ברית עם ישראל?

אומר על-כך המהר"ל מפראג, בספרו "תפארת ישראל": כמו שבתורה שבכתב יש קלף של בהמה טהורה, שעליו נכתב ספר התורה, כך צריכה התורה שבעל-פה "קלף", שעליו היא "תכתב". ובאיזה "קלף" מדובר? - רמ"ח איבריו ושם"ה גידיו של האדם, העוסק בתורה שבעל-פה.

נמצא מכאן, שכאשר איש ישראל עוסק בתורה שבעל-פה, הוא מקדש את גופו להיות בבחינת "קלף", שעליו יחקקו אותיות הלימוד של התורה שבעל-פה, ועל-ידי זה נעשה גופו קדוש כקדושת ספר תורה, שנקרא "אור". וכך גופו החומרי, שהיה עד עכשיו בבחינת "כתנות עור", נהפך להיות בבחינת "כתנות אור".

ובזה נתיחדו רק ישראל מכל האומות, שמוזכרים את עצמם בקדושה ובטהרה, עד שגופם נעשה קלף לתורה שבעל-פה, ולכן לא כרת הקב"ה ברית עם ישראל - אלא בשביל התורה שבעל-פה.

וזהו שאנו מתפללים ומבקשים כל יום מאבינו שבשמים **והאר** עינינו בתורתך" - שעל-ידי עסק התורה, **יאיר** הקב"ה את אור התורה, כדי להאיר את "עינינו" - את האות ע' שלנו, ולהופכה ל-א', כדי לתקן את חטא האדם הראשון, ולהפוך את "כתנות העור" ל"כתנות אור", **אמן** כן יהי רצון. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

מספר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: בא אלי אברך בבקלה, וספר על תופעה המתרחשת בביתו מזה מספר ימים, וגורמת לחרדה לו ולבני ביתו, והם אינם מוצאים לה פתרון.

"ציפור גדולה נכנסת אלינו לסלון הבית", הוא מספר, "וכשאנחנו מסלקים אותה, היא יוצאת, אבל בתוך דקה-שתיים חוזרת שנית. שוב אנחנו מגרשים אותה, ושוב היא חוזרת. כך יום, יומיים, שלשה ימים, ויותר". "הציפור עצמה אינה מפחדת אותנו", אומר האברך, "אבל יש לנו הרגשה שהיא נשלחה מן שמיא (=מהשמים), כדי לרמז לנו דבר-מה, ואין אנו יודעים ולו קצה חוט, מהו הרמז וחסמין שהיא מביאה עמה בכנפיה".

"בשלב מסוים", הוא ממשיך, "חשבנו שאולי כדאי להרוג אותה, וכך להפטר ממנה ומהמתח שהיא גורמת לנו בבית". כששמעתי את הדברים הללו יוצאים מפי האברך, אמרתי לו: "הרי אתה בעצמך אומר, שיש לך הרגשה שהציפור נשלחה מן השמים. אם כן, כיצד הנך מעלה בדעתך פתרון שפזה של הריגת הציפור? וכי אם תהרגנה, תפטר ממנה ומהרמזים שהיא מביאה עמה?"

משל למה הדבר דומה? לאדם הנוסע ברכבו, ולפתע נדלקת נורה אדומה בלוח המחוונים שלו. כיון שרק לפני שבוע-שבועיים רכש את הרכב, הוא עדין אינו בקי בכל סימני הנורות, ואינו יודע מהו הפריט במכונית העומד לפני קלוקל, ושבעטיו נדלקה המנורה.

הוא ממשיך לנסוע, אבל הנורה נכבית ונדלקת שוב ושוב, ובגיתר תכיפות, מה שאומר שהתקלה מחמירה והולכת. הדבר מרגיז את הנהג, ומפריע לו לנהוג בשלוה. עכשיו נעצור רגע ונחשוב: וכי אם הנהג יקח פטיש וישבור את הנורה, ויסלקנה מן העולם, תפתר הבעיה שהתעוררה ברכב? הרי ללא ספק המצב רק ילך ויחמיר, המנוע עלול להתחמם, עד שהמכונית תתקע לגמרי, ולא תמשיך יותר בנסיעה, וגם נוסעי הרכב יכנסו לסכנה! אם כל מציאותה של נורה זו היא כדי להתריע מפני תקלה פלשהי במכונית - הרי הפתרון האחד והיחיד העומד בפני הנהג הוא, להעמיד את הרכב בצידי הדרך, ולבדוק את המערכות".

"גם במקרה שלך", אמרתי לאברך, "הרי עושה רושם שהציפור נשלחה מן שמיא כדי להצביע על 'תקלה' פלשהי בביתכם. אם כן, בנדאי שהריגתה של הציפור לא תסייע בידך במאומה". "אם כן, מה עלי לעשות?" - שאל האברך, כשענן של דאגה מכסה את פניו.

"אם אתה חושב שאני הכתובת לדברים אלה - הנך טועה", השבתי לו, "אבל אני יכול לצטט בפניך את דבריו של יונתן בן עוזיאל (לקמן פסוק נ"ג), ויתכן שתמצא שם את הפתרון לתופעה של הציפור החודרת לביתך: יונתן בן עוזיאל מתקשה, מדוע מצוה התורה (בענין המצורע) לשלח את הציפור השנה, ולא לשחוט אותה, כפי שעושים לציפור הראשונה? ומסביר, שכיון שהמצורע נענש בגין לשון הרע שדבר, שילווחה של הציפור השנה נועד להזכיר לו את חטאו - שאם ישוב וידבר לשון הרע, תחזור אליו הציפור שנית, ותזכיר לו את הסכנה הגדולה שהיתה מנת חלקו בתקופת היותו מצורע. לכשיזכר האדם בכך, יש סיכוי רב שישפך את דרכיו ויפסיק לדבר לשון הרע. הציפור החיה משמשת, אפוא, לתזכורת, שאם ישוב וידבר לשון הרע - היא תחזור לביתו, ותזכיר לו את הדבר". האברך שמע את הדברים, ולאחר שעשה חשבון נפש, הסכים שאכן מדברים בביתו לשון הרע, וקבל על עצמו להתחזק בדבר. והציפור לא באה יותר... **שבת שלום לכל בית ישראל!** **נא לשמור על קדושת הגיליון!**

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: תּוֹרִיעַ (שַׁבַּת הַחֹדֶשׁ)

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:32

עֲרֻשׁ"ק כֹּס' אֲדָר ב' תִּשְׁע"ט (5.4.19) bnei-zion.com

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:41 ר"ת 20:20

הַפְּטָרָה: "כֹּה אָמַר" (סְפָרְדִים) (לְקַבֵּל הַעֲלוֹן בְּדוּא"ל שֶׁלַח הוֹדְעָה לִּי (moshe45@bezeqint.net) (לְפִי הַעִיר חִיפָה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת... וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרַעַת"

בְּפֻרְשׁוֹת הַנְּגָעִים, אָנוּ לְמִדֵּים עַל שְׁלִשָּׁה סוּגִים שֶׁל נְגָעִים, הַבָּאִים עַל הָאָדָם:

1. נְגָעֵי הָאָדָם: "אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת... וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרַעַת".

2. נְגָעֵי בְּגָדִים: "וְהִפְגִּד כִּי יִהְיֶה בּוֹ נֹגַע צָרַעַת בְּבִגְד צִמָּר אוֹ בְּבִגְד פְּשָׁתִים".

3. נְגָעֵי בְּתִים: "כִּי תִבְאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן... וְנִתְתִּי נֹגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ".

וְצָרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין עֲנִיָּן זֶה. שֶׁפֶן, מְדוּעַ כְּדִי לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם בְּתִשׁוּבָה מִבֵּיא עָלָיו הַקֶּב"ה דוֹקָא נְגָעִים אֱלוֹ ("נְגָעֵי הָאָדָם", "נְגָעֵי בְּגָדִים", "נְגָעֵי בְּתִים")?

פֶּתַח דְּבָרֵינוּ יֵאִיר מָה שְׁמַצִּינוּ בְּדִבְרֵינוּ הַנִּפְלְאִים שֶׁל ה"כְּלֵי יָקָר" (תּוֹרִיעַ), שְׁמִבְּאֵר שְׁשֻׁלֶשֶׁת הַסּוּגִים שֶׁל הַנְּגָעִים הִלְלוּ בָּאִים בְּעֵצָם עַל שְׁלִשָּׁה כִּיסוּיִים הַמְּכַסִּים אֶת הָאָדָם. הֵא כִּי־צָד?

הִנֵּה, "נְגָעֵי הָאָדָם" בָּאִים עַל הָעוֹר הַמְּכַסֶּה אֶת הַבְּשָׂר. "נְגָעֵי בְּגָדִים" בָּאִים עַל הַלְּבוּשׁ, הַמְּכַסֶּה אֶת הָעוֹר. וְ"נְגָעֵי בְּתִים" בָּאִים עַל הַבְּתִים, הַמְּכַסִּים אֶת כָּל הָאָדָם (גַּם עוֹרוֹ וְלְבוּשׁוֹ).

וּכְפִי דְבָרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: "וְתִדְעַ וְתִשְׁכִּיל כִּי ג' מִיְּנֵי צָרַעַת בָּאִים עַל ג' דְּבָרִים, שֶׁהֵם כִּיסוּי לָאָדָם, זֶה לְפָנִים מְזוּהָ. מְכַסֶּה רֵאשׁוֹן הוּא עוֹרוֹ לְבְּשָׂרוֹ. לְמַעַלָּה מְעוּרוֹ – בְּגָדָיו – שֶׁהֵם כִּיסוּי לְעוֹרוֹ. לְמַעַלָּה מֵהֵם – בֵּיתוֹ – כִּי הוּא מְכַסֶּה לוֹ לְהַצִּילוֹ מִמָּטָר וּמִזֶּרֶם. וּמִי שֶׁהוֹסֵר מְעַלְיוֹ כָּל מְכַסֶּה נִקְרָא 'פְּרוּעַ וּמְגוּלָּה'... עַל-כֵּן הַזִּכִּיר תְּחִילָה נְגָעֵי עוֹרוֹ, לְאַחַר מִכָּן נְגָעֵי בְּגָדָיו, וְלְאַחַר מִכָּן נְגָעֵי בְּתִים, לְהִסִּיר מִכָּסוֹהוּ אַחַת אַחַת, עַד שִׁיְהִיָּה פְּרוּעַ וּמְגוּלָּה מִכָּל וְכָל... אֲמַנָּם לְדַעַת רו"ל (ויק"ר יז, ד') הַסֵּדֶר הַפּוּדָה (קוֹדֶם מִבֵּיא הַקֶּב"ה עַל הָאָדָם "נְגָעֵי בְּתִים", לְאַחַר מִכָּן "נְגָעֵי בְּגָדִים", וְרַק לְבִסּוּף "נְגָעֵי הָאָדָם"). כִּי אֲמָרוּ: 'אֵין בְּעַל הַרְחָמִים (=הַקֶּב"ה) נוֹגַע בְּנַפְשׁוֹת תְּחִילָה... לְכַךְ מִבֵּיא תְּחִילָה נֹגַע עַל בֵּיתוֹ. (אִם) לֹא חֲזַר בּוֹ (הָאָדָם בְּתִשׁוּבָה), מִבֵּיא גַם עַל בְּגָדָיו. לֹא חֲזַר בּוֹ – מִבֵּיא גַם עַל גּוּפוֹ... וּמָה שֶׁהַזִּכִּיר תְּחִילָה נְגָעֵי הַגּוּף, לְפִי שֶׁהַקֶּב"ה מִתְּרָה בְּמִכָּה הָאַחֲרוֹנָה הַגְּדוּלָּה תְּחִילָה... לְאִים עַל הָאָדָם מִמָּה שֶׁהוּא מִתְּרָא בְּיֹתֵר (נְגָעֵי גּוּפוֹ וּבְשָׂרוֹ), אֲבָל לְעוֹלָם 'אֵין בְּעַל הַרְחָמִים (=הַקֶּב"ה) נוֹגַע בְּנַפְשׁוֹת תְּחִילָה, כִּי אֵל רַחוּם וְחַנּוּן הוּא".

דְּהִינּוּ, אֹמֵר ה"כְּלֵי יָקָר", הַקֶּב"ה בְּרָא אֶת הָאָדָם וְנָתַן לוֹ שְׁלִשָּׁה מִיְּנֵי/סוּגֵי הַגְּנוּת לְשִׁמּוֹר עָלָיו. הַהֲגָנָה הָרֵאשׁוֹנָה, הָעוֹר, הַמְּכַסֶּה עַל הַבְּשָׂר, שְׁלֹא יִנּוּק מִפְּגַעֵי הַשֶּׁמֶשׁ, חִידָקִים וּמַחֲלוֹת לְמִיְּנֵיהֶם. הַהֲגָנָה הַשְּׁנִיָּה – הַבְּגָדִים, הַמְּכַסִּים אֶת הָעוֹר, לְשִׁמּוֹר עָלָיו שְׁלֹא יִנּוּק מִהַרְרוּחַ, מִהַשֶּׁמֶשׁ וּמִהַגֶּשֶׁם. וְאֵילוֹ הַהֲגָנָה הַשְּׁלִישִׁית – הַבֵּית, הַמְּכַסֶּה אֶת כָּל הָאָדָם וּמִגֵּן עָלָיו מִכָּל מָה שֶׁהַזִּכִּירָנוּ, בְּאֹפֶן הַחֹזֵק בְּיֹתֵר.

וְלָכֵן, כְּאֲשֶׁר הָאָדָם חוֹטֵא כְּנֹגֵד ה' וְתוֹרָתוֹ, הָרִי הוּא פּוֹגֵם בְּכָל שְׁלִשָּׁת הַכִּיסוּיִים הַלְלוּ, הַמְּגִינִים עָלָיו. וּכְפִי שְׁכָר מִבֵּיא עָלָיו הַקֶּב"ה שְׁלִשָּׁה מִיְּנֵי נְגָעִים. תְּחִילָה מִבֵּיא עָלָיו הַקֶּב"ה נְגָעֵי בְּתִים (הַמְּגִן הַרְחוּק), לְרִמּוֹז לוֹ שֶׁפֶגַם הוּא בְּמִגֵּן הַשְּׁלִישִׁי. וְאִם אֵין הָאָדָם מִבִּין אֶת הַרְמֵז וְאֵין הוּא חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, מִבֵּיא עָלָיו הַקֶּב"ה אֶת נְגָעֵי הַבְּגָד (הַמְּגִן הַיּוֹתֵר קְרוֹב). וְאִם גַּם כָּעַת אֵין הָאָדָם מִבִּין אֶת הַרְמֵז, וְאֵינוֹ חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, מִבֵּיא עָלָיו הַקֶּב"ה אֶת הַנְּגָעִים בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ, הוּא הַמְּגִן הָרֵאשׁוֹן, כְּדִי לְרִמּוֹז לוֹ שֶׁכִּבְּרָ אֵין לוֹ שְׁמִירָה מִכָּל שְׁלִשָּׁת הַכִּיסוּיִים שֶׁהָיוּ לוֹ (בֵּית, בְּגָד, עוֹר). וְצָרִיף לְהִבִּין עֲנִיָּן זֶה שֶׁל שְׁלִשָּׁת הַכִּיסוּיִים שֶׁכָּסָה הַקֶּב"ה אֶת הָאָדָם. שֶׁפֶן, אֵיךְ עַל-יְדֵי הַחֲטָא פּוֹגֵם הָאָדָם דוֹקָא בְּשִׁלְשֵׁת הַכִּיסוּיִים הַלְלוּ?

הִנֵּה, יְדוּעַ, שֶׁהַנְּשֻׁמָּה הִיא חֵלֶק אֱלוֹק מִמַּעַל, כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "וַיִּצַּר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֲפָר מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשִׁמַת חַיִּים".

וְכֵן כְּתוּב בְּגִמְרָא (גִּידָה לֹא'): "...שְׁלִשָּׁה שׁוֹתְפִין יֵשׁ בְּאָדָם: הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָבִיו וְאִמּוֹ – אָבִיו מְזַרִיעַ הַלְבָן, שְׁמִמְנוֹ (נוֹצְרִים) עֲצָמוֹת וְגִידִים וְצַפְרָנִים, וּמִחַ שְׁבִרָאשׁוֹ וְלָבָן שְׁבַעֲיָן. אִמּוֹ מְזַרֵעַת אָדָם, שְׁמִמְנוֹ (נוֹצְרִים) עוֹר

ובְּשֵׁר וּשְׁעֵרוֹת וְשָׁחֹר שְׁבָעִין. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן בּוֹ רוּחַ וּנְשָׁמָה...".

אִם כֵּן, אֹמֵר הַשֶּׁרֶף רַבִּי אֲוִרִי מִסְטָרְעֵלִיסק זִיע"א, חֲלָקוֹ שֶׁל הַקַּב"ה בְּאָדָם הוּא הַנְּשָׁמָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא בּוֹדָאֵי בְּשָׁלִימוֹת. שֶׁהָרִי, הִיא חֶלֶק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ הַקְּדוּשׁ מִכָּלֵם, וְכֵן גַּם כָּל מַעֲשָׂיו. (וַיֵּשׁ לֹאמֹר שֹׁזְהוּ בִּיאֹר הַבְּרָכָה: "אֱלֹהֵי, נְשָׁמָה שְׁנַתָּת בִּי טְהוּרָה הִיא". וּמִפְרֵשׁ וְאֹמֵר אֵת הַטַּעַם לְכֹךְ שֶׁהִיא טְהוּרָה: שֶׁהָרִי, "אֵתָה בְּרֵאתָה. אֵתָה יִצְרָתָה. אֵתָה נִפְחָתָה בִּי" – כִּי הִיא חֲלָקוֹ שֶׁל הַקַּב"ה. אִם כֵּן, בּוֹדָאֵי שֶׁהִיא טְהוּרָה, בְּלִי פָגָם).

וְלָכֵן, אִם הָאָדָם חוֹטֵא חֲלִילָה אֵין הַפָּגָם מְגִיעַ לְנִשְׁמָה, שְׂכֵן, עוֹד לִפְנֵי הַחֲטָא מִסְתַּלְקָת מִמֶּנּוּ הַנְּשָׁמָה, כְּמִבּוֹאֵר בְּתִיקוּנֵי הַזֹּהַר הַקְּדוּשׁ (תִּיקוּן לֵא, עה, מְתוּרָגִם): "כְּאֲשֶׁר הָאָדָם מִתְחַיֵּב בְּעִבְרֵירוֹת... נִשְׁמַת חַיִּים מִסְתַּלְקָת מִן הַגּוּף".

וְזוֹהוּ הָעֲנִין שֶׁל צֵלֶם הָאָדָם שֶׁמִּסְתַּלֵּק מִן הָאָדָם עַל-יְדֵי הַחֲטָא, כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינּוּ בַּגְּמָרָא (שְׁבַת קִנְא'): "אֹמֵר רַמִּי בְּרַ אָבָא: אֵין חַיָּה שׁוֹלְטָת בְּאָדָם, עַד שְׁנַדְמָה לוֹ (הָאָדָם) כְּבִהְמָה, שְׁנֵאֲמַר (תְּהִילִים מֵט'): 'אָדָם בִּיקָר בַּל יִלִּין, נִמְשַׁל כְּבִהְמוֹת נְדָמוֹ". וּמִפְרֵשׁ הַמַּהְרֵשׁ"א בְּחִידוּשֵׁי אַגְדוֹת: "אֵימַת הָאָדָם עַל הַחַיּוֹת (הִיא) מְשׁוּם הַנְּשָׁמָה שְׁבוּ, שֶׁהִיא צֵלֶם אֱלֹקִים. וְכִיּוֹן שְׁנַדְמָה כְּבִהְמָה, וְצֵלֶם אֱלֹקִים אֶזֶל לוֹ מִמֶּנּוּ, הָרִי הוּא כְּשֶׁאֵר בְּהֵמָה, שֶׁהַחַיָּה שׁוֹלְטָת בּוֹ".

מִכָּאֵן נִשְׁכַּח לְהַבִּין, שֶׁכָּל אָדָם צָרִיךְ שְׁמִירָה מִיּוֹחֶדֶת עַל שְׁלֹשֶׁת הַכִּסּוּיִים הַמְכֻסִּים אֵת הַנְּשָׁמָה, שֶׁהִיא כְּאֲמֹר עֵיקַר הָאָדָם.

לָכֵן, כְּדֵי לְשַׁמּוֹר עַל הַכִּסּוּי הָרֵאשׁוֹן, הוּא הַגּוּף, נָתַן לָנוּ הַקַּב"ה אֵת מִצְוֹת תְּפִילִין שֶׁל יָד וְשֶׁל רֵאשׁ. כְּדֵי לְשַׁמּוֹר עַל הַכִּסּוּי הַשְּׁנִי, הוּא הַבְּגָד, נָתַן לָנוּ הַקַּב"ה אֵת מִצְוֹת הַצִּיצִית עַל כִּנְפֵי הַבְּגָדִים. וְכֵדֵי לְשַׁמּוֹר עַל הַבֵּית, נָתַן לָנוּ הַקַּב"ה אֵת מִצְוֹת הַמְּזוּזָה עַל הַמַּשְׁקוּף שֶׁבִּפְתַּח הַבֵּית.

וְזוֹהוּ שְׁאֹמֵר הַ"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת", שֶׁאִם אֵין הָאָדָם מְקַיֵּם כְּרֵאוּי ג' מִצְוֹת אֵלוֹ – תְּפִילִין, צִיצִית וּמְזוּזָה – הַשּׁוֹמְרוֹת עַל שְׁלֹשֶׁת הַכִּסּוּיִים שֶׁל נִשְׁמַת הָאָדָם – כִּי אִזּוֹ שׁוֹלְטִים בְּכָל הַכִּסּוּיִים הַלְלוּ נִגְעֵי הָאָדָם (עַל הַכִּסּוּי הָרֵאשׁוֹן, הוּא הַגּוּף), "נִגְעֵי בְּגָדִים" (עַל הַכִּסּוּי הַשְּׁנִי), וְ"נִגְעֵי בְּתִים" (עַל הַכִּסּוּי הַשְּׁלִישִׁי), עַד אֲשֶׁר יָשׁוּב הָאָדָם אֶל ה', לְתַקֵּן אֲשֶׁר פָּגַם בָּהֶם, וְשָׁב וּרְפָא לוֹ מִכָּל הַנִּגְעִים, אָמֵן!

עוֹד רְאוּי לְהַבִּין מַה שֶׁהִבִּיא הַ"דְּרָךְ פְּקוּדֵיךְ" בְּשֵׁם הַמְּקוּבָּלִים (מִצְוָה ב', חֶלֶק הַמַּחֲשָׁבָה, אוֹת י'), שְׁבַע עוֹרְלָה יֵשׁ שְׁלֹשׁ שְׁכָבוֹת כְּגַלְיָדִי בְּצֵלִים, וְהֵם כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ קְלִיפּוֹת הַטּוֹמְאָה. וּמִקּוֹר הַדְּבָר בְּתִיקוּנֵי הַזֹּהַר (הַקְּדָמָה יא'): "קְלִיפָה דְּעוֹרְלָה דְּכִסִּי עַל י', אֵית לִיהַ תְּלַת קְלִיפֵי כְּגַלְיָדִי בְּצֵלִים (=הַקְּלִיפָה שְׁמַכְסָה אֵת ה-י', שֶׁהִיא הָעֵטְרָה, יֵשׁ בָּהּ שְׁלֹשׁ קְלִיפּוֹת כְּגַלְיָדִי בְּצֵלִים). וּמִבִּיא שֵׁם רִמּוֹ עַל-כֵּן, מִמָּה שְׁכַתּוּב בְּתוֹרָה (וַיִּקְרָא יט', כג'): "שְׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרֵלִים".

וְצָרִיךְ לְהַבִּין גַּם מַהִי הַמַּשְׁמַעוֹת שֶׁל שְׁלֹשׁ קְלִיפּוֹת אֵלוֹ בְּעוֹרְלָה, הַמְכֻסִּים אֵת ה-י' שֶׁל הָעֵטְרָה?

לְפִי הָאֲמֹר יֵשׁ לֹאמֵר, ש-ג' הַקְּלִיפּוֹת שֵׁישׁ בְּעוֹרְלָה הֵן רִמּוֹ ל-ג' הַקְּלִיפּוֹת הַגְּלַחְמוֹת כְּנֶגְדָנוּ, כְּדֵי לְקַלְקַל אֵת ג' הַכִּסּוּיִים שֶׁל הַנְּשָׁמָה, שֶׁהֵם: הַגּוּף, הַבְּגָדִים וְהַבֵּית. לָכֵן הַקְּדָמִים הַקַּב"ה לְתַת לָנוּ אֵת מִצְוֹת הַמִּילָה מִיַּד לְאַחַר הַלִּידָה, כְּדֵי שֶׁבְּהִסְרַת הָעוֹרְלָה, שֵׁישׁ בָּהּ ג' קְלִיפּוֹת, נַחֲלִישׁ אֵת כּוֹחַם בְּ"סוּר מִרְע", שֶׁלֹּא יִרְעוּ לָנוּ, וְלֹא יִשְׁחִיתוּ אֵת ג' הַכִּסּוּיִים שֶׁל הַנְּשָׁמָה (=הַגּוּף, הַבְּגָדִים וְהַבֵּית).

אוֹלָם, עֲדִין צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ אֵת ג' הַכִּסּוּיִים בְּ"עֲשֵׂה טוֹב", וְעַל-כֵּן נָתַן לָנוּ הַקַּב"ה אֵת ג' הַמִּצְוֹת – תְּפִילִין עַל הַגּוּף, צִיצִית עַל הַבְּגָדִים, וּמְזוּזָה עַל הַבֵּית – כְּדֵי לְהוֹסִיף בָּהֶם קְדוּשָׁה. (עַל פִּי "אוֹרֵה שֶׁל תוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן) לְשׁוֹן הָרַע מוֹנַעַת קִבְּלַת הַתְּפִלָּה

בַּזֹּהַר הַקְּדוּשׁ בְּפָרְשַׁתְנוּ הוֹבָא, כִּי מִי שֵׁישׁ בּוֹ לְשׁוֹן הָרַע, אֵין תְּפִלָּתוֹ עוֹלָה לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִרְאָה שֶׁעֲנִין זֶה נִרְמָז בְּדְבָרָיו שֶׁל דוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּתַהֲלִים (יו) "תְּפִלָּה לְדוֹד שְׁמָעָה ה' צִדֵּק הַקְּשִׁיבָה רַנְתִּי אֲזִינָה תְּפִלָּתִי בְּלֹא שְׁפָתֵי מִרְמָה: "כִּיּוֹן שֶׁאֵין בִּי שְׁפָתֵי מִרְמָה" אֲנִי נִזְהָר מִלְּשׁוֹן הָרַע, לְפִיכֹךְ מִבְּקֵשׁ אֲנִי מִמֶּךָ אֱלֹקֵי שְׁתֹּאזִין לְתְּפִלָּתִי. "וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל בְּשֵׁר עֲרָלְתוֹ" (יב' ב')

כֹּתֵב רַבְּנוּ חַיִּים וִיטַל: "יְמוּל" רֵאשִׁי תְּבוֹת "יִ מְשַׁעַן וּמִבְּטָח לְצַדִּיקִים" לְלַמֶּדֶךְ שֶׁכָּל יְהוּדֵי מְהוּל נִקְרָא צַדִּיק. הוֹסִיף וּבִיאַר הַגָּאוֹן רַבִּי יוֹחָנָן סֵג"ל וּוְאֲזַנֵּר שְׁלִיט"א רַב קְהֵלֶת סְקוּוֹיָרָא בְּמוֹנְטְרִיאָוֹל: רִמּוֹ זֶה מְלַמְּדֵנוּ כִּי מִצְוֹת הַמִּילָה הֵנָּה מְשַׁעַן וּמִבְּטָח הַמְּסִיעַת לְהַגִּיעַ לְמַדְרַגַּת צַדִּיק, אֵךְ אוֹי לוֹ לְאָדָם שֶׁמִּסְתַּפֵּק בְּכֹךְ... הֵן עַל כֵּן אָנוּ מְבָרְכִים אֵת הָרֶךְ הַנְּמוּל: "כִּשֶׁם שֶׁנִּכְנַס לְבְרִית כֵּן יִכְנַס לְתוֹרָה... וְלִמְעֻשִׁים טוֹבִים"

שֶׁלֹּא יִסְתַּפֵּק בְּכִנְיֻסְתּוֹ לְבְרִית, אֲלֵא יִנְצַל אֵת הַמְּשַׁעַן שֶׁמִּצְוָה זֶה נוֹתַנָּת לוֹ כְּדֵי לְעַלּוֹת וְלְהַתְּעַלּוֹת בְּתוֹרָה וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים.

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשַׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

פְּרֻשַׁת הַשָּׁבוּעַ: תּוֹרִיעַ (שַׁבַּת הַחֹדֶשׁ)

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:32

עֲרַשׂ"ק כֹּס' אֲדָר ב' תּשַׁע"ט (5.4.19) bnei-zion.com

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:41 ר"ת 20:20

הַפְּטָרָה: "כֹּה אָמַר" (סְפָרְדִים) (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וּבְיָוִם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂר עַרְלָתוֹ" (יב' ב')

יְסוּד גְּדוֹל וְנִפְלֵא גָלוּ לָנוּ רְבוּתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מִבְּעֵלְזָא: כְּאֲשֶׁר זֹכָה אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְהַכְנִיס אֶת בְּנֵו בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, אֲזִי הוּא זֹכָה לְהַשְׁלִים לְמִפְרָע(=לְאַחַר מַעֲשֵׂה) גַם אֶת קִיּוֹם מִצְוַת הַמִּילָה שְׁלוֹ, כְּאֲשֶׁר מָלוּ אוֹתוֹ בְּהִיוֹתוֹ קָטָן.

וּפְפִי שָׁאֵמַר כ"ק הָאֲדָמוֹ"ר מֶרְן רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִבְּעֵלְזָא זִיע"א, בְּדַבְרֵי קוּדְשׁוֹ: הִנֵּה, אָנּוּ אוֹמְרִים בְּבִרְכַת הַמְּזוּן בְּסֵעוּדַת בְּרִית הַמִּילָה: "הֶרְחַמֵּן הוּא יְבָרֵךְ (אֶת) אָבִי הַיֶּלֶד וְאָמֹ, וְיִזְכּוּ לְגִדְלוֹ וְלַחֲנֻכּוֹ וְלַחֲכָמוֹ, מִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהַלְאָה יִרְצָה דָמוֹ וְיִהִי ה' אֱלֹהָיו עִמּוֹ". וְהֵלֵא, אוֹמֵר מֶרְן הָאֲדָמוֹ"ר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִבְּעֵלְזָא, בְּרַכָּה זֹ מִיּוֹעֲדַת לְאָבִי הַבֵּן, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "הֶרְחַמֵּן הוּא יְבָרֵךְ (אֶת) אָבִי הַיֶּלֶד". וְאִם כֵּן, אֵיךְ שִׁיךְ לְהַזְכִּיר "מִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהַלְאָה יִרְצָה(=יִתְקַבַּל בְּרִצּוֹן) דָמוֹ(=דָם הַמִּילָה)"(=שֶׁהָרִי דָבָר זֶה שִׁיךְ לְרֹךְ הַנִּימּוֹל, וְלֹא לְאָבִי הַבֵּן...)

וְתִרְץ הָאֲדָמוֹ"ר בְּדַבְרֵי קוּדְשׁוֹ, וְאָמַר (עַל-פִּי דַבְרֵי אָבִיו כ"ק הָאֲדָמוֹר מֶרְן שְׁלוֹם זִיע"א): הִנֵּה, מִצְוַת הַמִּילָה הִיא הַמִּצְוָה הַיְחִידָה שֶׁמִּקִּים כָּל יְהוּדֵי בְּגוֹפּוֹ, כְּאֲשֶׁר אֵין לוֹ דַּעַת לְכַוֵּן לַעֲשׂוֹת אֶת הַמִּצְוָה לְשֵׁם ה' כְּרָאוּי.

וְלָכֵן, אוֹמֵר מֶרְן רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אֵין מִצְוָה זֹ שְׁלִימָה, כִּיּוֹן שָׂאִין כָּאֵן גִּילוּי-דַּעַת שֶׁל הַרֵךְ הַנִּימּוֹל, שֶׁהוּא רוֹצֵה לְקַים אֶת הַמִּצְוָה בְּכָל לְבוֹ וְנִפְשׁוֹ. וְאוֹלָם, אוֹמֵר מֶרְן רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, כְּאֲשֶׁר תִּינוּק זֶה נַעֲשֵׂה גְדוֹל, וְזֹכָה לְהַכְנִיס אֶת בְּנֵו שְׁלוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, הָרִי הוּא מְגַלָּה בְּכֵךְ, שְׁבָאֲמַת רִצּוֹנוֹ הוּא לְקַים מִצְוָה זֹ בְּשְׁלִימוֹת. וְעַל-יְדֵי כֵךְ מִתְגַּלָּה לְמִפְרָע, שְׁגַם מִצְוַת הַמִּילָה, שֶׁהִתְקַיְמָה בּוֹ בְּעוֹדוֹ קָטָן, הִיְתָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלִימוֹת.

וְזֵהוּ שָׁאֵמַר ה' יִתְבָּרַךְ לְאַבְרָהָם, כְּאֲשֶׁר צִוָּה אוֹתוֹ עַל הַמִּילָה: "...וְאַתָּה אֶת בְּרִיתִי תִשְׁמֹר, אֶתָּה וְזֶרְעֶךָ אַחֲרָיִךְ לְדֹרֹתֶם" - הַקֵּב"ה אוֹמֵר לְאַבְרָהָם: מִכִּיּוֹן שְׁבָךְ, אַבְרָהָם, יֵשׁ אֶת הַדַּעַת לְקַים אֶת מִצְוַת הַמִּילָה בְּכּוֹנֵה הָרְאוּיָה וּבְשְׁלִימוֹת, אֶתָּה צָרִיךְ לְשָׁמֹר שְׁגַם "זֶרְעֶךָ אַחֲרָיִךְ" יִקְיְמוּ אֶת הַמִּצְוָה בְּשְׁלִימוֹת. (וְאִם תֹּאמַר כִּי צָדָד? שֶׁהָרִי הֵם נִימּוֹלִים בְּיּוֹם הַשְּׁמִינִי לְחִיּוּהֶם, כְּשָׂאִין בְּהֵם דַּעַת!), וְהַתְּשׁוּבָה הִיא "לְדֹרֹתֶם" - כְּאֲשֶׁר זֶרְעֶךָ יִקְיְמוּ מִצְוָה זֹ(=לְמּוֹל אֶת בְּנֵיהֶם) לְדֹרוֹתֶם, מִרִצּוֹנָם הַטּוֹב וּבְכּוֹנֵה הָרְאוּיָה, כִּי אֲזִי יִתְגַּלָּה לְמִפְרָע, שְׁגַם הֵם, כְּאֲשֶׁר נִימּוֹלוּ, קִיְמוּ מִצְוָה זֹ בְּרִצּוֹן וּבְשְׁלִימוֹת.

וְזֵהוּ מָה שְׁכַתוֹב בְּנוֹסַח: "הֶרְחַמֵּן הוּא יְבָרֵךְ (אֶת) אָבִי הַיֶּלֶד... מִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהַלְאָה יִרְצָה דָמוֹ". וְהַכּוֹנֵה הִיא, שְׁמֵהִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהַלְאָה "יִרְצָה דָמוֹ" יִתְקַבַּל בְּרִצּוֹן דָם הַמִּילָה שֶׁל אָבִי הַיֶּלֶד, שְׁנִימּוֹל בְּהִיוֹתוֹ קָטָן. כִּי כַּעַת - כְּשֶׁהוּא מֵל אֶת בְּנֵו מִרִצּוֹנוֹ הַטּוֹב, בְּדַחֲלֵוֹ וּרְחִימוֹ - נִשְׁלַמַּת לְמִפְרָע מִצְוַת הַמִּילָה שְׁקִים הוּא עֲצָמוֹ(=הָאֵב) בְּגוֹפּוֹ, בְּהִיוֹתוֹ קָטָן, בְּלִי מַחֲשָׁבָה וּכּוֹנֵה. וּמִכָּאֵן, אוֹמֵר מֶרְן הָאֲדָמוֹ"ר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִבְּעֵלְזָא, מוֹכַח, שְׁגַם לְאַחַר קִיּוֹם כָּל מִצְוָה בְּפוּעֵל, עֲדִין יֵשׁ בְּכַח הָאָדָם לְתַקֵּן וְלְהַשְׁלִים אֶת הַמִּצְוָה לְמִפְרָע, לְאַחַר מַעֲשֵׂה.

וְזֵהוּ שָׁאוּמַרְתָּ הַגְּמָרָא (מִנְחוֹת מִג'): "בְּשַׁעָה שְׁנַכְנַס דָּוִד לְבֵית הַמֶּרְחָץ, וְרָאָה עֲצָמוֹ עוֹמֵד עִירוֹם, אָמַר: 'אוּי לִי שָׁאֵעֲמוּד עִירוֹם בְּלֹא מִצְוָה'. וּכְיּוֹן שְׁנַזְכָּר בְּמִילָה שְׁבַבְשָׂרוֹ - נִתְיַשְׁבָּה דַּעַתוֹ. לְאַחַר שִׁצָּא, אָמַר עָלֶיהָ שִׁירָה, שְׁנֵאמַר: 'לְמַנְצַח עַל הַשְּׁמִינִית... - מְזִמּוֹר לְדוֹד עַל מִילָה, שְׁנִתְנָה בְּשְׁמִינִי...".

וּפְרַשׁ הָאֲדָמוֹ"ר גְּמָרָא זֹ, וְאָמַר: "בְּשַׁעָה שְׁנַכְנַס דָּוִד לְבֵית הַמֶּרְחָץ" - דְּהִינּוּ שְׁנַכְנַס דָּוִד הַמֶּלֶךְ לְפִשְׁפֶּשׁ בְּמַעֲשָׂיו, וְלְרַחוּץ וְלְטַהַר עֲצָמוֹ. "רָאָה עֲצָמוֹ עוֹמֵד עִירוֹם" - בְּלֹא מִצְוָה. שְׁכֵן, מְרֹוב עֲנוּתוֹתוֹ, לֹא מִצָּא דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּעֲצָמוֹ שׁוֹם מִצְוָה שְׁקִים בְּשְׁלִימוֹת וּכְרָאוּי. וְעַל-כֵּן אָמַר: "אוּי לִי שָׁאֵעֲמוּד עִירוֹם בְּלֹא מִצְוָה" - אֵיךְ אֵעֲמוּד לְיּוֹם הַדִּין עִירוֹם, בְּלִי מִצְוָה? וְאֵיךְ אוֹכַל לְתַקֵּן אֶת הַמִּצְוָה שְׁעֲשִׂיתִי בְּלֹא כּוֹנֵה רְאוּיָה.

וְאוֹלָם "כִּיּוֹן שְׁנַזְכָּר בְּמִילָה שְׁבַבְשָׂרוֹ - נִתְיַשְׁבָּה דַּעַתוֹ" - שְׁכֵן, מִמִּצְוַת מִילָה מוֹכַח, שְׁנִיתָן לְתַקֵּן אֶת הַמִּצְוָה וְלַעֲשׂוֹתָן בְּשְׁלִימוֹת, גַּם לְאַחַר שְׁנַעֲשׂוּ בְּפוּעֵל (לְמִפְרָע). וְלָכֵן מִיד "נִתְיַשְׁבָּה דַּעַתוֹ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ", וְאָמַר שִׁירָה

"למנצח על השמינית מזמור", על מילה, שנתנה בשמיני. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)⁶
 "וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב' ב')

ידועים הם דברי הגאון רבי אליהו גוטמאכר זצ"ל מגריידיץ (הגהות, שבת קל א) בשם בעל "עוללות אפרים": בשעה שבוכה התינוק מצער המילה, עולה תפלתו למרומים בלא מניעות. לכן יכול האדם לכלל באותה שעה את תפלתו יחד עם בכי התינוק, ולהעלותה עמו.

בדבריו הגדיר הגר"א גוטמאכר את הסגולה כ'עצה נפלאה'. ואף הביא לה רמז מן הפסוק בתהלים (ו ט-י): "שמע ה' קול בכי... ה' תפילתי יקח" – "שמע ה' קול בכי" רמז לבכי התינוק, שבאמצעותו יתקיים בי "ה' תפילתי יקח" רמז נוסף לכך הביא בעל' מנורת המאור (גר ג' פלל א ח"א פ"ב): ברכת: "שומע תפלה" מסתימת במלים: "כי אתה שומע תפלת כל פה" – "פה" בגימטריה "מילה". מכאן שבזכות מצות מילה שומע הבורא לתפלותיהם של ישראל. כאן המקום לציין את דברי הגר"ש"ו אויערבאך זצ"ל ('הליכות שלמה' תפלה, פי"ז הע) שבברית שחלה בשבת יש להרהר בבקשה בלב, כיון שאסור לאדם לבקש צרכיו בשבת. (ע"פ "וכל המאמינים")

"ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי וגם ראיתי את הלחץ" (שמות ג', ט')

רבנו אפרים כתב, שהמלים: "צעקת בני ישראל באה אלי וגם" הם סופי תיבות "מילה". כלומר, הילדים שצועקים בעת מילתם, אותה הצעקה באה אלי (=אל הקב"ה).

ועין בשו"ת "שבט הלוי" (ח"ה סי' קמז, אות ב'), שדן על עשיית ברית מילה בהרדמה, ולא התיר – כי אם במילת מבוגר הרבה, או מקרה בלתי רגיל של חיתוך ופריעה, אשר גורם צערא יתרה. וזאת, כי מצינו בחז"ל, שבמצות המילה צריך שיהיה "צערא דינוקא" (=צער התינוק). ואמרו חז"ל: "כי עליך הרגנו כל היום" – זו מילה.

ובשו"ת ציץ אליעזר (ח"כ סי' עג), מביא את ה"שבט הלוי", ומפרש מדוע אין לעשות מילה בהרדמה, עפ"י ה"עוללות אפרים", שמראים פהוכחה חותכת, עד כמה ישנה חשיבות גדולה לבכי הנימול מייסורי המילה, עד כדי כך שבכך זה עולה השמימה בלי מניעה ובלתי עיכובים. וכוחו של בכי זה רב להועיל גם לאחרים העומדים ליד התינוק, שתתקבל גם תפילתם להושיעם מצרותיהם. ועל-ידי הרדמה, הרי לא ישמע בכי התינוק... ארבע כיתות, אינן מקבלות פני שכינה, וסימנן חשמ"ל: חנפנים, שקרנים, מספרי לשון הרע, ליצנים

ידוע, שעל מנת להיטהר, צריך המצורע להביא "שתי צפרים חיות טהרות ועץ ארז ושני תולעת ואזב", סך הכל ארבעה מינים: צפרים, עץ ארז, תולעת ואזב.

מסביר הגאון המקובל האלקי רבנו יוסף חיים זצ"ל (ה"בן איש חי"), בספרו "אדרת אליהו", שהסיבה לארבעה מינים הללו היא, כדי לרמוז על ארבע כיתות, שאינן מקבלות פני שכינה, וסימנן חשמ"ל: חנפנים, שקרנים, מספרי לשון הרע, ליצנים. כל הנמנים על ארבע כיתות אלו, לא עלינו, חוטאים בלשונם, והמצורע צריך לזכור את התוצאה הנוראה, הנגרמת מחטאים אלו המונעת מהם לראות פני שכינה, ולהיזהר מן החטאים החמורים הללו.

בהקדמה לספר "אגרות משה" מובא מעשה נורא בשם הגאון רבי משה פינשטיין זצ"ל, המוכיח את חומרת חטא הלשון. בתחילת חרף שנת התרפ"ב, אחד מאנשי הקהילה חלה בחולי מוזר, אשר גרם ללשונו להתנפח בפיו בצורה איומה, והלה סבל מכאבים עצומים.

על אף שהלה דרש ברופאים - הללו נלאו למצוא לו מזור ותרופה, בהטעימם, שמעולם לא ראו תופעה מעין זו, ולכן אין להם מושג ממה נובעת המחלה. פשהחולי התגבר, הגיע הרב זצ"ל לבקרו. משראה החולה את הרב, בקש להוציא פל איש מעליו, וספר לו את סיבת חוליו. "בשבוע שעבר" - ספר - "בפרשת 'וירא', הקשיתי, מה זכו בנות לוט, שהמשיח יצא מצאצאיהן, על אף שהן לא בושו בגילוי העריות שעשו, והודיעו ברבים, שבניהן הם מאביהן. ובין הדברים דברתי בבזיון על בנות לוט...

באותו לילה הופיעו בחלומי שתי נשים זקנות, ופניהן מכוסות, ואמרו לי, כי הן בנות לוט. ומאחר ששמעו את טענותי, הן באו מעולם האמת לענות לי, וכך אמרו: 'הסיבה לכך שקראנו לבנינו בשמות אלו היא, משום שחששנו שכאשר ישמעו בני האדם על-כך שניצלנו באופן מופלא מסדום, וזכינו להעמיד ילדים, יאמרו, כי הילדים נולדו בדרך נס, ובבכיכול נתעברנו מן השכינה. אנשים אלו עלולים להעליל על ילדינו, ואף ליסד, חלילה, דת חדשה, כמו הנצרות. לכן, על מנת להקדים רפואה למכה, קראנו לאותם בנים עמון ומואב - כדי להודיע ברבים, שכאשר אשה מתעברת, תמיד קים לולד אב בשר ודם. וכל פונתנו היתה לטובה! ובזכות זה יצאה מאיתנו שושלת המלוכה'.

והוסיפו ואמרו, כי מאחר ודברתי עליהן בזלזול, עונשי יהיה פעונש המרגלים, אשר לשונם השתרבה מפיהם, עד שמתו...". האיש סים את סיפורו, ואז הסב את פניו לקיר, ונפט. נרעש רבי משה למשמע הדברים, ואמר, כי ניכרים דברי אמת.

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

"לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך" (תהילים צא' י')

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:32

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: תִּזְרִיעַ (שַׁבַּת הַחֹדֶשׁ)

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:41 ר"ת 20:20

עֲרַשׁ"ק כֹּט' אֹדֶר ב' תִּשְׁע"ט (5.4.19) bnei-zion.com

הַפְּטָרָה: "כֹּה אָמַר" (סְפָרְדִים) (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר... " (יב' ב')

עַל הַפְּסוּק שֶׁבִּפְתַח הַפְּרָשָׁה "אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר... ", אֹמֵר רַבֵּי חַיִּים יוֹסֵף דּוֹד אֲזוּלָאֵי (הַחִיד"א): "אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר – רְאִישֵׁי תִיבוֹת "זְכוּת". בְּכַךְ מְרַמְזֵת לָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁצְּדָקַת הַבְּנִים בְּשָׁנוֹת חַיֵּיהֶם, בְּאָהָה בְּזָכוֹת הָאִשָּׁה. אִמְהוֹת הַמְּקַדְּשׁוֹת מִחֻשְׁבוֹתֵיהֶן וּמְעֻשֵׂיהֶן, זְכוּת לְבָנִים קְדוּשִׁים וְטְהוּרִים. וְהִנֵּה, שְׁנֵינוּ בְּמִסְכַּת נְדָה (ה', ג'): "תִּינּוֹק בֶּן יוֹם אֶחָד... מִטְּמֵא בְּנִגְעִים". הַלְכָּה זֶה לְמִדֵּים חֹז"ל מְלֻשׁוֹן הַכְּתוּב: "אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ סַפְחַת... " – אָדָם כְּלָשָׁהּ, אֲפִילוֹ תִינּוֹק בֶּן יוֹמוֹ! וְלִכְאוּרָה קָשָׁה הַדְּבָר. שְׁהָרִי שְׁנֵינוּ בְּמִסְכַּת עֲרַכִּין (טז', עא'), שֶׁהַנִּגְעִים בָּאִים עַל הָאָדָם "עַל לְשׁוֹן הָרֶעַ, עַל שְׂפִיכוֹת דָּמִים... עַל גְּסוֹת הָרוּחַ, עַל הַגּוֹל וְעַל צְרוֹת הָעֵינַן". מִכָּאֵן, שֶׁהַנִּגְעִים בָּאִים כַּעֲנַשׁ מִשָּׁמַיִם עַל עֲבִירוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ. אִם כֵּן, מִדּוּעַ לוֹקִים תִּינּוֹקוֹת בְּנִגְעִים קָשִׁים כִּמוֹ צְרַעַת? שְׁהָרִי, בּוֹדָאֵי בְּחַיֵּיהֶם הַקְּצָרִים, לֹא חָטְאוּ וְלֹא פָּשְׁעוּ הֵם כְּלָפִי הַזּוֹלָת..."

אֹמֵר עַל כֵּן הָרַב הִירֵשׁ: כִּשֶׁם שֶׁצְּרַעַת, הַפּוֹגַעַת בְּגוֹף הָאָדָם אוֹ בְּבִגְדוֹ אוֹ בְּבֵיתוֹ, מִשְׁמֶשֶׁת לוֹ אֲזַהְרָה עַל חָטְאֵיו, הוּא הַדִּין בְּצְרַעַת הַפּוֹגַעַת חֲלִילָה בִּילְדָיו. בְּשִׁעָה שֶׁהֵילְדִים הִרְפִּים לוֹקִים בְּנִגְעַת כְּלָשָׁהּ, עַל הַהוֹרִים לְרֵאוֹת בְּכַךְ אֲזַהְרָה אֱלֹקִית הַמוֹפְנִית אֲלֵיהֶם, כְּדֵי שֶׁיִּבְחָנוּ מִחֲדָשׁ אֶת דְּרָפֵיהֶם וְהִלִּיכוּתֵיהֶם בְּחַיִּים, וַיִּתְקַנוּ מֶה שֶׁטְעוּן תִּיקוּן. וּמוֹסִיף הָרַב הִירֵשׁ וְאֹמֵר: נִגְעַת צְרַעַת הַפּוֹגַעַת בְּגוֹפוֹ שֶׁל יֶלֶד רָךְ, מְעוֹרֵר אֶת הַהוֹרִים יוֹתֵר מִפְּגִיעַת הַנִּגְעַת בְּגוֹפֵם שְׁלֵהֶם. מִשׁוּם כֵּן מִשְׁמַשׁ הַדְּבָר אֲזַהְרָה אֱלֹקִית מוֹעִילָה לְכָל אָב וְאִם, וְכַתּוּצָאָה מִכֵּךְ רַבִּים הַסִּיכּוּיִים שֶׁמִּכָּאֵן וְהִלָּאָה יִהְיוּ אוֹתָם הוֹרִים מְחַנְכִים טוֹבִים לִילְדֵיהֶם, ו"מְעוֹ יֵצֵא מִתּוֹק".

וְעַל נִגְעַת הַצְּרַעַת אֹמְרִים חֹז"ל: הֲלֹא תִמוּהַ הַדְּבָר, שֶׁרְפוּאָתוֹ שֶׁל הַמְּצוֹרֵעַ נִמְסְרָה לְכַהֵן דּוֹקָא. וְכִי הַכַּהֵן הוּא רּוֹפֵא? הֲלֹא לְכְאוּרָה צְרִיכָה רְפוּאָתוֹ שֶׁל הָאָדָם הַנִּגּוֹעַ בְּצְרַעַת לְהִמְסֵר לְיַדֵּי רּוֹפֵא מוּמַחָה, שֶׁיְּבֹא וַיְבַדּוֹק אֶת הַמְּצוֹרֵעַ, וַיִּתֵּן תְּרוּפוֹת לְמַחְלָתוֹ.

אֲלָא, אֹמְרִים חֹז"ל, שֵׁישׁ כָּאֵן מוֹסֵר הַשֶּׁפֶל. שְׁפֵן, טְהַרְתּוֹ שֶׁל הַמְּצוֹרֵעַ תְּלוּיָהּ בְּמוֹצָא פִּיו שֶׁל הַכַּהֵן, כְּפִי שֶׁשְׁנֵינוּ בְּמִסְכַּת נִגְעִים (ג', א'): הוּא (=הַכַּהֵן) אֹמֵר "טְמֵא", וְהוּא (=הַכַּהֵן) אֹמֵר "טְהוּר". וְכָל-כֵּךְ לְמַה? הֵיזוֹת וְהַנִּגְעִים בָּאִים, לְדַבְּרֵי חֹז"ל, עַל חָטְאֵי הַלְּשׁוֹן (=רְכִילוֹת וְלִשׁוֹן הָרֶעַ). לְכֵן צוּתָהּ הַתּוֹרָה, שֶׁרִיפוּיָהּ שֶׁל מַחְלַת הַנִּגְעִים תְּבוּא גַם כֵּן מִכַּחַת הַדְּבוּר (שֶׁל הַכַּהֵן) – מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה. שְׁפֵן, דְּרָכָם שֶׁל רּוֹב בְּנֵי הָאָדָם הִיא לְזַלְזֵל בְּחָטְאֵי הַלְּשׁוֹן, כִּי אֹמְרִים הֵם בְּלִבָּם: הָרִי לֹא עֲשִׂיתִי כָּל מַעֲשֵׂה, אֲלָא הִשְׁמַעְתִּי רַק דְּבָרִים בְּעִלְמָא!

מִשׁוּם כֵּן מְצוּהַ הַתּוֹרָה, שֶׁהַמְּצוֹרֵעַ יוֹבֵא אֶל הַכַּהֵן, וְהִלָּה חוֹתֵךְ אֶת גּוֹרְלוֹ, לְשִׁבְטֵי אוֹ לְחֹסֵד, בְּאִמְרַת מְלָה אַחַת: "טְמֵא" אוֹ "טְהוּר". כְּתוּצָאָה מִכֵּךְ לּוֹמֵד כָּל אֶחָד לְהַעֲרִיךְ כְּרָאוּי אֶת הַכַּחַת הַעֲצוּם שֵׁישׁ לְמוֹצָא פִּי הָאָדָם, וְכִבֵּר אֲמַר הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם (מִשְׁלֵי יח', כא'): "מוֹת וְחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן".

לְכֵן גַּם נִסְמְכָה פְּרִשְׁת "שְׁמִינִי" – הַמְּסַתֵּימַת בְּפִירוּט הַמוֹתֵר וְהָאֶסוּר בְּאִכְלָהּ, לְפְרִשְׁת "תִּזְרִיעַ", הַעוֹסֶקֶת בְּדִינֵי נִגְעִים, הַבָּאִים בְּעִיקָר עַל לְשׁוֹן הָרֶעַ. שְׁפֵן, רּוֹב בְּנֵי הָאָדָם גּוֹהֲרִים מְאֹד בְּאִכְלֵת מְאֻכְלוֹת אֶסוּרִים, וּבּוֹדְקִים בְּדִיקָה יִתְרָה שְׁלֹא יִבְלְעוּ חֲלִילָה בְּפִיהֶם תּוֹלַעַת קִטְנָה שֶׁבְּקִטְנוֹת. אִךְ הֵם אֵינָם גּוֹהֲרִים כָּלֵל וְכָלֵל בְּ"וִלִּילַת" אֲנָשִׁים חַיִּים, אוֹתָם הֵם לוֹעֲסִים בְּכָל פֶּה, בְּהַשְׁמַעַת דְּבָרֵי רְכִילוֹת וְלִשׁוֹן הָרֶעַ, בְּלֹא כָּל נְקִיפַת-לֵב וּמְצַפּוֹן. (רַבֵּי יִשְׂרָאֵל לִיפְקִין)

לְשׁוֹן הָרֶעַ מוֹנַעַת קַבְּלַת הַתְּפִלָּה

בַּזְהַר הַקְּדוּשׁ בְּפְרִשְׁתָּנוּ הוֹבֵא, כִּי מִי שֵׁישׁ בּוֹ לְשׁוֹן הָרֶעַ, אֵינֵן תְּפִלָּתוֹ עוֹלָה לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִרְאָה שֶׁעֲנִין זֶה נִרְמָז בְּדַבְּרֵיוֹ שֶׁל דּוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּתַהֲלִים (יו) "תְּפִלָּה לְדוֹד שְׁמַעָה ה' צְדָק הַקְּשִׁיבָה רַנְתִּי אֲזִינָה תְּפִלָּתִי בְּלֹא

8 שְׁפֹתֵי מִרְמָה: "כִּיּוֹן שְׂאִין בִּי שְׁפֹתַי מִרְמָה" אֲנִי נִזְהָר מִלְשׁוֹן הָרַע, לְפִיכֶךָ מִבְּקֶשׁ אֲנִי מִמֶּךָ אֱלֹקֵי שְׁתַּאֲזִין לְתַפְלָתִי. "מֹת וְחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן" (משלי יח, כא')

פְּתוּב בַּגְּמָרָא (יומא עב'): "אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי: מֵאֵי דְכְּתִיב (=מֵהִי פִּנְתַּי הַכְּתוּב) 'וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה? (וּמְשִׁיב רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי) (אם) זָכָה (הָאָדָם) – נַעֲשִׂית לּוֹ (הַתּוֹרָה) סָם חַיִּים. (וְאִם) לֹא זָכָה – נַעֲשִׂית לּוֹ סָם מִיתָה". אִם כֶּךָ, צְרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, אֵיךְ לְזַכּוֹת, כְּדֵי שֶׁהַתּוֹרָה תִּהְיֶה לָנוּ סָם חַיִּים וְלֹא חֲלִילָה סָם מִיתָה? הִנֵּה, אֹמֵר עַל-כֶּךָ הַ"פְּנִים יְפוֹת": יְדוּעַ מִהַמְדַּרְשִׁים וּמִהַזְהָר הַקְּדוּשׁ, שֶׁהֵיכָר הָרַע נִקְרָא בְּשֵׁם 'סְמָל'. וְצְרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, שֶׁבְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע, 'סְמָל', שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת – 'סְמ' – הֵן מִצַּד הַטּוֹמְאָה, בְּבַחֲיַנַּת סָם הַמּוֹת, וְשְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת שֶׁבְּשֵׁמוֹ – 'אֵל' – הֵן מִצַּד הַקְּדוּשָׁה. שָׁכֵן, יְדוּעַ שֶׁכָּל מֵה שֶׁבָּרָא ה' יִתְבָּרֵךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִתְקַיֵּם מִכּוּחוֹ שֶׁל הַקַּב"ה, וְאֵף הַטּוֹמְאָה עֲצֻמָּה יוֹנֵקֶת וּמִקְבֵּלֶת אֶת חַיּוּתָהּ מִכֹּחַ ה' יִתְבָּרֵךְ – כֹּחַ הַקְּדוּשָׁה. וּמוֹסִיף וְאֹמֵר הַ"פְּנִים יְפוֹת", שְׁאֵם זֹכָה הָאָדָם, עַל-יְדֵי עֲבוּדָתוֹ בְּקִדּוּשׁ, לְהַפְּוֹךְ אֶת הַיֵּצֵר הָרַע לְיֵצֵר טוֹב, אוֹ אֵז, הוּא הוֹפֵךְ אֶת הָאוֹתִיּוֹת 'סְמ' לְקְדוּשָׁה. וְכִיֻּצַּד?

אֹמֵר הַ"פְּנִים יְפוֹת", יְדוּעַ כִּי יֵשׁ חִילוּף אוֹתִיּוֹת בֵּאל"ף-בֵּי"ת, הַנִּקְרָא "אֵת-בֵּש" (=דִּהְיִנוּ הָאוֹת הָרֵאשׁוֹנָה (א') מִתְחַלֶּפֶת בְּאוֹת הָאַחֲרוֹנָה (ת'), וְהָאוֹת הַשְּׂנִיָּה (ב') מִתְחַלֶּפֶת בְּאוֹת הַלְּפָנִי אַחֲרוֹנָה (ש'), וְכֵן הֵלְאָה: א-ת, ב-ש, ג-ר, ד-ק, ה-צ, ו-פ, ז-ע, ח-ס, ט-ג, י-מ, כ-ל). לְפִי זֶה נִמְצָא, כִּי כְּאֲשֶׁר הוֹפְכִים אֶת הָאוֹתִיּוֹת 'סְמ' לְקְדוּשָׁה, אֲזִי הֵן מִתְחַלֶּפֶת לְאוֹתִיּוֹת 'חֵי'. וְנִמְצָא, אִפּוּא, שֶׁבְּמִקּוֹם 'סְמָל' נַעֲשֶׂה צִירוּף שֶׁל 'חֵי'אֵל', כְּדֵי לְרַמֵּז שְׁנֵהֶפֶךְ לְקְדוּשָׁה, וְנַעֲשֶׂה בְּבַחֲיַנַּת סָם חַיִּים.

אִם כֶּךָ, צְרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, אֵיזוֹ עֲבוּדַת קוֹדֶשׁ צְרִיכִים אָנוּ לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְזַכּוֹת וְלְהַפְּוֹךְ אֶת הָאוֹתִיּוֹת 'סְמ' לְקְדוּשָׁה?

נִקְדִּים לְהִבִּיא אֶת דְּבָרֵי הַמַּהֲר"ל מִפְּרָאג, הַמְּסַבֵּר בְּסִפְרוֹ "גְּבוּרוֹת ה'", שֶׁהַדִּיבּוּר שֶׁל הָאָדָם מִבְּטָא אֶת הַנְּשֻׁמָּה הָאֱלֹקִית שֶׁבוֹ, שֶׁהִיא מִמְעַל, כְּפִי שְׁכֵתוֹב בְּבִרְיַת הָאָדָם: "וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָ מִן הָאָדָמָה וַיַּפֵּחַ בְּאָפִיו נְשֻׁמַּת חַיִּים, וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה". וְאוֹנֵקְלוֹס תַּרְגָּם שׁ"נֶפֶשׁ חַיָּה" זוֹהִי "רוּחַ מְמַלְלָא (=רוּחַ מְדַבֶּרֶת)", כְּלוֹמַר כֹּחַ הַדִּיבּוּר.

וְצְרִיכִים לְדַעַת, שֶׁכָּל דִּיבּוּר וְדִיבּוּר שְׂמוּצִיא הָאָדָם מִפִּיו, יֵשׁ לוֹ כֹּחַ רַב, וּמִשְׁאִיר רֶשֶׁם בְּעוֹלָם, אוֹ לְטוֹבָה, אוֹ חֲלִילָה לְרָעָה.

עַל-כֵּן, חַיֵּב הָאָדָם לְשִׁמּוֹר אֶת פִּיו וְלִשְׁוֹנוֹ מִלְּדַבֵּר רָע. שָׁכֵן, כְּאֹמֵר, לְדִיבּוּר יֵשׁ כֹּחַ עֲצוּם, וְכָל הַמְדַּבֵּר לְשׁוֹן הָרַע עַל חֲבֵרוֹ – לֹוֶקֶה מִשְׁמַיִם בְּצַרְעַת, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חו"ל: "קִשָּׁה הִיא לְשׁוֹן הָרַע (=עוֹן גְּדוֹל הוּא) – שְׂאִין הַצַּרְעַת בָּאָה – אֵלָּא בְּשִׁבְלָה". וְכֶךָ הִיָּה רַבִּי עֲקִיבָא דוֹרְשׁ: "זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְצַרְע...". אֵל תִּקְרָא "מְצַרְע", אֵלָּא מוּצִיא שֵׁם רָע. וְכֵן הוּא אֹמֵר: "שׁוֹמֵר פִּיו וְלִשְׁוֹנוֹ – שׁוֹמֵר מְצַרְוֹת נֶפְשׁוֹ" (משלי כא, כג') – אֵל תִּקְרָא "מְצַרְוֹת (נֶפְשׁוֹ)", אֵלָּא "מְצַרְעַת (נֶפְשׁוֹ)".

וְלָכֵן, הָאָדָם צָרִיךְ מְאֹד לְהַשְׁגִּיחַ, וְלְשִׁמּוֹר עַל פִּיו וְלִשְׁוֹנוֹ, שֶׁלֹּא לְדַבֵּר סָרָה עַל הַזּוּלָּת. וְזֹאת, כִּיּוֹן שֶׁחַיּוֹ תְלוּיִים בְּכֶךָ, וְכְאֲשֶׁר שׁוֹמֵר הוּא עַל פִּיו וְלִשְׁוֹנוֹ, וְלֹא פּוֹגֵם בְּכִלֵּי הַדִּיבּוּר, אֲזִי זֹכָה הָאָדָם שֶׁהַתּוֹרָה נַעֲשִׂית לּוֹ כְּתַבְלִין, כְּדֵי "לְהַמְתִּיק" אֶת הַיֵּצֵר הָרַע, וְלְהַפְּוֹךְ אוֹתוֹ לְקְדוּשָׁה, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב בַּגְּמָרָא (קִידוּשִׁין ל'): "כֶּךָ הַקַּב"ה אָמַר לְהֵם, לְיִשְׂרָאֵל: בְּנִי, בְּרָאֲתִי יֵצֵר הָרַע, וּבְרָאֲתִי לּוֹ תּוֹרָה תְּבַלִּין".

וְלָכֵךְ הַתְּפִינָן רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי: "אִם (אִם) זָכָה (הָאָדָם) – נַעֲשִׂית לּוֹ (הַתּוֹרָה) סָם חַיִּים" – אִם הָאָדָם שׁוֹמֵר אֶת פִּיו וְלִשְׁוֹנוֹ, וְלֹא מְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע עַל זּוּלָּתוֹ, אֲזִי תּוֹרָתוֹ אֲשֶׁר לָמַד, הוֹפְכֶת לּוֹ אֶת הָאוֹתִיּוֹת 'סְמ' לְאוֹתִיּוֹת 'חֵי', וְתּוֹרָתוֹ הִיא סָם חַיִּים. אֲבָל, אִם לֹא זָכָה הָאָדָם, וּפּוֹגֵם הוּא חֲלִילָה בְּכִלֵּי הַדִּיבּוּר, לְדַבֵּר בְּהֵם דְּבָרִים אֲסוּרִים, כִּי אֵז חֲלִילָה, נַעֲשִׂית לּוֹ הַתּוֹרָה סָם מִיתָה, שָׁכֵן, הוּא אֵינּוּ יָכוֹל לְהַפְּוֹךְ אֶת הָאוֹתִיּוֹת 'סְמ' לְאוֹתִיּוֹת 'חֵי'.

יְהִי רָצוֹן, שֶׁנִּזְכּוֹר תְּמִיד שׁ"מֹת וְחַיִּים בְּיַד (ה)לְשׁוֹן" (משלי יח, כא'), וְנִשְׁמּוֹר תְּמִיד אֶת פִּינוֹ וְלִשְׁוֹנָנוּ מִלְּדַבֵּר דְּבַר רָע עַל הַזּוּלָּת. שָׁכֵן, אֲמָרוֹ חו"ל, שֶׁכְּמַעֲט כָּל הַיִּסּוּרִים וְהַחֻלְאִים הַבָּאִים עַל הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה הֵם מִפְּנֵי שֶׁהוּא אֵינּוּ שׁוֹמֵר עַל פִּיו וְלִשְׁוֹנוֹ. (עַל פִּי "אוֹרֶה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַר"ק פִּינְחָס פְּרִיֶדְמָן)

"זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְצַרְע בְּיוֹם טְהָרָתוֹ וְהוּבָא אֵל הַכֹּהֵן"

בְּדָרֵךְ רַמְזוֹ בְּאֵר הַחֵיד"א: "וְהוּבָא אוֹתִיּוֹת וְאוֹהֵב", לְלַמֵּד כִּי "בְּיוֹם טְהָרָתוֹ" כְּאֲשֶׁר נִטְהַר הָאָדָם מִחַטָּאִיו, מִיַּד הוֹפֵךְ הוּא לְהִיָּת אֹהֵב כִּפְהוֹן הַמְּשַׁרֵּת לְפָנָי ה'. כְּפִי שְׁכֵתוֹב הַרְמְב"ם (תְּשׁוּבָה ח ז): "כְּמָה מַעֲלָה מַעֲלַת הַתְּשׁוּבָה: אֲמִשׁ

הִיָּה זֶה מְבַדֵּל מֵהַ 'אַלְקֵי יִשְׂרָאֵל... צוֹעֵק וְאִינוֹ נֹעֵנָה... וְהַיּוֹם הוּא מְדַבֵּק בְּשִׁכְיָנָה... יִקְרָא וְאִנִּי אֶעֱנֶה".
בס"ד "לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך" (תהילים צא י')

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: תְּזַרְעֵ (שְׁבַת הַחֹדֶשׁ)

כְּנִיסַת הַשְּׁבַת: 18:32

עֲרַשׁ"ק כֹּט' אֹדֶר ב' תִּשְׁע"ט (5.4.19) bnei-zion.com

יְצִיאַת הַשְּׁבַת: 19:41 ר"ת 20:20

הַפְּטָרָה: "כֹּה אָמַר" (סְפָרְדִים) (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"כָּל הָאוֹמֵר לְשׁוֹן הָרַע עוֹבֵר עַל חֲמִישָׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה" (על פי "אזרה של תורה" להרה"ק פּינְחָס פְּרִידְמָן)

שְׁנֵינוּ בְּמִדְרַשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה טו', ו'): "אָמַר ר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי: חֲמִשׁ 'תּוֹרוֹת' כְּתוּבוֹת בְּמִצְרָע (=חֲמִשׁ פְּעָמִים מוֹזְכָּרוֹת הַמִּלָּה "תּוֹרָה" בְּהִקְשֵׁר לְמִצְרָע): א. 'זֹאת תּוֹרַת נִגְעַ צָרַעַת'. ב. 'זֹאת תּוֹרַת אֲשֶׁר בּוֹ נִגְעַ צָרַעַת'. ג. 'זֹאת הַתּוֹרָה לְכָל נִגְעַ צָרַעַת'. ד. 'זֹאת תּוֹרַת הַצָּרַעַת'. ה. 'זֹאת תְּהִיָּה תּוֹרַת הַמִּצְרָע... לְלַמֶּדְךָ, שֶׁכָּל הָאוֹמֵר לְשׁוֹן הָרַע עוֹבֵר עַל חֲמִישָׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה. לְפִיכֶךָ מִשָּׁה מִזְהִיר אֶת יִשְׂרָאֵל: זֹאת תְּהִיָּה תּוֹרַת הַמִּצְוֹרָע."

וְצָרִיךְ לְהִבִּין מָה רָאוּ חוֹז"ל לְקַשֵּׁר בֵּין חֲמִישָׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה לְבֵין שְׁמִירַת הַלְּשׁוֹן (עַד כְּדֵי כֶּךָ שֶׁ"כָּל הָאוֹמֵר לְשׁוֹן הָרַע עוֹבֵר עַל חֲמִישָׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה")?

וְנִרְאָה לְבָאֵר עֲנִינוּ זֶה עַל-פִּי מָה שֶׁכְּתוּב בְּבְרִיאַת הָאָדָם עַל כַּח הַדִּיבּוּר שֶׁיִּצַּר הַקַּב"ה בְּאָדָם (בְּרֵאשִׁית ב', ז'): "וַיִּצַּר ה' אֱלֹהִים... וַיַּפֵּחַ בְּאַפָּיו נְשִׁמַת חַיִּים, וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה". וּמְפֹרָשׁ בְּתַרְגוּם אוֹנְקֵלוֹס, שֶׁ"נֶפֶשׁ חַיָּה" זוֹהִי "רוּחַ מְמַלְלָא" (=רוּחַ מְדַבֵּרַת, הִיא הַנְּשִׁמָּה). וְכֵן פִּרְשׁ רִש"י: "לְנֶפֶשׁ חַיָּה" – אֵף בְּהֵמָה וְחַיָּה נִקְרְאוּ 'נֶפֶשׁ חַיָּה'. אֵךְ זֶה שֶׁל (הָאָדָם) (הִיא) חַיָּה שֶׁכְּפֻלָּן, שְׁנַתּוֹסָף בּוֹ (=בְּאָדָם) דְּעָה וְדִיבּוּר."

וְכַתֵּב הַרְמַב"ן, שֶׁאֵת כַּח הַדִּיבּוּר קִבַּל הָאָדָם מִהַנְּשִׁמָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּפְּחַ בּוֹ הַקַּב"ה, וְהִבִּיא רְאִיָּה לְכַךְ מִמָּה שֶׁכְּתוּב בְּגִמְרָא (סְנֵהֲדָרִין כה'): "רַבָּא בְּרָא אָדָם, וְשִׁלַּח אוֹתוֹ לְרַבִּי זִירָא. וְהָיָה ר' זִירָא הָיָה מְדַבֵּר עִם אוֹתוֹ גּוֹלָם, וְהַגּוֹלָם לֹא הָיָה עוֹנֵה. אָמַר לוֹ (ר' זִירָא): נִבְרָאתָ עַל-יְדֵי אֶחָד מִתְּחַבּוּרָה, חֲזוּר לְעַפְרָךְ (וּמִיד חֲזוּר הַגּוֹלָם לְעַפְרוֹ)".

הִנֵּה, מְבוֹאֵר, שְׁחוֹז"ל יְכוּלִים הָיוּ לְבְרוּא אָדָם/גּוֹלָם, אֲלֵא שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ אֶת כַּח הַדִּיבּוּר. שְׁכֵן, הַדִּיבּוּר בָּא לְאָדָם רַק מִכַּח נְשִׁמַת הַחַיִּים שֶׁנִּפְּחַ בּוֹ הַקַּב"ה.

נִקְדָּים עוֹד לְהִבִּיא מָה שֶׁכְּתוּב תְּלַמִּידֵי הַבַּעַשׁ"ט הַקְּדוֹשׁ זִיע"א, שֶׁתְּכַלִּית בְּרִיאַת הָעוֹלָם עַל-יְדֵי הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ הִיא כְּדֵי לְהִיטִיב לְבְרוּאָיו. שְׁכֵן, הַקַּב"ה הוּא שְׂרַשׁ הַטּוֹב, וּמֵאַחַר וְדַרְךְ הַטּוֹב הִיא לְהִיטִיב עִם הַזּוֹלָת, בְּרָא הוּא יִתְבָּרַךְ אֶת הָעוֹלָם כְּדֵי לְהַשְׁפִּיעַ מְטוֹבוֹ לְבְרוּאָיו.

וּמְקוֹר הַדְּבָרִים הוּא מִתּוֹרַתוֹ שֶׁל הָאֱרִיזוֹ"ל, אֲבִיָּהֶם וְרַבָּם שֶׁל כָּל הַמְּקוֹבְלִים, וּכְפִי שֶׁכְּתוּב תְּלַמִּידוֹ הַנְּאֻמָּן הַגַּה"ק רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זצ"ל (ע"ח שַׁעַר הַפְּלָלִים פ"א): "כְּשֶׁעָלָה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ לְבְרוּא אֶת הָעוֹלָם, (בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת) כְּדֵי לְהִיטִיב לְבְרוּאָיו וְיִפְרּוּ גְדוּלָתוֹ, וַיִּזְכּוּ לְהִיּוֹת מְרַכְּבָה לְהַדְּבִיק בּוֹ יִתְבָּרַךְ."

נִמְצָא לְפִי זֶה כִּי מָה שֶׁנִּפְּחַ הַקַּב"ה נְשִׁמָּה בְּאָדָם, (הִיא הַ"רוּחַ מְמַלְלָא" (=אֵת כַּח הַדִּיבּוּר), הוּא כְּדֵי לְהִיטִיב לְבְרוּאָיו, וְלִכֵּן הָיָה רְאוּי גַם לְאָדָם לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם כַּח הַדִּיבּוּר כְּדֵי לְהִיטִיב לְאֲחֵרִים. עַל-כֵּן אִם הָאָדָם מְשַׁתְּמֵשׁ בְּדִיבּוּרוֹ כְּדֵי לְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע, הֵרִי הוּא פּוֹגֵם בְּמַהוּת הַחַיִּים שֶׁנִּתְּנָן לוֹ הַקַּב"ה כְּדֵי שִׁיטִיב לְאֲחֵרִים.

לְפִי זֶה נִשְׁכִּיל לְהִבִּין מָה שֶׁאָמַר דּוֹד הַמֶּלֶךְ, נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל (תְּהִלִּים לד', יג'): "מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים אֲהֵב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב נִצַּר לְשׁוֹנֵךְ מְרַע וְשִׁפְתֶיךָ מְדַבֵּר מְרָמָה". שְׁכֵן, הַשְּׁמִירָה עַל הַדִּיבּוּר (שְׁמִקּוּרוֹ כְּאִמּוֹר בְּנְשִׁמַת הַחַיִּים) לְדַבֵּר "אֵךְ טוֹב לְיִשְׂרָאֵל", מוֹסִיפָה לְאָדָם חַיִּים. אוּלָם, מִי שֶׁאִינוֹ שׁוֹמֵר עַל דִּיבּוּרוֹ, וּמְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע, גּוֹרֵם הוּא חֶסֶד וְשִׁלּוּם שֶׁיִּקְחוּ מִמֶּנּוּ אֶת הַנְּשִׁמָּה (שֶׁהִיא מְקוֹר הַדִּיבּוּר), וְלִכֵּן אָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ (מִשְׁלֵי יח', כא'): "מָוֹת וְחַיִּים בְּיַד הַלְּשׁוֹן".

(וְלִכֵּן אָמְרוּ חוֹז"ל, שֶׁלְּשׁוֹן הָרַע הוֹרְגַת שְׁלֹשָׁה: הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע, הַשּׁוֹמֵעַ וּמְקַבֵּל אֶת דְּבָרָיו, וְזֶה שֶׁמְדַבְּרִים עֲלָיו. וּכְפִי לְשׁוֹן הַגְּמָרָא (עֲרִכְזוֹ טו'): "לְשׁוֹן (הָרַע)... קָטִיל תְּלַתָּא (=הוֹרֵג שְׁלֹשָׁה): הוֹרְגַת לְמַסְפְּרוֹ וְלְמַקְבְּלוֹ וְלְאוֹמְרִים עֲלָיו").

וְהִנֵּה, מְקַרָּא מִלֵּא דְבַר הַכְּתוּב: "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם", וּפִרְשׁ רִש"י: "בְּהַבְּרָאָם – בְּ-הַ בְּרָאָם". וּמְבוֹאֵר בְּזֶהֱר הַקְּדוֹשׁ (רַעֲיָא מִהִימְנָא פְּנַחֶס) שֶׁהָאוֹת הַ, מְרַמְזֵת עַל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הַכְּלוּלָה מִחֲמִשָּׁה (=ה') חוֹמְשֵׁי

תורה, שְׁעֵתִידִים יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל.

וְכֵן כָּתַב ה' דָּגַל מִחֲנֵה אֲפָרַיִם" (בראשית), עַל מָה שֶׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה (בראשית ה', א'): "זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם". דְּהֵינּוּ הַסֵּפֶר הַזֶּה כּוֹלֵל חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה שְׁעֵתִידִים יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל.

אֲמָנָם יֵשׁ עוֹד פִּירוּשׁ עַל מָה שֶׁכָּתוּב: "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם" (בְּהִבְרָאָם בְּ-ה' בְּרָאָם), שֶׁהִקְב"ה אֶת הָעוֹלָם בְּ-ה' (=חֲמִשׁ) מוֹצְאוֹת הַפֶּה, שֶׁהֵם: אַחַה"ע, גִּיכ"ק, דַּטְלַנ"ת, זַסְשֶׁר"ץ, בּוּמ"ף.

וּכְפִי שֶׁכָּתַב ה' אֹרְהַב יִשְׂרָאֵל (בראשית): "וְהִנֵּה, בְּ-ה' בְּרָאָם, בְּ-ה' מוֹצְאוֹת הַפֶּה, וַיִּפַּח בְּאִפּוֹ נְשִׁמַת חַיִּים". וְכֵן כָּתַב ה' מְאוֹר וְשִׁמְשׁ" (הַאֲזִינוּ): "יִדוּעַ פִּי הָעוֹלָם נִבְרָא בְּ-ה', כְּדִכְתִּיב 'בְּהִבְרָאָם', וְדָרְשׁוּ רַז"ל: בְּ-ה' בְּרָאָם, שֶׁהוּא דִיבּוּר (שֶׁל הַקְב"ה), כְּבִיכּוֹל בְּ-ה' מוֹצְאוֹת הַפֶּה...".

עַל-פִּי הָאֲמּוֹר יֵאִיר לָנוּ לְהִבִּין מָה שֶׁמְצִינּוּ בַּמְדַּרְשׁ, שֶׁמִּשָּׁה רִבְנּוּ הָיָה עָרַל שְׁפֵתַיִם עַד מִתֵּן תּוֹרָה, שְׂאֵז הוּא נִתְרַפָּא, כְּמוֹבָא בַּמְדַּרְשׁ (דְּכָרִים רַבָּה א', א'): "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל - מֹשֶׁה, עַד שֶׁלֹּא זָכָה לַתּוֹרָה, כְּתִיב בּו' לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנֹכִי. כִּיּוֹן שֶׁזָּכָה לַתּוֹרָה, נִתְרַפָּא לְשׁוֹנוֹ, וְהִתְחִיל לְדַבֵּר דְּבָרִים. (ו)מִנֵּינִי? מִמָּה שֶׁקָּרִינוּ בְּעֵינֵינוּ אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה".

לְכַאוּרָה יִפְלֵא הַדְּבַר. שְׂכֵן, מֵאַחַר וּמִשָּׁה נִתְרַפָּא מִיַּד לְאַחַר קִבְּלַת הַתּוֹרָה, מִדּוּעַ רִמְזָה הַתּוֹרָה רַק בַּסֵּפֶר "דְּבָרִים" (בְּכָתוּב "אֵלֶּה הַדְּבָרִים") שֶׁנִּתְרַפָּא מִשָּׁה, וְחֹזֵר אֵלָיו הַדִּיבּוּר כְּרָאוּי?

אֲךָ, לְפִי הָאֲמּוֹר יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁהַיּוֹת וְחֲמִשַּׁת חוּמְשֵׁי הַתּוֹרָה מְכֻוֹנִים כַּגֵּד חֲמִשַּׁת מוֹצְאוֹת הַפֶּה, נִמְצָא, שֶׁרַק בַּסֵּפֶר "דְּבָרִים" נִשְׁלָמִים כָּל חֲמִשַּׁת מוֹצְאוֹת הַפֶּה, וְלִכֵּן דּוֹקָא בַּסֵּפֶר "דְּבָרִים" רְמוּז עֲנִינֵן זֶה, כִּי בְּזִכּוֹת קִבְּלַת הַתּוֹרָה, שִׁישׁ בָּהּ חֲמִשָּׁה חוּמְשִׁים נִתְרַפָּא מִשָּׁה בְּכָל חֲמִשָּׁה מוֹצְאוֹת פִּיו, וְחֹזֵר אֵלָיו הַדִּיבּוּר כְּרָאוּי וְלֹא פָּגַם.

וְעֵתָהּ, נוֹכַל לְהִבִּין אֶת הַטַּעַם לְכַךָ שֶׁהִקְב"ה מְעַנֵּשׁ אֶת הַמְדַּבֵּר לְשׁוֹן הֶרַע דּוֹקָא בְּצַרְעַת. שְׂכֵן, הַמְצוּרַע כִּיְדוּעַ חֲשׂוֹב כְּמַת, כְּפִי שֶׁאֲמַר אֶהְרֵן לְמִשָּׁה, עַל מָרִים שֶׁלְקָתָה בְּצַרְעַת (בַּמְדַּבֵּר יב', יב'): "אֵל נָא תְהִי כְּמַת".

לְפִי הָאֲמּוֹר, מֵאַחַר וְהָאָדָם פָּגַם בְּדִיבּוּרוֹ, שֶׁבָּא מִכַּח נְשִׁמַת הַחַיִּים שֶׁנִּפְּחָ בּוֹ הַבוּרָא יִתְבַּרְךְ שְׁמוֹ, לְכֵן הָיָה רָאוּי לְאָדָם כְּזֶה לְאֲבֹד נְשִׁמָּתוֹ, הַנּוֹתֵנֶת לוֹ אֶת כַּח הַדִּיבּוּר.

אֲלֵא שֶׁהִקְב"ה, בְּרַחֲמָיו הַרְבִּים, מְעַנֵּשׁוּ רַק בְּצַרְעַת (שְׁעַל-יְדֵי כֶךָ נִחְשָׁב הָאָדָם כְּמַת), כְּדֵי שִׁישְׁכִּיל הָאָדָם לְהִבִּין שֶׁהוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל שֶׁפָּגַם בְּדִיבּוּרוֹ, שֶׁהוּא מְהוּת הַחַיִּים, וְאֵז "וְשָׁב וּרְפָא לוֹ".

"וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בֶּשֶׂר עֲרַלְתּוֹ" (יב', ג')

עַל הַכְּתוּב בַּתְּהִלִּים (פֹּא, ח'): "בְּצָרָה קָרָאתָ וְאַחֲלָצְךָ, אֶעֱנֶךָ בַּסֵּתֶר רַעַם" כּוֹתֵב רִבְנּוּ "הִבֵּן אִישׁ חַי", שֶׁבְּכָתוּב כָּאֵן הַתְּכּוֹן דּוֹד הַמֶּלֶךְ, לְזִכּוֹת שִׁישׁ לְמִצּוֹת הַמִּלְחָה. הִנֵּה, "בְּצָרָה קָרָאתָ" - כְּאֲשֶׁר הָאָדָם נִמְצָא בְּצָרָה, וְקוֹרָא אֶל ה' יִתְבַּרְךָ, הַקְב"ה אוֹמֵר לוֹ "וְאַחֲלָצְךָ" - אֲחַלֵּץ אוֹתְךָ מֵאוֹתָהּ צָרָה. אוֹלַם, בְּאִיזוֹ זְכוֹת "אֶעֱנֶךָ" (=אֲנִי עוֹנֶה וְנַחֲלֵץ לְהַצִּילְךָ)? בְּזִכּוֹת "בַּסֵּתֶר רַעַם" - דְּהֵינּוּ בְּזִכּוֹת מִצּוֹת הַמִּלְחָה. הֵא כִּיְצַד?

הִנֵּה, אוֹתִיּוֹת "בַּסֵּתֶר" שֶׁל "רַעַם" (=דְּהֵינּוּ הָאוֹתִיּוֹת הַנִּסְתָּרוֹת/הַמִּלּוּי שֶׁל "רַעַם") הֵם "שְׁמִינִי" ר"ש ע"ן מ"ם (הָאוֹתִיּוֹת הַמְּסוּמָנוֹת בְּצָהוּב). וְזֹאת, כְּדֵי לוֹמֵר לָךְ, שֶׁבְּזִכּוֹת מִצּוֹת הַמִּלְחָה שֶׁעוֹשִׂים בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי (כְּפִי שֶׁכָּתוּב:

"וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בֶּשֶׂר עֲרַלְתּוֹ"), אֵז "בְּצָרָה קָרָאתָ וְאַחֲלָצְךָ"...

"וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בֶּשֶׂר עֲרַלְתּוֹ"

פַּעַם נִזְדַּמְנָה חִבּוּרַת חֲסִידִים אֶצֶל אֶחָד מִחֲסִידֵי קוּצֵיק הַנּוֹדְעִים, שֶׁעָמַד לְהַכְנִיס אֶת בְּנוֹ בְּבִרְיָתוֹ שֶׁל אֲבִרְהָם אֲבִינוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם. וּבְעוֹד הַמוֹהֵל הַחַל מְסַדֵּר אֶת מַכְשִׁירָיו לְיַד פֶּסֶא הַסֵּנְדֵק, הָיוּ הַחֲסִידִים מְסִיחִים בְּדַבְרֵי תּוֹרָה וּבְשִׁיחַ צְדִיקִים, בְּקֶשֶׁר לְמִצּוֹת הַמִּלְחָה, שֶׁלְכַבּוּדָה נִתְפַּנְסוּ וּבָאוּ לְאוֹתוֹ הַמְּקוֹם. פֶּתַח אֶחָד הַמְּסוּבִים, מְזַקְנֵי חֲסִידֵי קוּצֵיק, וְאָמַר: צָאוּ וּרְאוּ, שְׂאִין הַבְּרִיּוֹת אוֹמְרִים: "אֲנִי הוֹלְכִים לִמִּלְחָה", כִּי אִם "אֲנִי הוֹלְכִים לִבְרִיּוֹת". וְאִם נִתְבּוֹנֵן - הַמְּשִׁיף אוֹתוֹ הַחֲסִיד - בְּאוֹתִיּוֹת הַמֶּלֶךְ "בְּרִיּוֹת", נִרְאֶה שֶׁהֵן עוֹלוֹת לְמַנְיֵן תְּרִי"ב (=612), דְּבַר הַמְּרָמֵז לְתִרְי"ג (=613) מִצּוֹת, חֲסֵר אַחַת. וְאֲכֹן, לְאַחַר שֶׁהָאֵב הַכְּנִיס אֶת בְּנוֹ בְּבִרְיָתוֹ שֶׁל אֲבִרְהָם אֲבִינוּ, נוֹתְרוּ מ-תְּרִי"ג מִצּוֹת הַתּוֹרָה רַק 612 מִצּוֹת לְקִיָּם - כְּמַנְיֵן אוֹתִיּוֹת "בְּרִיּוֹת". שְׂאֵל אֶחָד הָאֲבִרְכִים אֶת הַדּוֹבֵר: מִדּוּעַ אֲנִי מְבָרְכִים אֶת הַרֶךְ הַנּוֹלֵד: "כְּשֵׁם שֶׁנִּכְנַס לְבְּרִיּוֹת, כֵּן יִכְנַס לַתּוֹרָה, לְחוּפָה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים"? לְדַעַתִּי, פְּשׁוּט הַדְּבַר עַד מְאֹד - הַשִּׁיב הַחֲסִיד הַנִּשְׂאֵל - הַכֹּל מוֹדִים שֶׁהִתִּינוּק נִכְנַס בְּבִרְיָתוֹ שֶׁל אֲבִרְהָם אֲבִינוּ לְלֹא שֶׁמֶץ שֶׁל גְּאוּהָ, וְלֹא פְּנִיּוֹת וּפְנוֹנוֹת רְעוֹת. מְשׁוּם כֵּךְ, מֵאַחֲלִים אֲנִי לְתִינוּק זֶה, שְׂגַם לַתּוֹרָה, לְחוּפָה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים, יִכְנַס בְּאוֹתָהּ רוּחַ טְהוֹרָה, שְׂאִין בָּהּ גְּאוּהָ וְהִתְנַשְּׂאוֹת, וְהִיא נִקְיָה מִפְּנִיּוֹת וּמִכְּפִנוֹת פְּסוּלוֹת...

נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

שֶׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!

"לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך" (תהילים צא' י')

כניסת השבת: 18:32

פרשת השבוע: תזריע (שבת החדש)

יציא השבת: 19:41 ר"ת 20:20

ערש"ק כט' אדר ב' תשע"ט (5.4.19) bnei-zion.com

הפטרה: "פה אמר" (ספרדים) (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב? נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה"

על קדושת הדיבור מצינו מאמר נפלא בגמרא (ערכין טו): "אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן זמרא: מאי דכתיב (תהילים קכ) 'מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה?' אמר הקדוש ברוך הוא ללשון: כל איבריו של אדם זקופין, ואתה מוטל (=שוכב). (וכן) כל איבריו של (ה)אדם מבחוץ ואתה מבפנים. ולא עוד, אלא שהקפתי לך שתי חומות: אחת של עצם ואחת של בשר" (=חומה של עצם – השניים. וחומה של בשר – השפתים).

וצריך להבין ענין זה. שכן, מדוע ברא הקב"ה את הלשון כשהיא שוכבת ומוקפת בשתי חומות?

ובאר המהר"ל ב"חידושי אגדות" (שם), ואמר, שענין זה, שהלשון שוכבת ולא זקופה כשאר האיברים, באה להראות על מנוחה. שכן, פעולת העמידה והזקיפה מבטאת מעשה או פעולה. אולם, כאשר האדם שוכב במקומו, הרי הוא מורה שאינו רוצה לפעול שום פעולה, אלא לנוח. ולכן ברא הקב"ה את הלשון שתהיה מוטלת בתוך פי האדם, ולא זקופה כשאר האיברים – כדי ללמדנו דעת, שהלשון צריכה תמיד לנוח במקומה – כלומר, שלא לדבר, אלא במקום הצורך.

נמצאנו למדים מכאן יסוד גדול בענין קדושת הלשון, שאחת מנפלאות הבורא יתברך שמו בבריאת האדם, היא לברוא את הלשון בשלשה מצבים מיוחדים, המסיעים לאדם לשמור על קדושת הלשון: מצב אחד, שהלשון שוכבת, כמו שאומרת הגמרא: "כל איבריו של אדם זקופין ואתה מוטל (=שוכב)". מצב שני, שהלשון היא בפנים ולא בחוץ, כפי שכתוב: "כל איבריו של אדם מבחוץ ואתה מבפנים". ומצב שלישי, שהלשון מסוגרת בשני "מנעולים" שניים ושפתיים, כפי שכתוב: "ולא עוד אלא שהקפתי לך שתי חומות – אחת של עצם (=שניים) ואחת של בשר (=שפתים)".

על-כן, חובה על האדם להתבונן ולהשכיל, כמה חכמה השקיע הקב"ה בבריאת הלשון שבפיו, שתהיה שוכבת ולא זקופה, ושתהיה מבפנים ולא מבחוץ, ושתהיה סגורה ושמורה מאחורי שתי חומות של עצם ובשר – השניים והשפתים, בבחינת חותם/מנעול בתוך חותם. וכל זאת, כדי שיתמלא האדם פחד ורעדה, לפני שהוא מוציא אפילו מלה אחת מפיו, וכדי שלא יפרוץ בשום פנים ואופן את שני ה"מנעולים" לדברי רכילות ולשון הרע, אלא רק לעסק התורה ולמצוות.

על-פי האמור מפרש ה"כלי יקר" (בראשית לו, כד) את דברי החכם מכל אדם (קהלת י, ח): "ופרץ גדר ישכנו נחש". שהרי מצינו שכאשר דברו ישראל לשון הרע על המן נענשו בנחשים ובשרפים שנשכו אותם. וזאת, כפי שכתוב (במדבר כא, ו): "וידבר העם באלהים ובמשה...וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים וינשכו את העם וימת עם רב מ'ישראל". ופרש רש"י: "יבוא נחש, שלקה על הוצאת דיבה, ויפרע ממוציא דיבה".

וכונת רש"י הקדוש היא על הנחש הקדמוני, שדבר לשון הרע על מלכו של עולם, כאשר אמר לחוה (בראשית ג, ה): "כי ידע אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים ידעי טוב ורע". וזהו שאמר שלמה המלך: "ופרץ גדר ישכנו נחש". דהיינו, האדם שפורץ את לשונו – המוקפת שני גדרים (=השניים והשפתיים) שגדר ושם לו הבורא יתברך – ומדבר לשון הרע – הנה, מידה כנגד מידה, יבוא הנחש, שהיה הראשון שפרץ את גדרו של עולם, ודבר לשון הרע, וינשכהו.

על-פי האמור יומתק לנו להבין מה ששנינו בגמרא (ברכות ח): "אמר רב חסדא: לעולם יכנס אדם שני פתחים בבית הכנסת. שני פתחים, סלקא דעתך? אלא...שעור שני פתחים, ואחר-כך יתפלל".

וצריך להבין ענין זה. שכן, וכי מה הכוונה שצריך האדם להכנס "שעור שני פתחים" לפני התפילה?

אך לפי האמור יש לומר, שהנה ידוע, שכדי שיזכה האדם שתתקבל תפילתו בשמים, צריך הוא לשמור על

קדושת הדיבור. שכן, אם יפגום בדיבורו **ברכילות ובלשון הרע**, איך יוכל להתפלל עם כלי פגום? כפי שפרשנו חז"ל ("קדושת לוי" וה'חם סופר") את הכתוב (במדבר ל', ג'): "לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה". "לא יחל דברו" – דהינו, אדם שלא מחלל את דיבורו, ולא מדבר **דברים אסורים** – זוכה לכך ש"כל היוצא מפיו" – כל מה שמבקש הוא מבורא עולם – "יעשה" – מיד מתקבלת בקשתו, ואבינו שבשמים ממלא את משאלות לבו, בבחינת (איוב כב', כח): "ותגזר אומר ויקם לך".

והנה, כאשר האדם שומר על קדושת הדיבור, על-ידי שהוא משתמש עם שתי החומות (השניים והשפתיים), במטרה לסגור את **לשונו** במנעול ובריח שלא לדבר **דברים רעים**, אלא רק דברי תורה ותפילה לה' יתברך, כי אז השניים והשפתיים הן בבחינת שני פתחים השומרים והסוגרים על **לשונו**, שלא לדבר בה שום דברי הבל, כי אם דברי תורה ותפילה לעבודת ה'. אבל, אם אינו נזהר, חלילה, בדיבורו, אלא הוא מדבר ככל העולה על רוחו, בלי שום מבחן, כי אז השניים והשפתיים אינם בבחינת פתחים שומרים, שהרי הם תמיד פתוחים ופרוצים לכל רוח. נמצא לפי זה, שכאשר האדם שומר על קדושת הדיבור, בכך שהוא משתמש עם שתי החומות – השפתיים והשניים – כדי לסגור בהן את **לשונו** במנעול ובריח, זוכה הוא לקדושת הפה. אבל, אם הוא אינו נזהר **בלשונו**, ואינו משתמש עם החומות של השניים והשפתיים כדי לשמור על **לשונו**, הנה מיד הוא נופל ביד היצר הרע. ועל-כך אמר נעים זמירות ישראל (תהילים נא, יז): "אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך". שכן, פידוע דוד המלך שמר מאד על פיו, ושפתיו היו חתומות וסגורות, כדי לשמור על קדושת הדיבור. על-כן בקש מהקב"ה "אדני שפתי תפתח". שהרי שפתי סגורות מפיון שאני שומר על דיבורי, ולכן תפתח את שפתי, כדי ש"פי (שהוא נקי מלשון הרע) יגיד תהלתך".

וזהו שאמרת הגמרא: "לעולם יכנס אדם (שעור) שני פתחים בבית הפנסת". שכן, אם רוצה האדם שתפילתו תתקבל בשמים, צריך הוא לבדוק את שיעור (=אומדן) שני הפתחים שלו (=הם השפתיים והשניים), כדי לבחון במאזני צדק האם באמת שמר הוא על מוצא פיו ו**לשונו** בשני הפתחים הללו? או שמא פרץ אותם לדבר דיבורים אסורים של **ניבול הפה ולשון הרע**? ולכן, והיה אם מצא הוא שדבר חלילה דברים לא טובים, יעשה מיד תשובה לפני התפילה, כדי לנקות מכל סיג ופגם את מוצאי פיו. ורק אחר-כך יתפלל לפני ה' תפילה זכה וברה, כדי שיתקיים בו הכתוב: "ונשמע קולו בבאו אל הקדש לפני ה'" – שתתקבל ותשמע תפילתו ברחמים וברצון "בבאו אל הקדש (=אל בית הפנסת) לפני ה'".

על-פי האמור יאיר לנו להבין, מדוע ברא הקב"ה את האדם עם לב' (=32) שניים – י"ו (=16) שניים למעלה ו-י"ו (=16) שניים למטה, לא פחות ולא יותר? והביא על-כך השל"ה הקדוש ("בהעלתך" תורה אור, בשם ה"רוקח") דבר נפלא על מה שמצינו בשיר השירים, שם משבח הקב"ה את כנסת ישראל בשני פסוקים דומים. פסוק אחד אומר (שיר השירים ד', ב'): "שניך כעדר הקצובות שעלו מן הרחצה שכלם מתאימות...". ופסוק שני אומר (שם ו', ו'): "שניך כעדר הרחלים שעלו מן הרחצה שכלם מתאימות...".

וצריכים אנו להבין ענין זה. שכן, מדוע הקב"ה משבח את ישראל פעם במלים "שניך כעדר הקצובות" ופעם במלים "שניך כעדר הרחלים"?

ובאר ה"רוקח" ואמר, ששני פסוקים אלו רומזים על שני דברים: על עסק התורה, ועל עבודת הקורבנות של ישראל בבית המקדש. שכן, אומר ה"רוקח", צריך לדעת, שאפילו בזמן הזה, שאין בית המקדש קיים, אין העולם מתקיים, אלא על הקורבנות, כמבואר בגמרא (מגילה לא'): "אמר אברהם לפני הקב"ה רבוננו של עולם, תינח (=ניחא) בזמן שבית המקדש קיים (שאז ישראל מקריבים קרבנות, יש להם כפרה), (אבל) בזמן שאין בית המקדש קיים, מה תהא עליהם (=כיצד יתכפרו **עונות** ישראל?) אמר לו (הקב"ה)...כבר תקנתי להם (=לישראל) סדר קרבנות, בזמן שקורין בהם לפני (בבתי כנסיות), מעלה אני עליהם כאילו הקריבום (=הקריבו קרבנות) לפני, ואני מוחל להם על כל עונותיהם".

לפי זה, אומר ה"רוקח", מחצית השניים (=16), שיש לאדם בפיו למעלה, הן כנגד 16 הקורבנות (=הכבשים) שהקריבו ישראל במשך כל השבוע. הא כיצד? הנה, בכל יום הקריבו שני תמידים – אחד בבקר ואחד בערב (כולל שבת) – הרי לנו יד' (=14) קורבנות. אולם בשבת הוסיפו להקריב עוד שני כבשים, כמו שכתוב (במדבר כח', ט'): "וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימים". הרי לנו ביחד י"ו (=16) כבשים שהקריבו ישראל במשך השבוע, שהם כאמור כנגד י"ו (=16) השניים העליונות. ועל-כך משבח הקב"ה את ישראל, ואומר: "שניך כעדר

הַרְחֵלִים". דְּהִינוּ, י"ו(=16) הַשְּׁנָיִים הָעֲלִיוֹנוֹת הֵן כַּנֶּגֶד עֶדֶר הַרְחֵלִים/הַפְּכָשִׁים שֶׁהִקְרִיבוּ יִשְׂרָאֵל בְּכָל שָׁבוּעַ. הַמְחַצֵּית הַשְּׁנִיָּה שֶׁל הַשְּׁנָיִים, י"ו(=16) הַשְּׁנָיִים הַתַּחְתּוֹנוֹת, הֵן כַּנֶּגֶד מִסְפַּר הָעוֹלָיִם לַתּוֹרָה בְּמִשְׁךְ הַשָּׁבוּעַ. הָאֵל עֵצֵד? בְּיוֹם שְׁנֵי עוֹלָיִם לַתּוֹרָה שְׁלֹשָׁה, וְכֵן גַּם בְּיוֹם חֲמִישִׁי – הָרִי לָנוּ שֵׁשׁ עוֹלָיִם. אוֹלָם, בְּשַׁבַּת עוֹלָיִם עֲשָׂרָה עוֹלָיִם (בְּשַׁחֲרִית שֶׁבַעַה וְעוֹד שְׁלֹשָׁה בְּמִנְחָה). הָרִי הֵם בִּיחַד י"ו(=16) אֲנָשִׁים, שְׁעוֹלָיִם לַתּוֹרָה בְּמִשְׁךְ הַשָּׁבוּעַ. וְעַל-כֵּן מְשַׁבַּח הַקַּב"ה אֶת יִשְׂרָאֵל, וְאוֹמֵר "שְׁנֵיךָ כַּעֲדֵר הַקְּצוּבוֹת". דְּהִינוּ, שְׁנֵיךָ הֵן כַּעֲדֵר הָעוֹלָיִם לַתּוֹרָה, "הַקְּצוּבוֹת"(=שֶׁהַקְּצִיבוּ) הַחֲכָמִים בְּכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ.

וּמִסִּים הַשֵּׁל"ה הַקְּדוֹשׁ אֶת דְּבָרָיו וְאוֹמֵר: "עַל-כֵּן צָרִיךְ אָדָם לִשְׁמֹר עַל שְׁנָיו בְּקְדוּשָׁה... (שְׁהָרִי) בְּעִבּוֹדָת (הַקּוֹרְבָּנוֹת) הַיּוֹ הַכְּהֻנִּים אוֹכְלִים (אֶת הַקֶּרֶבֶן), וְהַבְּעָלִים(=אֵלוֹ שֶׁחֲטָאוּ) מִתְּכַפְּרִים (לָהֶם עֲוֹנוֹתֵיהֶם). וְלַעֲנִין הַתּוֹרָה גַּם כֵּן הָאֲכִילָה טוֹבָה, כְּדִי שִׁיְהִי בְּרִיא וְחֹזֵק וְיוֹכֵל לְלַמּוֹד תּוֹרָה".

כְּלוּמֵר, אוֹמֵר הַשֵּׁל"ה, מֵאַחַר ו-ל'ב'(=32) הַשְּׁנָיִים שֶׁל הָאָדָם הֵן כַּנֶּגֶד י"ו(=16) הַקּוֹרְבָּנוֹת שֶׁהִקְרִיבוּ יִשְׂרָאֵל בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְכַנֶּגֶד י"ו(=16) הָעוֹלָיִם לַתּוֹרָה (שְׁרוּמֻזִים לְעֶסֶק הַתּוֹרָה) – לְכֵן צָרִיךְ הָאָדָם לִשְׁמֹר עַל שְׁנָיו בְּקְדוּשָׁה וּבְטָהֳרָה, וְלַהֲתַכּוֹן בְּעַת הָאֲכִילָה וְהַלְעִיסָה, שֶׁהַשְּׁנָיִים הֵן בְּבַחֲנֵית "כְּהֻנִּים", הַלּוֹעֲסִים אֶת הַקֶּרֶבֶן, וְהַמְּכַפְּרִים לוֹ עַל עֲוֹנוֹתָיו. וְכֵן צָרִיךְ לַהֲתַכּוֹן בְּעַת הָאֲכִילָה, שְׂאוֹכֵל כְּדִי שִׁיְהִי בְּרִיא וְחֹזֵק וְיוֹכֵל לְלַמּוֹד וְלַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה. (עַל-כֵּן הַשְּׁנָיִים" הֵן לְשׁוֹן שְׁנָיִים, לְרֻמוֹז עַל שְׁנֵי אֵלוֹ – עֶסֶק הַתּוֹרָה וְעִבּוֹדַת הַקּוֹרְבָּנוֹת).

וּמֵעַתָּה יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁמִּטְעַם זֶה הַקִּיף הַקַּב"ה אֶת הַלְּשׁוֹן עִם חוּמָה שֶׁל ל'ב' שְׁנָיִים – כְּדִי שִׁיִּזְכּוֹר הָאָדָם תְּמִיד לִשְׁמֹר עַל קְדוּשַׁת הַלְּשׁוֹן, כְּדִי שִׁיִּוְכַל לַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה (כַּנֶּגֶד י"ו(=16) הַשְּׁנָיִים שֶׁלְמִטָּה), וְכֵן יִזְכֶּה לַעֲסוֹק בְּעִבּוֹדַת הָאֲכִילָה, שֶׁהִיא בְּמִקּוֹם קֶרֶבֶן (כַּנֶּגֶד י"ו(=16) הַשְּׁנָיִים שֶׁלְמִעָלָה), כַּמְּבֹאָר בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת נה): "כֹּל זְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם – מִזְבַּח מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁיו – שֶׁלַּחֲנוּ שֶׁל אָדָם מְכַפֵּר עָלָיו".

עַל-פִּי הָאָמוֹר יֵאִיר לָנוּ גַּם לְהַבִּין מָה שֶׁמְּבֹאָר בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהַקַּב"ה בְּרָא אֶת הָעוֹלָם עַל-יְדֵי ל'ב'(=32) נְתִיבוֹת חֲכָמָה. וְכַתֵּב עַל-כֵּן הַמְּקוּבָּל הָאֱלֹקִי הַרַמ"ק בְּ"פִרְדָּס רְמוּנִים" (שַׁעַר לֵא, ח'), שֶׁ-ל'ב' נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה מְכֻוּנִים כַּנֶּגֶד ל'ב' הַשְּׁנָיִים שִׁישׁ לְאָדָם. וּכְפִי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים: "וְאָמְרוּ חֲכָמִים(ם)...כִּי ל'ב' נְתִיבוֹת נִמְשָׁכִים מֵהַמַּחֲ אֶל הַגּוֹף, (כְּדִי) לְרַמּוֹז אֶל ל'ב' נְתִיבוֹת שֶׁבְּחֲכָמָה, כַּדְּפָרְשָׁנוּ בְּשַׁעַר הַנְּתִיבוֹת. וְכֵן נִשְׁפָּעִים ל'ב' מְקוּרוֹת מֵהָרֹאשׁ אֶל ל'ב' הַשְּׁנָיִים שִׁישׁ לְאָדָם בְּפֶה, לְרַמּוֹז אֶל ל'ב' נְתִיבוֹת, ו-ל'ב' כַּנֶּגֶד ל'ב'...וּבִזְוָה יוֹבֵן הַטַּעַם שֶׁבִּנְיָ יִשְׂרָאֵל לֹא יִדְבְּרוּ כֹזֵב, וְגַם הַטַּעַם שֶׁעוֹנֵשׁ הַכֹּזֵב גְּדוֹל מְאֹד...".

וּמְבֹאָר בְּסִפְרֵי הַיְצִירָה (פֶּרֶק א', מִשְׁנֵה ב'), שֶׁחֲשַׁבּוֹן ל'ב'(=32) נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה שֶׁבָּהֶן בְּרָא הַקַּב"ה אֶת עוֹלָמוֹ הֵן כַּב' אוֹתִיוֹת הַקְּדָשׁ, וְעוֹד עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת. נִמְצָא, שֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא עַל-יְדֵי כַב'(=22) אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה עִם עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת, שֶׁהֵם בִּיחַד ל'ב'(=32) נְתִיבוֹת חֲכָמָה (22+10=32). וַיֵּשׁ לוֹמֵר שֶׁמִּטְעַם זֶה פִּתַּח הַקַּב"ה אֶת הַתּוֹרָה בְּאוֹת ב' ("בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים..."), וְסִים אוֹתָהּ בְּאוֹת ל' ("לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל") – כְּדִי לְרַמּוֹז עַל ל'ב' נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה שֶׁבָּהֶן בְּרָא הַקַּב"ה אֶת עוֹלָמוֹ.

וּמְבֹאָר בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁבְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית מוּזְכָּר שֵׁם "אֱלֹקִים" ל'ב' פְּעָמִים, כְּדִי לְרַמּוֹז עַל-כֵּן שֶׁהַקַּב"ה בְּרָא אֶת עוֹלָמוֹ עַל-יְדֵי ל'ב' נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה, כְּפִי שֶׁמּוּבָא בְּסִפְרֵי "שַׁעַרֵי אוֹרָה" (שַׁעַר שְׁשִׁי): "וְתִמְצָאוּ בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית ל'ב' פְּעָמִים כְּתוּב שֵׁם 'אֱלֹהִים', כַּנֶּגֶד ל'ב' פְּלִיאוֹת(=נְתִיבוֹת) חֲכָמָה...וְעַתָּה בְּנִי, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה, הֵיאֵךְ כָּל נְתִיב וְנְתִיב מ-ל'ב' נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה חֲתוּם בְּחוֹתֵם אֱלֹקִים. (וְזֹאת, כְּדִי) לְהוֹדִיעַ (לְךָ), כִּי כָּל מָה שֶׁנִּבְרָא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, בְּסוּד כָּל נְתִיב נִבְרָא, וְהַכֵּל בְּדִין וּבְמִשְׁפָּט אִמְת...".

וְהֵנָּה, מְכִיּוֹן שֶׁהַקַּב"ה בְּרָא אֶת הָעוֹלָם בְּאִמְצָעוֹת אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה, בְּהִכָּרַח שֶׁגַם הַמִּשְׁךְ קִיּוּם הָעוֹלָם הוּא רַק עַל-יְדֵי אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהֵן שְׂרֵשׁ הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה.

וְצָרִיךְ לְדַעַת, כִּי עֵינֵינוּ קִיּוּם וְחַיּוֹת כָּל הַבְּרִיאָה, בְּאִמְצָעוֹת אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה, הוּא רַק עַל-יְדֵי שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה לְמִטָּה, בְּעוֹלָם הַזֶּה. שְׁכֵן, עַל-יְדֵי כֵן הֵם גּוֹרְמִים לְהַמְשִׁיךְ חַיּוֹת מְאוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה, לְהַחַיּוֹת אֶת כָּל הַבְּרִיאָה. וְזֵהוּ מָה שֶׁשְּׁנִינוּ בְּגִמְרָא (ע"ז ה'): "אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לֵקִישׁ: מֵאִי דְכָתִיב (בְּרֵאשִׁית א') "וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֹקֵר יוֹם הַשִּׁשִּׁי"? מִלְּמַד, שֶׁהַתְּנָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וְאוֹמֵר: אִם יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלִים אֶת הַתּוֹרָה – מוֹטֵב, וְאִם לֹא – הָרִיבִי מַחְזִיר אֶתְכֶם לְתוֹהוּ וּבוֹהוּ".

וְהַכּוֹנֵה, כְּאָמוֹר, הִיא, כִּי מְכִיּוֹן שֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא עַל-יְדֵי אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה, לְכֵן אִי-אֶפְשֶׁר שִׁיתְקִים, אֲלֵא רַק עַל-יְדֵי אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה. וְכֵן זֹאת, בְּתַנְאֵי יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִים בְּאוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה (בְּעוֹלָם הַזֶּה) וְגוֹרְמִים בְּכֵן לְהַמְשִׁיךְ חַיּוֹת

לְכַל הַבְּרִיאָה. אֲבָל, אִם אֵין יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלִים אֶת הַתּוֹרָה, כִּי אִזּוּ מִחֲזִיר (חֶסֶד וְחֶלְלָה) הַקַּב"ה אֶת הָעוֹלָם לְתוֹהוּ וְבוֹהוּ, מִכֵּיּוֹן שְׂאִין מִי שְׂנִימְשִׁיד חַיּוֹת מֵאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, כְּדִי לְהַחֲיוֹת אֶת הַבְּרִיאָה.

וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב (בְּתַפְלִילָה): "הַמְּחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית". דְּהִינוּ, הַקַּב"ה מְחַדֵּשׁ "בְּטוֹבוֹ" - בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה, שְׁנִקְרָאת "טוֹב" - בְּכָל יוֹם "מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית" - אֶת הַבְּרִיאָה, עַל-יְדֵי שְׂנִימְשִׁיד עוֹסְקִים בְּ-כַב' אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה.

וּמַעֲתָה נִשְׁכִּיל לְהַבִּין אֶת גְּדַל הַפְּגָם שֶׁפּוֹגֵם הָאָדָם כַּאֲשֶׁר הוּא מְדַבֵּר **דִּיבּוּרִים אֲסוּרִים**. שְׁהָרִי, הוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ עִם כַּב' אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, שְׁבָהוּ נִבְרָא הָעוֹלָם, כְּדִי לְדַבֵּר דִּיבּוּרִים שְׂאִסְרָה הַתּוֹרָה. וְלֹאֲחֵר שְׁפָגַם בְּהוּ(=בְּ-כַב' אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה), וְלִכְלַךְ אוֹתוֹן בְּמוֹצָאֵי פִיו, אֵיכָכָה יוֹכַל אַחֲר-כֵּן לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהוּ כְּדִי לְחַדֵּשׁ אֶת "מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית"(=אֶת הַבְּרִיאָה)? וּמַטְעַם זֶה צָוָה הַקַּב"ה לְהוֹצִיא אֶת הַמְּצוֹרָע מִחוּץ לְשֵׁלֶשׁ מַחְנוֹת) - כְּדִי לְרְמוֹז שְׁעַל-יְדֵי שְׁפָגַם בְּ-כַב' אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה/הַדִּיבּוּר, שׁוֹב אֵין לוֹ חֶלֶק וְנִחְלָה בְּהַתְחַדְּשׁוֹת הַבְּרִיאָה, וְלָכֵן יֵשֵׁב בְּדָד מִחוּץ לַמַּחֲנֶה.

הִנֵּה כִּי כוּן, הַרְוֹחְנוּ לְהַבִּין אֶת נִפְלְאוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרַךְ, שְׁהַקִּיף אֶת הַלְשׁוֹן עִם הַחוּמָה הַרְאוּשׁוֹנָה שֶׁל לְבִי הַשְּׁנִיִּים, הַמְּקַבְּלוֹת הַאֲרָה מ-לְבִי נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה. שְׁכֵן, בְּכֵךְ לְמַד אוֹתְנוּ הַקַּב"ה לְקַח נִשְׁגָב בְּקְדוּשַׁת הַדִּיבּוּר - שְׁבָכַל פֶּעַם שְׁנִרְצָה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַלְשׁוֹן כְּדִי לְדַבֵּר דִּיבּוּרִים, תַּעֲמוֹד לְפָנֵינוּ הַחוּמָה שֶׁל לְבִי הַשְּׁנִיִּים, שְׁהוּ כְּנִגְד לְבִי נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה, כְּדִי שְׁנִזְכּוֹר אֶת הַחוּבָה הַמוֹטְלָת עֲלֵינוּ לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם אֶת הַבְּרִיאָה עִם כַּב' אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, שְׁבָהוּ נִבְרָא הָעוֹלָם. וְכַפִּי שְׂאוֹמֵר הַשֵּׁל"ה הַקְדוּשׁ (שְׁעַר הָאוֹתִיּוֹת, עֲרֵךְ שְׁתִּיקָה): "צְרִיף לְהַיּוֹת הַדִּיבּוּר דּוֹקָא דְבְרֵי חֲכָמָה, וְהִיא הַתּוֹרָה. שְׁכֵן, סוֹד הַחֲכָמִים סוֹד הַמַּחְשְׁבָה, כְּנוֹדַע. וְהַדִּיבּוּר יוֹצֵא דָרֵךְ לְבִי שְׁנִיִּים הַקְּבוּעוֹת בְּפֶה, שְׁהֵם נִגְד לְבִי נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שְׁהַאֲרָכְתִּי בְּמָקוֹם אַחֵר, בְּאוֹפֵן שְׁהַדִּיבּוּר מְקוּרוֹ בְּשָׁכַל מְצַד הַנְּשִׁמָּה". וְעַל-כֵּן צְרִיף לְזַכּוֹר תְּמִיד מָה שְׂאוֹמֵר דּוֹד הַמְּלֶךְ: "מִי הָאִישׁ הַחֲפֵץ חַיִּים אַהֲב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב? נִצֵּר לְשׁוֹנֵף מְרַע וְשְׁפָתֵיךְ מְדַבֵּר מְרָמָה".

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֵינוּ יִתְבַּרַךְ, שְׂיִתֵּן לָנוּ אֶת הַכֹּחַ כְּדִי לְשַׁמּוֹר תְּמִיד עַל קְדוּשַׁת הַדִּיבּוּר, אָמֵן.

(עַל פִּי "אוֹרְחָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן) **"אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר"**

אָמְרוּ חַז"ל בְּמִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא (תַּצְנוּחַ א'): "אָמַר רַשְׁב"י: בֵּא וּרְאֵה שְׂאִין חֲבִיב לְפָנֵי הָאָדָם יוֹתֵר מִבְּנוֹ, (וּבְכָל זֹאת) הוּא מֵל אוֹתוֹ. וְכַל-כֵּךְ לְמָה? אָמַר ר' נַחֲמָן בַּר שְׁמוּאֵל: כְּדִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאוֹ. הוּא רוֹאֵה (אֶת) בְּנוֹ שׁוֹפֵף דָּם מִמִּילָתוֹ, וּמְקַבֵּל עָלָיו (זֹאת) בְּשִׂמְחָה. אָמַר ר' חֲנִינָא: וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁהוּא מוֹצִיא הוֹצָאוֹת, וְעוֹשֶׂה (אֶת) אוֹתוֹ הַיּוֹם (לַיּוֹם) שֶׁל שְׂמִיחָה, מָה שְׁלֹא נִצְטוּהוּ. הוּא שְׁהַפְתּוֹב אוֹמֵר: יוֹאֲנִי תְּמִיד אֲנִיחַל, וְהוֹסַפְתִּי עַל כָּל תַּהֲלָתֶךָ' (תַּחֲלִילִים עֲא). וְלֹא עוֹד, אֲלֵא אָדָם הוֹלֵךְ וְלוֹוֶה וּמְמַשְׁכֵּן עֲצָמוֹ וּמְשַׁמֵּחַ אֶת אוֹתוֹ הַיּוֹם".

הַ"שְּׁפַת אֵמֶת" זִיע"א מְעִיר, שְׁהָעוֹלָם עוֹשִׂים הַהִיפּוֹף מִן הַפְתּוֹב. שְׁהָרִי, לְגַבִּי סְעוּדַת בְּרִית אָמְרוּ חַז"ל: 'אָדָם הוֹלֵךְ וְלוֹוֶה וּמְמַשְׁכֵּן עֲצָמוֹ'. וְרוֹאִים אָנוּ שְׁהַצִּיבּוּר מְקִילִים לַעֲשׂוֹת בְּבְרִית סְעוּדָה קְטַנָּה. וְאֵילוֹ לְגַבִּי נִישׁוּאִיִן פְּתוֹב בְּסִפְרִים הַקְּדוּשִׁים, שְׁלֹא יִכְנִיס הָאָדָם עֲצָמוֹ לְהוֹצָאוֹת גְּדוּלוֹת בְּעִבוּר הַנִּישׁוּאִיִן. וְלְמַדוּ זֹאת מִסְמִיכוֹת הַפְתּוֹב (דְּבָרִים כד', ה-ו'): "כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה", וּמִיד אַחֲר-כֵּן כְּתוֹב "לֹא יִחַבֵּל רַחֲמִים וְרֵכֶב" - לוֹמַר לָךְ שְׁלֹא יִמְשַׁכֵּן עֲצָמוֹ בְּעִבוּר הוֹצָאוֹת הַנִּישׁוּאִיִן. וְאָנוּ רוֹאִים שְׁהַצִּיבּוּר בְּכָל זֹאת נוֹהֲגִין לְקַחַת הַלּוֹאוֹת וְלְהִיכְנֵס לְחוּבוֹת מְרוֹבִים... מוֹבָא בְּסִפְר "פּוֹרַת הַבְּרִית" כִּי הַשְּׁטֵן מוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְבָטֵל אֶת סְעוּדַת הַמִּילָה. וְהַדְּבָר נִרְמָז בְּרֵאשִׁי הַתִּיבוֹת שֶׁל שְׁמוֹ

"סַמָּאֵל" - סְעוּדַת מְצוּהָ/מִילָה אֵין לַעֲשׂוֹת. וְזֹאת, פִּיּוֹן שְׂיִזְדַּע הַשְּׁטֵן שְׁעַל-יְדֵי סְעוּדָה זוֹ תִגְדַּל זְכוּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. שְׁכֵן, כַּאֲשֶׁר יְהוּדֵי מוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְקִים הַסְּעוּדָה בְּשִׂמְחָה, הוּא מְכַנִּיעַ אֶת כּוּחוֹ שֶׁל הַשְּׁטֵן.

וְעַד כְּמָה גְדוֹל הוּא הָעֲנִין שֶׁל "סְעוּדַת בְּרִית" נוֹכַל לְרֵאוֹת מִן הַסִּיפּוּר הַבָּא. כְּשֶׁהָיָה הַרְה"ק בְּעַל "אֲמַרִי אֵמֶת" זִיע"א יְלַד קָטָן, פָּנָה פֶּעַם אָבִיו הַרְה"ק בְּעַל הַ"שְּׁפַת אֵמֶת" זִיע"א לְשִׁאוֹרוֹ הַרְה"ק רַבִּי פִּינְחָס (פִּינְטְשֶׁע) מִפִּילֵץ זִיע"א, וּבִקְשׁוֹ שְׂיִקְחֶהוּ יַחַד עִם אָחִיו הַקָּטָן רַבִּי מִשֶּׁה בְּצַלְאֵל אֵל יְהוּדִי פְלוּנִי בּוֹרְשָׁה, (וְנִקַּב בְּשֵׁמוֹ) שְׂיִבְרַךְ אוֹתָם. עָשָׂה רַבִּי פִּינְטְשֶׁע כְּפִי שְׁנַתְבָּקֵשׁ וַיִּצָּא עִם הַיְלָדִים לְוִרְשָׁה, חֲפֵשׂ אֶת הַיְהוּדִי, שְׁחָשַׁב אוֹתוֹ בְּלָבוֹ לְצִדִּיק מְפוֹרָסִם, אֲךָ רַק לְאַחַר חֲקִירוֹת וְדַרְשִׁישׁוֹת גָּלְהוּ. לְגַדֵּל פְּלִיאָתוֹ הָיָה נִרְאֶה כְּאַחַד מִפְּשׁוּטֵי עַם, טִיפּוּס הַמוֹנִי בְּיוֹתֵר. הַתְּרַשֵּׁם רַבִּי פִּינְטְשֶׁע שְׁהָלָה אֵינוֹ מִבֵּין מָה רוֹצִים מִמֶּנּוּ, אֲךָ עִם כָּל זֹאת מִלֵּא אֶת הַשְּׁלִיחוֹת וְאָמַר לוֹ: "אֵף שְׂאִינְךָ יוֹדַע מְאוּמָה תּוֹאִיל נֹא לְבָרַךְ אוֹתָם כְּבִקְשַׁת אֲבִיהֶם, הַרְבִּי מְגוּר". עָשָׂה הַיְהוּדִי כַּחֲפָצוֹ, וְהַרְעִיף בְּרִכוֹת עַל רֵאשִׁים... רַבִּי פִּינְטְשֶׁע הָיָה מְסוּפֵק אִם אֲכֵן אוֹתוֹ יְהוּדִי הוּא מ-ל"ו הַצִּדִּיקִים הַנְּסִתְרִים. אוּלָּם, בְּשׁוֹבוֹ לְגוּר אָמַר לוֹ הַ"שְּׁפַת אֵמֶת" דְּבָר פְּלֵא: "אוֹתוֹ יְהוּדִי אֲכֵן הֵינוּ אִישׁ פְּשׁוּט בְּיוֹתֵר. אֲלֵא, פֶּעַם אַחַת כְּשֶׁנִּימְוֵל בְּנוֹ, לֹא הִיָּתָה בְּיָדוֹ אֵף פְּרוּטָה לְצָרְכֵי סְעוּדַת הַבְּרִית, וּמְכַר אֶת כָּלִי מִיָּטְוֹ לְהַכִּין סְעוּדַת מְצוּהָ בְּכִסֵּף שְׁקַבֵּל, וְאַחֲר-כֵּן נִשְׁאַר בְּעִירוֹם וּבְחֶסֶר-כָּל. הַדְּבָר עָשָׂה רוֹשֵׁם גְדוֹל בְּשָׁמַיִם! וְכִי דְבָר קָטָן הוּא, אִישׁ פְּשׁוּט כְּמוֹהוּ יַעֲשֵׂה כְּזֹאת?! וְנִמְנָנוּ וְגַמְרוּ בְּשָׁמַיִם, לִיתֵן שְׁכָרוֹ גַם בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁכָל בְּרָכָה הַיּוֹצֵאת מִפִּיו לֹא תִשׁוּב רִיקָם. אֲבָל הוּא עֲצָמוֹ אֵינוֹ יוֹדַע שְׁנִיחָן

בַּכֹּחַ סְגוּלֵי כְּזֶה שֶׁבִּרְכָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת!... "שֶׁבֶת שְׁלוֹם לְכֹל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן

בס"ד "לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך" (תהילים צא' י')

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: תּוֹרִיעַ (שֶׁבֶת הַחֹדֶשׁ) **כְּנִיסַת הַשְּׁבֵת: 18:32**

עַרְשׂוֹק כֹּט' אֹדֶר ב' תִּשְׁע"ט (5.4.19) bnei-zion.com **יְצִיאַת הַשְּׁבֵת: 19:41** ר"ת 20:20

הַפְּטָרָה: "כֹּה אָמַר" (סְפָרְדִים) (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר... וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂר עַרְלָתוֹ... אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ סַפְחַת".

עַל הַפְּתוּב בְּפִרְשָׁתוֹ (יב' ג'): "וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂר עַרְלָתוֹ... אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ סַפְחַת" (יג' ב'), שׂוֹאֲלִים חֹז"ל, מָה רָאָה הַפְּתוּב לְהַתְחִיל אֶת הַפְּרֻשָּׁה בְּמִצְוַת מִילָה ("וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂר עַרְלָתוֹ"), וּמִיָּד לְאַחַר מִכָּן לְהַמְשִׁיךְ בְּעֵנֵינִי נִגְעִים ("אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ סַפְחַת")?

וּמְשִׁיבִים חֹז"ל וְאוֹמְרִים, שֶׁהַתּוֹרָה סִמְכָה אֶת עֵנֵן הַמִּילָה לְנִגְעִים, לוֹמֵר לָךְ שֶׁהַמִּילָה בְּאָדָם דוֹחָה אֶת הַנִּגְעִים מִמֶּנּוּ. כִּפִּי שֶׁשְּׁנֵינוּ בְּמִשְׁנָה (נְדָרִים ג', יא): "גְּדוּלָה מִילָה, שְׂדוּחָה אֶת הַנִּגְעִים".

וְכֵן כָּתַב הַ"כְּלֵי יָקָר" בְּלִשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה: "סִמְךָ פְּרֻשַׁת נִגְעִים לְפִרְשָׁה הַמְדַבֵּרֶת בְּמִילָה, לוֹמֵר לָךְ שֶׁהַמִּילָה דוֹחָה אֶת הַנִּגְעִים. כִּי בְּכָל מְקוֹם הַמִּצְוָה הַמוֹקְדָּמֶת דוֹחָה אֶת הַמְּאוּחָרֶת. כְּמִבּוֹאֵר... (ב)פְּרֻשַׁת 'וַיִּקְהַל'... (ש)הַקְּדִים שֶׁבֶת לְמִשְׁכָּן, לוֹמֵר לָךְ שֶׁהַשְּׁבֵת דוֹחָה מְלֹאכֶת מִשְׁכָּן".

וְרֹאוּי לְהוֹסִיף כָּאֵן אֶת דְּבָרֵי הַמַּהֲרָ"ל מִפְּרָאג זִיע"א, הַכוֹתֵב ("חִידוּשֵׁי אַגְדוֹת", נְדָרִים): "גְּדוּלָה מִילָה שְׂהִיא דוֹחָה אֶת הַנִּגְעִים. רְצוֹנוֹ לוֹמֵר, כְּמוֹ שֶׁהַמִּילָה... דוֹחָה אֶת הַשְּׁבֵת, כִּי הַמִּילָה הִיא עַל-לְמַעְלָה (מִן) הַשְּׁבֵת, כִּךְ הַמִּילָה יֵשׁ (בָּהּ) מַעְלָה פְּנִימִית אֶלְקִית, וְלִכֵּן הִיא דוֹחָה (אֶת) הַנִּגְעִים, כִּי הַנִּגְעִים הֵם מַצְד כּוֹחוֹת הַחִיצוֹנִיִּים, וְהֵם קְלִיפּוֹת. וְאִילוֹ הַמִּילָה הִיא עַל-לְמַעְלָה (מִן) הַנִּגְעִים, כִּי הַמִּילָה הִיא הַסֵּרֶת הַקְּלִיפָה. וּמִטַּעַם זֶה הַמִּילָה דוֹחָה אֶת הַנִּגְעִים". דְּהֵינּוּ, אוֹמֵר הַמַּהֲרָ"ל מִפְּרָאג, מֵאַחַר וְהַעוֹרְלָה הִיא קְלִיפָה מַצְד כּוֹחוֹת הַטּוֹמְאָה, הֵנָּה, עַל-יְדֵי הַסֵּרֶת הַעוֹרְלָה מֵהָאָדָם, מִיָּד נִדְחִים הַנִּגְעִים, שֶׁהֵם מַצְד הַקְּלִיפָה/כּוֹחוֹת הַטּוֹמְאָה.

וְיִדוּעַ מָה שֶׁכָּתַב הַרַמְבַּ"ם בְּ"מוֹרָה נְבוּכִים", שֶׁהַטַּעַם שֶׁל מִצְוַת מִילָה הוּא כְּדֵי לְהַחֲלִישׁ אֶת כַּח הַתְּאוּהָ, שֶׁבֶּא מַצְד הַיָּצָר הָרַע. וְכִפִּי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים (חֶלֶק ג', פָּרָק מ"ט): "כִּי בְּהַסֵּרֶת הַעוֹרְלָה תַּחֲלִישׁ הָאֵיבָר (=הוּא אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ), וַיִּתְמַעַט עַל-יְדֵי זֶה הַתְּאוּהָ הִיתִירָה עַל הַצּוּרָה, הַיּוֹת (ו)מִסְתַּפְּקִים רַק בְּהַכְרַחֵי, מִבְּלִי מוֹתְרוֹת". כְּלוֹמֵר, הַסֵּרֶת הַעוֹרְלָה מַצְמַצְמַת וּמַחֲלִישָׁה אֶת יָצָר הַתְּאוּהָ, וּמִמִּילָא עַל-יְדֵי זֶה מִתְקַדֵּשׁ הָאָדָם.

וְלִכֵּן, בְּבְרִית הַמִּילָה, לְאַחַר שֶׁמְסִירִים אֶת הַעוֹרְלָה, אָנוּ מְבָרְכִים: "וְצִאֲצִאוּ חַתֵּם בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ". שְׂכָן, כְּאֲשֶׁר מִתְקַדֵּשׁ רֹאשׁ הַגּוּיָה (=אוֹת הַבְּרִית) עַל-יְדֵי הַמִּילָה, מִמִּילָא מִתְקַדֵּשִׁים כָּל אֵיבָרָיו שֶׁל הָאָדָם.

וְהֵנָּה, יְדוּעַ וּמְפּוֹרָסִם מָה שֶׁמְבּוֹאֵר בְּזֶהֱרַק הַקְּדוּשׁ וּבְכַתְבֵי הָאֵרִיזוֹ"ל ("לִיקוּטֵי תוֹרָה", לָךְ לָךְ), שֶׁעַל-יְדֵי מִצְוַת מִילָה נִשְׁלַם וְנִחְקַק בְּגוֹף הָאָדָם הַשֵּׁם "שְׂדִי". הֵנָּה, הָאוֹת ש' שֶׁל הַשֵּׁם "שְׂדִי" מִתְקַבֵּל עַל-יְדֵי הָרֹאשׁ וּשְׂתֵי הַיָּדַיִם לְמַעְלָה. וְכֵן, הָאוֹת ד' שֶׁל "שְׂדִי" מִתְקַבֵּל עַל-יְדֵי הָרַמֵּת יָד שְׂמָאל יִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד הַגּוֹף. וְאוֹלָם הָאוֹת י', מִן הַשֵּׁם "שְׂדִי", מוֹשְׁלֶמֶת רַק עַל-יְדֵי מִצְוַת מִילָה: וְזֹאת, כְּאֲשֶׁר חוֹתְכִים אֶת הַעוֹרְלָה וּמִתְגַּלֵּית הַעֲטָרָה עַל-יְדֵי הַפְּרִיעָה.

עוֹד נִקְדָּים מָה שֶׁמְבּוֹאֵר בְּ"לִיקוּטֵי תוֹרָה" לְרַבֵּנוֹ הָאֵרִיזוֹ"ל ("וְאַתְחַנֵּן", טַעֲמֵי הַמִּצְוָה, מִצְוַת מוֹזוּהָ), שֶׁהַיּוֹצֵא מִפְּתַח בֵּיתוֹ צָרִיךְ לְכוֹן שֶׁהַשֵּׁם "שְׂדִי", הַפְּתוּב עַל הַמוֹזוּהָ, יִשְׁמּוֹר אוֹתוֹ מֵהַיָּצָר הָרַע. וְכִפִּי דְבָרֵי הָאֵרִיזוֹ"ל: "כְּשִׁיֵּצֵא אָדָם בְּפִתַח בֵּיתוֹ, וְנוֹתֵן יָדוֹ בְּמוֹזוּהָ וְנוֹשֵׁק, יְכוֹן בְּכוֹנְתוֹ לְהַצִּילוֹ מֵהַיָּצָר הָרַע. (שְׂכָן), יָצָר בְּמִילוּי (הוּא) יו"ד צָד"י רִי"ש – סוֹפֵי תִיבוֹת שְׂדִי, שִׁיכוֹן בְּשֵׁם שְׂדִי, הַפְּתוּב בְּמוֹזוּהָ לְהַצִּילוֹ מֵהַיָּצָר הָרַע. (שְׂכָן, שֵׁם שְׂדִי)... נִכְנָס בְּתוֹכוֹ (שֶׁל הַיָּצָר כְּדֵי) לְהַכְנִיעוֹ".

וּבְאֵר הַ"עֲרָבִי נַחֲל" (בְּרֵאשִׁית דְּרוֹשׁ ט'), שֶׁהַטַּעַם שֶׁשֵּׁם "שְׂדִי" מְסוּגֵל לְבִטֵּל אֶת הַיָּצָר הוּא עַל-פִּי הַמְּבּוֹאֵר בְּגִמְרָא (תַּגִּיגָה יב'): "אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַב: בְּשַׁעָה שֶׁפָּרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם (=כְּדוֹר הָאֵרִיזוֹ), הָיָה מְרַחֵב וְהוֹלֵךְ... עַד שֶׁגָּעַר בּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהַעֲמִידוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: 'עֲמוּדֵי שָׁמַיִם יִרְפְּפוּ – וַיִּתְמָהוּ מִגְעָרָתוֹ'. וְהֵינּוּ דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לׁוֹי: מֵאֵי דְכְּתִיב (=מֵהִי כּוֹנֵת הַפְּתוּב), 'אֲנִי אֵל שְׂדִי?' (וּמְשִׁיב) אֲנִי אֵל שְׂאֲמַרְתִּי לְעוֹלָמִי "הִי" אָמַר

ריש לקיש: בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את הים הגדול, היה (הים) מרחיב והולך, עד שגער בו הקדוש ברוך הוא, ויבשו, שנאמר (נחום א, ד'): 'גוער בים – ויבשהו...'"

וכן מצינו בענין זה במדרש (ב"ר ה, ח'): "ויקרא אלהים ליבשה ארץ". למה נקרא שמה 'ארץ'? (כיון) שרצתה לעשות רצון קונה. רבי נתן בשם ר' אחא, ורבי ברכיה בשם רבי יצחק, אמר: 'אני אל שדי' – אני שאמרתי לשמים ולארץ די, שאלמלא כן היו מותחים והולכין עד עכשיו."

ומטעם זה השם "שדי" (= "אני שאמרתי לשמים ולארץ די"), הוא שם המצמצם את כח התאוה של היצר הרע, שלא יתפשט יותר מן הראוי. ועל-כן הוא רמוז בסופי התיבות של תיבת "יצר" – יו"ד צד"י רי"ש. שפן, רואים אנו שהשם "שדי" אינו נותן ליצר להתפשט מעבר לגבול שקבע לו הקב"ה, וכאילו השם שדי "אוחז" את היצר בסופו (= בסופי אותיותיו), שלא יתפשט יותר ממה שקבע לו ה' יתברך.

ומעתה ירוח לנו להבין, מדוע הסמיכה התורה הקדושה את ענין המילה לנגעים. שפן, מאחר וקדושת המילה באדם מחלישה את כח התאוה/היצר, שלא לחטוא, ממילא היא דוחה גם את הנגעים הבאים על האדם כעונש על חטאיו ועונותיו (חלילה). (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"כל איסורין שבתורה בטלין בששים, (אבל) מין במינו באלף לא בטל"

על הכתוב בגמרא, "כל איסורין שבתורה בטלין בששים, (אבל) מין במינו באלף לא בטל", אומר הגר"ש מניקלשבורג זיע"א: אם חוטא האדם מחמת תאוותיו, יש לו עדין תקנה שכאשר יזקין ויגיע לגיל ששים, כמו שכתוב במשנה (אבות, פ"ק ה), "בן ששים לזקנה", הנה אז לא יהיה בו עוד כח לחטוא, ויפסקו חטאיו, וזהו "כל איסורין שבתורה בטלין בגיל ששים".

אבל, "מין במינו" – אדם שחוטא, מחמת שהוא מין (=אפיקורוס) – על-כך אומרת הגמרא "באלף לא בטל" – אפילו יחיה אלף שנים, אין חטאו מתבטל. שפן, אומר שלמה המלך (משלי ב, יט'): "כל באיה לא ישובון, ולא ישיגו ארחות חיים" (=הנופל במינות/כפירה לא יוכל לעולם לשוב ממנה).

"ושח עינים יושיע" (איוב כב' כט) – כאשר האדם מוריד את עיניו לקרקע, ומשפיל עצמו, הקב"ה מושיעו ועוזרו!

מסופר (סיפור אמיתי), שלפני כמה שנים הגיע אדם אל ר' מאיר אבוחצירא זצ"ל, ושטח לפניו בצער את צרתו. הנה, הוא נשוי כבר 14 שנה, ולא זכה להיפקד בילדים. "כבוד הרב, האם יש דבר שאוכל לעשות כדי לזכות בפרי בטן?" – הוא התחנן בפניו.

רבי מאיר ענה לו: "תתחיל ללמוד על מידת הענוה, ולעבוד עליה, ובעזרת ה' תזכה בן זכר". האיש שמע את הדברים, והתפלא עד מאד, וחשב לעצמו: "שאני אלמד את מידת הענוה ואעבוד עליה? וכי אני גאותן? הרי אני מתנהג לאשתי ולכל אדם בצורה יפה ורגילה, ומדוע צריך אני לעבוד על מידת הענוה?!", כך תמה על בקשת הרב. אך מכיון שהצדיק אמר, אז גם כאשר הדברים נראים לא מובנים יש לקימם, שהרי הצדיק רואה ומבין הרבה יותר מאיתנו.

מאותו יום החל אותו אדם ללמוד בספרים על מידת הענוה, וגנותה של הגאווה, ואף השתדל מאד להתנהג במידת הענוה. ואכן, לא עוברים כמה חודשים, ובבית החולים מודיעים להם: "נס של ממש! לאחר 14 שנים – אתם עומדים לחבוק בן!". כמה גדולה היתה שמחתם של אותו הזוג. לאחר 9 חודשים נולד להם בן זכר, בריא ושלים בשעה טובה. הגיע יום ברית המילה, וזכה הזוג שרבי מאיר אבוחצירא זצ"ל היה הסנדק בכבודו ובעצמו.

בסיום הברית נגש אבי הבן הטרי אל רבי מאיר בקומה כפופה ושפופה, ושאל אותו: "כבוד הרב הצדיק, אנחנו אסירי תודה לך על הכל. רק במחילה מכבוד הרב, יש לי שאלה קטנה: מדוע הרב בקש ממני לפני 9 חודשים לעבוד על מידת הענוה כתנאי לזכותי בבן זכר? הרי אינני גאותן ושחצן בחיי היום-יום, ומה ראה הרב לבקש ממני בקשה שכזאת?"

הביט בו הצדיק, ואמר לו: "אמנם יכול להיות שבאמת אינך גאותן כלל וכלל, ומתנהג אתה כאחד האדם, אך אומר דוד המלך בתהילים (קלוי, כג'): 'שבשפלנו זכר לנו כי לעולם חסדו'. פלומר, כשהאדם משפיל את עצמו, אזי הקב"ה זוכרו, ומתמלא עליו ברחמים, ואז הוא זוכה ל"זכר לנו" – בן זכר בא לנו. וכמו שאנו אומרים בתפילה (שחרית): 'ה' מגביה שפלים' – הקב"ה מחפש את מי שמשפיל את עצמו לפני בני האדם, ולא מחפש את הכבוד והשררה – ואז הקב"ה מתמלא עליו ברחמים, ונזכר בצרתו ובדלותו, ומגביה אותו עד מאד...".

בס"ד

"לֹא תֵאָנֶה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ" (תהילים צא' י')

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: תִּזְרִיעַ (שְׁבַת הַחֹדֶשׁ) כְּנִיסַת הַשְּׁבַת: 18:32

עֲרַשׁ"ק כֹּט' אֹדֶר ב' תִּשְׁע"ט (5.4.19) bnei-zion.com יְצִיאַת הַשְּׁבַת: 19:41 ר"ת 20:20

הַפְּטָרָה: "כֹּה אָמַר" (סְפָרְדִים) (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת...וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנִגַע צָרַעַת" (יג' ב')

בְּפִרְשׁוֹת הַנְּגָעִים, אָנוּ לְמִדֵּים עַל שְׁלֹשָׁה סוּגִים שֶׁל נְגָעִים, הַבָּאִים עַל הָאָדָם:

1. נְגָעֵי הָאָדָם: "אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת...וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנִגַע צָרַעַת".

2. נְגָעֵי בְּגָדִים: "וְהִבְגֵּד כִּי יִהְיֶה בּוֹ נִגַע צָרַעַת בְּבִגְד צִמָּר אוֹ בְּבִגְד פְּשָׁתִים".

3. נְגָעֵי בְּתִים: "כִּי תִבְאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנַעַן...וְנִתְתִי נִגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ".

וְצָרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין עֲנִינֵי זֶה. שָׁכֵן, מְדוּעַ כְּדֵי לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם בְּתִשׁוּבָה מִבֵּיא עֲלָיו הַקִּב"ה דוֹקָא נְגָעִים אֱלוֹ ("נְגָעֵי הָאָדָם", "נְגָעֵי בְּגָדִים", "נְגָעֵי בְּתִים")?

פְּתַח דְּבָרֵינוּ יֵאִיר מָה שְׁמַצִּינוּ בְּדִבְרֵינוּ הַנִּפְלְאִים שֶׁל ה"כְּלֵי יִקָּר" (תִּזְרִיעַ), שְׁמִבְּאֵר שְׁשִׁלְשַׁת הַסּוּגִים שֶׁל הַנְּגָעִים הִלְלוּ בָּאִים בְּעֵצָם עַל שְׁלֹשָׁה כִּיסוּיִים הַמְּכַסִּים אֶת הָאָדָם. הֵא פִּיֻצְדָּ?

הֵנָּה, "נְגָעֵי הָאָדָם" בָּאִים עַל הָעוֹר הַמְּכַסֶּה אֶת הַבְּשָׂר. "נְגָעֵי בְּגָדִים" בָּאִים עַל הַלְּבוּשׁ, הַמְּכַסֶּה אֶת הָעוֹר. וְ"נְגָעֵי בְּתִים" בָּאִים עַל הַבְּתִים, הַמְּכַסִּים אֶת כָּל הָאָדָם (גַּם עוֹרוֹ וְלְבוּשׁוֹ).

וּכְפִי דְּבָרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: "וְתִדְעַ וְתִשְׁפִּיל כִּי ג' מִיְנֵי צָרַעַת בָּאִים עַל ג' דְּבָרִים, שֶׁהֵם כִּיסוּי לְאָדָם, זֶה לְפָנִים מִזֶּה. מְכַסֶּה רֵאשׁוֹן הוּא עוֹרוֹ לְבְשָׂרוֹ. לְמַעַלָּה מְעוֹרוֹ – בְּגָדָיו – שֶׁהֵם כִּיסוּי לְעוֹרוֹ. לְמַעַלָּה מֵהֵם – בֵּיתוֹ – כִּי הוּא מְכַסֶּה לוֹ לְהַצִּילוֹ מִמָּטָר וּמִזֶּרֶם. וּמִי שֶׁהוֹסֵר מְעָלְיוֹ כָּל מְכַסֶּה נִקְרָא 'פְּרוּעַ וּמְגוּלָּה'...עַל-כֵּן הַזְּכִיר תְּחִילָה נְגָעֵי עוֹרוֹ, לְאַחַר מִכֵּן נְגָעֵי בְּגָדָיו, וְלְאַחַר מִכֵּן נְגָעֵי בְּתִים, לְהַסִּיר מְכַסְהוֹ אַחַת אַחַת, עַד שִׁיְהִי פְּרוּעַ וּמְגוּלָּה מְכַל וְכָל...אֲמַנָּם לְדַעַת רז"ל (ויק"ר יז, ד) הַסֵּדֶר הַפּוּדָּ (קוֹדֶם מִבֵּיא הַקִּב"ה עַל הָאָדָם "נְגָעֵי בְּתִים", לְאַחַר מִכֵּן "נְגָעֵי בְּגָדִים", וְרַק לְבִסּוּף "נְגָעֵי הָאָדָם"). כִּי אָמְרוּ: 'אֵין בַּעַל הַרְחָמִים (=הַקִּב"ה) נוֹגֵעַ בְּנַפְשׁוֹת תְּחִילָה...לְכֹךְ מִבֵּיא תְּחִילָה נְגָעַ עַל בֵּיתוֹ. (אם) לֹא חֹזֵר בּוֹ (הָאָדָם בְּתִשׁוּבָה), מִבֵּיא גַם עַל בְּגָדָיו. לֹא חֹזֵר בּוֹ – מִבֵּיא גַם עַל גּוּפוֹ...וּמָה שֶׁהַזְּכִיר תְּחִילָה נְגָעֵי הַגּוּף, לְפִי שֶׁהַקִּב"ה מִתְּרָה בְּמִכָּה הָאַחֲרוֹנָה הַגְּדוּלָּה תְּחִילָה...לְאֵיִם עַל הָאָדָם מִמָּה שֶׁהוּא מִתְּיָרָא בְּיוֹתֵר (נְגָעֵי גּוּפוֹ וּבְשָׂרוֹ), אֲבָל לְעוֹלָם 'אֵין בַּעַל הַרְחָמִים (=הַקִּב"ה) נוֹגֵעַ בְּנַפְשׁוֹת תְּחִילָה, כִּי אֵל רַחוּם וְחַנּוּן הוּא".

דְּהִינּוּ, אֹמֵר ה"כְּלֵי יִקָּר", הַקִּב"ה בְּרָא אֶת הָאָדָם וְנָתַן לוֹ שְׁלֹשָׁה מִיְנֵי/סוּגֵי הַגְּנוּת לְשִׁמּוֹר עֲלָיו. הַהֲגָנָה הָרֵאשׁוֹנָה, הָעוֹר, הַמְּכַסֶּה עַל הַבְּשָׂר, שְׁלֹא יִנּוֹק מִפְּגַעֵי הַשֶּׁמֶשׁ, חִידָקִים וּמַחֲלוֹת לְמִיְנֵיהֶם. הַהֲגָנָה הַשְּׁנִיָּה – הַבְּגָדִים, הַמְּכַסִּים אֶת הָעוֹר, לְשִׁמּוֹר עֲלָיו שְׁלֹא יִנּוֹק מִהַרְרוּחַ, מִהַשֶּׁמֶשׁ וּמִהַגֶּשֶׁם. וְאֵילּוּ הַהֲגָנָה הַשְּׁלִישִׁית – הַבֵּית, הַמְּכַסֶּה אֶת כָּל הָאָדָם וּמִגֵּן עֲלָיו מִכָּל מָה שֶׁהַזְּכִירָנוּ, בְּאוֹפֵן הַחֲזָק בְּיוֹתֵר.

וְלָכֵן, כְּאֲשֶׁר הָאָדָם חוֹטֵא כְּנִגְדָּה וְתוֹרְתוֹ, הָרִי הוּא פּוֹגֵם בְּכָל שְׁלֹשַׁת הַכִּיסוּיִים הַלְלוּ, הַמְּגִינִים עֲלָיו. וּכְפִי שְׁכָךְ מִבֵּיא עֲלָיו הַקִּב"ה שְׁלֹשָׁה מִיְנֵי נְגָעִים. תְּחִילָה מִבֵּיא עֲלָיו הַקִּב"ה נְגָעֵי בְּתִים (הַמְּגִן הַרְחוּק), לְרִמּוֹז לוֹ שְׁפָגָם הוּא בְּמִגֵּן הַשְּׁלִישִׁי. וְאִם אֵין הָאָדָם מִבִּין אֶת הַרְמִזוֹ וְאֵין הוּא חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, מִבֵּיא עֲלָיו הַקִּב"ה אֶת נְגָעֵי הַבְּגָד (הַמְּגִן הַיּוֹתֵר קְרוּב). וְאִם גַּם כַּעַת אֵין הָאָדָם מִבִּין אֶת הַרְמִזוֹ, וְאֵינוֹ חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, מִבֵּיא עֲלָיו הַקִּב"ה אֶת הַנְּגָעִים בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ, הוּא הַמְּגִן הָרֵאשׁוֹן, כְּדֵי לְרִמּוֹז לוֹ שְׁכָפְרָא אֵין לוֹ שְׁמִירָה מִכָּל שְׁלֹשַׁת הַכִּיסוּיִים שֶׁהָיוּ לוֹ (בֵּית, בְּגָד, עוֹר). וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֲנִינֵי זֶה שֶׁל שְׁלֹשַׁת הַכִּיסוּיִים שְׁכַסֶּה הַקִּב"ה אֶת הָאָדָם. שָׁכֵן, אֵיךְ עַל-יְדֵי הַחֲטָא פּוֹגֵם הָאָדָם דוֹקָא בְּשִׁלְשַׁת הַכִּיסוּיִים הַלְלוּ?

וּבְאֵר ה"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת" בְּדִבְרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְאָמַר (תִּזְרִיעַ): "עֲנִינֵי נְגָעֵי בְּתִים, נְגָעֵי בְּגָדִים, (וְנְגָעֵי) גּוּף (בָּאִים עַל הָאָדָם), כִּי (=כִּיּוֹן) (ש) צָרִיךְ הָאָדָם ג' תִּקּוּנִין".

ומבאר ה"מגלה עמוקות" ואומר: "הנה, כתוב בגמרא (מנחות מג): 'תנו רבנן: חביבין ישראל, שסבבן הקב"ה במצות: **תפילין בראשיהן, ותפילין בזרועותיהן, וציצית בבגדיהן, ומזוזה לפתחיהן**'. (ובש"ש אלו – **תפילין, ציצית, ומזוזה** – יש תיקון לאדם). (שכן, הנה תפילין (הם) תיקון הגוף, ציצית (היא) תיקון הבגד, מזוזה (היא) תיקון הבית".

במקום אחר מבאר ה"מגלה עמוקות" ענין זה בהרחבה (מצורע, מהדורה תנינא, ירושלים תשנ"ח): "ענין ג' מיני נגעים – נגעי **בתים, נגעי בגדים, נגעי אדם** – לפי שג' תיקונים צריך אדם לתקן תיקון עצמו... נגעי הגוף. תיקון הבגד, כמו שכתוב (קהלת ט, ח): 'בכל עת יהיו בגדיך לבנים'... נגעי בגדים. תיקון הבית... נגעי בתים. זה שאמרו במסכת מנחות: 'תנו רבנן: חביבין ישראל, שסבבן הקב"ה במצות: **תפילין בראשיהן, ותפילין בזרועותיהן, וציצית בבגדיהן, ומזוזה לפתחיהן**' – **תפילין בראשיהן** (ובזרועותיהן), כנגד תיקון הגוף, (שהרי) תפילין צריכין גוף נקי. **מזוזה בפתחיהם, הרי תיקון הבית. וציצית בבגדיהם, הרי תיקון הבגד**".

לפי זה, אומר ה"מגלה עמוקות", "לכן לא יכלו ישראל לצאת ממצרים, אלא בזכות ג' תיקונים אלו, וסימן (להם) (שמות יב, יז): 'ושמרתם את המצות'... (מצות) נוטריקון **מזוזה ציצית ותפילין**".

(כאמור זה הסדר שבו מביא הקב"ה את הנגעים **מזוזה ציצית ותפילין**. קודם נגעי **הבית** (שהתיקון לזה הוא לקבוע **מזוזה**). לאחר מכן, אם האדם לא שב בתשובה – נגעי **הבגד** (שהתיקון לזה הוא ללבוש **ציצית**), ואם עדין לא שב – נגעי **הגוף** (שהתיקון לזה הוא להניח **תפילין**)). (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "ולא יכלו (ישראל) להתמהמה" (שמות יב, לט)

מובא בספר הקדוש "צמח צדיק" (פרשת לך לך), שיש בתהילים (פרק ח'), שני פסוקים המדברים בענין עבודת ה' יתברך: פסוק אחד מדבר על **גדלות הבורא יתברך**: "ה' אדנינו **מה** אדיר שמך בכל הארץ". והפסוק השני מדבר על **שפלות האדם**: "**מה** אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו".

ויש לומר, שקשה לישראל להכריע מה קודם בעבודת ה' יתברך: "**מה** אדיר שמך בכל הארץ" (=ההתבוננות ב**רוממות האל**), או "**מה** אנוש כי תזכרנו" (=ההתבוננות ב**שפלות האדם**), ועל זה רמז הכתוב: "ולא יכלו (ישראל) להתמהמה" – לא יכולים ישראל "**להתמהמה**" – להכריע מה להתבונן קודם – "**מה** אדיר שמך בכל הארץ", או "**מה** אנוש כי תזכרנו", שכן אלו ואלו דברי אלקים חיים.

ומאחר וכאמור אלו ואלו דברי אלקים חיים, יכול כל איש ישראל לבחור לעבוד את בוראו לפי אחת מן השיטות. אולם, כדי לצאת ידי חובת שתי השיטות הללו (האם להתבונן ב**גדלות הבורא יתברך** ורק אחר-כך ב**שפלות האדם** עצמו, כשיטת ה"נעם אלימלך", או להיפך – קודם ב**שפלות עצמו**, ואחר-כך ב**גדלות הבורא**, כשיטת ר' זושא מאניפולי), אומר כ"ק האדמו"ר מרן מהרי"ד מפעלזא זיע"א: העצה היעוצה כדי לקיים את דברי שניהם גם יחד, להתבונן ב**שפלות עצמו**, אחר-כך להתבונן ב**גדלות הבורא**, ואז שוב להתבונן ב**שפלות עצמו**, ובכך יוצא האדם ידי חובת שתי השיטות. ועל ידי זה (על ידי ההתבוננות ב**שפלות האדם, גדלות הבורא, ושוב בשפלות האדם**) יגיע האדם לידי עבודת ה' השלימה, ובודאי לא יבוא לידי עברה.

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב ג)

באביב תרפ"א (=1921) פָּרְצו בְּאֶרֶץ מְאוּרְעוֹת דְּמִים. בִּירוּשָׁלַיִם פָּרְצו הָעֲרָבִים מִשְׁעַר שָׁכֵם לְכַוּוֹן מֵאָה שְׁעָרִים, וְנִהְדְּפוּ בְּקוּשֵׁי עַל-יְדֵי קְבוּצַת אֲנָשֵׁי "הַהֲגָה". אִלְמָל, הָאוֹרֵה בְּחֻצוֹת יְרוּשָׁלַיִם הִיְתָה רוֹוִיָה מֵתַח רֵב, וַיְהוּדֵי מְעָרַב הָעִיר לֹא הֵעִזוּ לָלֶכֶת לְכוֹתֵל הַמְעָרָבִי. לְמַחֲרַת נִסְיוֹן הַפְּרָעוֹת נִרְאָה הָרֵב יוֹסֵף חַיִּים זֹנְנֶפֶלֶד (שֶׁהָיָה מְגֹדוּלֵי הָרַבָּנִים בְּתַקּוּפָה זו), עוֹשֶׂה אֶת דְּרָכּוֹ לְעֵבֶר שַׁעַר שָׁכֵם, כְּשֶׁהוּא עֹטוּף בְּטִלְתִּית וּמְעוּטָר בְּתַפְּלִין.

בְּנֵי בֵיתוֹ הַמְבוֹהָלִים נִיסוּ לְהִנְיָא אוֹתוֹ מִלְּעֵבֹר דְּרָךְ שְׁכוּנַת הַמוֹסְלָמִים שֶׁבְּעִיר הָעֵתִיקָה. אֵךְ הָרֵב הִשִּׁיב לָהֶם, שֶׁהוֹזְמָן לְשִׁמֵשׁ מוֹהֵל שָׁם, וְכִבֵּר מוֹבְטָחִים אָנוּ מִפִּי הַקְּדֻמוֹנִים, שֶׁ"שְׁלוּחֵי מִצְוֶה אֵינָם נִיזוּקִים". בְּאוֹתוֹ בִּקֵּר נִרְאָה הָרֵב הַיְשִׁישׁ, כְּשֶׁהוּא צוֹעֵד יְחִידִי לְעֵבֶר שַׁעַר שָׁכֵם, כְּאִשֶּׁר הַמוֹנֵי עֲרָבִים נוֹעְצִים בּוֹ עֵינֵי שְׁטָנָה, אֵךְ לֹא הֵעִזוּ לְנוֹגַע בּוֹ לְרַעָה.

בְּתוֹם הַבְּרִית וְסְעוּדַת הַמִּצְוָה פָּנָה הָרֵב זֹנְנֶפֶלֶד לְכַוּוֹן שַׁעַר שָׁכֵם, כְּדִי לְשׁוּב לְבֵיתוֹ שֶׁבְּעִיר הָעֵתִיקָה. נִגַּשׁ אֵלָיו ר' מִשֵׁה הַלּוֹי, מִמְּקוֹרְבָיו הַנְּאֻמָּנִים, וְהִצִּיעַ לָלוֹת אֶת הָרֵב לְבֵיתוֹ. אֵךְ ר' יוֹסֵף חַיִּים דָּחָה אֶת הַצָּעָתוֹ, וְכֹה אָמַר לוֹ: "בְּשִׁבְלֶךְ זֶה סְכַנַּת נַפְשׁוֹת לְעֵבֹר הַיּוֹם בְּשְׁכוּנוֹת הַמוֹסְלָמִים, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּשִׁבְלֵי. שְׁהִרִי, קִימְתִי זֶה עֵתָה מִצְוֶה גְדוּלָה, לְהַכְנִיס יֶלֶד יְהוּדֵי בְּבֵרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, וְשְׁלוּחֵי מִצְוֶה אֵינָם נִיזוּקִים - לֹא בְּהִלְיַכְתֶּם וְלֹא בְּחֻזְרַתְכֶם". אִלְמָל, רַבִּי מִשֵׁה הוֹסִיף וְשָׁאַל: "מִדּוּעַ בּוֹחֵר הָרֵב לָלֶכֶת בְּיָמֵים אֵלֶּה דְּרָךְ שַׁעַר שָׁכֵם, שֶׁהוּא מְקוֹם מוֹעֵד לְפּוֹרְעָנוֹת, וְאֵינּוּ הוֹלֵךְ בְּכַוּוֹן שַׁעַר יָפוֹ, שֶׁם הַדְּרָךְ בְּטוּחָה יוֹתֵר?". נֶעַץ הָרֵב בְּתַלְמִידוֹ מִבֵּט חֲמוּר סָבֵר, וְקָרָא: "בְּכוֹנֵה

19 תחילה אני עובר כיום דרך שער שכם - מפיון ששונאי ישראל לא יעלו בדעתם, שכבר הצליחו לגרש את היהודים מתחומי שער שכם. עֵבֶת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשָׁמֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

בס"ד "לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך" (תהילים צא י')

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: תּוֹרִיעַ (שַׁבַּת הַחֹדֶשׁ) כְּבִנִּיַת הַשְּׁבֶת: 18:32

עֲרַשׁ"ק כֹּט' אֹדֶר ב' תִּשְׁע"ט (5.4.19) bnei-zion.com יְצִיאַת הַשְּׁבֶת: 19:41 ר"ת 20:20

הַפְּטָרָה: "כֹּה אָמַר" (סְפָרְדִים) (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אמר רבי יצחק אמר רבי אמי: אשה מזרעת תחלה - יולדת זכר. איש מזריע תחלה - יולדת נקבה. שנאמר: 'אשה כי תזריע וילדה זכר'". (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

המקובל האלקי הקדוש רבי שמשון מאוסטרופאלי זצ"ל הי"ד כותב בספרו "דן ידין" (אות כא'), שקליפת **זבוב** היא קליפת **עמלק** (=שורש קליפה הטומאה).

וענין זה רמוז בפתוב (שמות יז, יד'): "ויאמר ה' אל משה כתב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע כי מחה אמתה את זכר **עמלק**". ובאר "בעל הטורים", ש"ז **זכרון בספר ושים באזני** ראשי תיבות **זבוב**, שרץ אחד (=עמלק), שהיה שותה דמן של ישראל **כזבוב**. וכן כתב "תורת החיד"א", בשם רבנו אפרים: "**זכרון בספר ושים באזני** - (ראשי) תיבות **זבוב**, והוא מלך **עמלק**".

ענין זה מתאים עם מה שאמרו חז"ל: "**יצר הרע דומה לזבוב**, ויושב על שני מפתחי הלב, שנאמר (קהלת י'): '**זבובי מות יבאיש**...'. ומאחר **ועמלק** הוא **היצר הרע** "אשר קרף בדרך", לכן אמרו חז"ל בגמרא (קידושין ל'): "כף הקב"ה אמר להם, לישראל: **בני**, בראתי **יצר הרע**, ובראתי לו **תורה** (כ)תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה, אין אתם נמסרים בידו". שכן, על-ידי עסק התורה, שנקראת "**טוב**" (=17), מבטלים את קליפת **זבוב** (=17), שמספרו שוה.

והנה, כתוב בספר "קרנים" (מאמר יג'), שאיש ישראל, המבטל מצות פריה ורביה, סופו שנמסר בידי קליפת **זבוב** ולכן, שנינו במשנה (יבמות סא'): "לא יבטל אדם מפריה ורביה, אלא אם כן יש לו בנים. בית שמאי אומרים: שני זכרים. ובית הלל אומרים: זכר ונקבה. שנאמר (בראשית ה'): 'זכר ונקבה בראם'. ונפסק להלכה בבית הלל, כפי שמוכח בשלחן ערוך (אה"ע סימן א' ס"ה): 'כיון שיש לאדם זכר ונקבה - קיים מצות פריה ורביה'". ומבואר בליקוטי ש"ס להאריז"ל (יבמות סא'), שהטעם לכך שצריך האדם להביא זכר ונקבה לעולם הוא מפיון שאז נשלם שם הוי"ה (=י-ה-וה) ברוך הוא.

וכפי לשונו הקדושה של האר"י: "הנה, האדם ואשתו רומזים לשם **יה** (איש אשה). וכשיש לו בן הוא **ו**, וכשיש לו בת היא **ה**, והרי הוי"ה שלם (=י-ה-וה). ועל-כן תיב אדם להסתכל ולהשתדל שיהיה לו בן ובת, כמו בית הלל".

ומעתה מבואר היטב, מדוע דוקא מי שמקיים מצות פרו ורבו זוכה לבטל את קליפת **זבוב**. שכן, כל עוד קליפת **זבוב**, שהוא **עמלק**, קיים, אין השם שלם, והסרות האותיות "וה" משמו של ה' יתברך ("י-הוה"), כמו שכתוב: "כי יד על כס **יה**". אולם, כל המקיים מצות "פרו ורבו", הנה הוא משלים ומיחד את ארבע אותיות הוי"ה (=י-ה-וה): **ו** אצל האיש, **ה** ראשונה אצל האשה, **ו** אצל הבן, ו-**ה** אחרונה אצל הבת - ועל-ידי כך זוכה הוא לבטל את קליפת **זבוב**. ויש להוסיף ש'**זכר בן ונקבה בת**" - ראשי תיבות "**זבוב**", שהם כאמור מבטלים את קליפת "**זבוב**" ("וה לעמת (=כנגד) זה").

על-פי זה יאיר לנו להבין מה שמצינו בגמרא (יבמות סג'): "תניא, רבי אלעזר אומר: כל אדם שאין עוסק בפריה ורביה, כאילו שופך דמים, שנאמר (בראשית ט'): 'שופך דם האדם באדם דמו ישפך'. וכתוב בתריה 'ואתם פרו ורבו'... בן עזאי אומר: כאלו שופך דמים וממעט את הדמות, שנאמר: 'ואתם פרו ורבו'. אמרו לו לבן עזאי: יש נאה דורש ונאה מקיים, נאה דורש ואין נאה דורש, ואתה - נאה דורש ואין נאה מקיים? אמר להם: ומה אעשה שנפשי חשקה בתורה, אפשר לעולם שיתקיים על ידי אחרים?".

הכונה כאן היא, ששאלו את בן עזאי, מדוע אינו מקיים את מצות "פרו ורבו"? הלא מי שאינו מקיים מצוה זו,

שולטת עליו קליפת **זבוב**. ועל זה השיב להם בן עזאי: "ומה אעשה שנפשי חשקה בתורה". דהינו, על-ידי לימוד התורה, שנקראת "טוב" (=17), אני מבטל את קליפת **זבוב** (=17).

על-פי האמור, יאירו לנו דברי ה"קרנים", שאמר, שיעקב אבינו, עמוד התורה, בטל את קליפת "זבוב" על-ידי עסק התורה, שנקראת "טוב". שכן, ידוע שהתורה הקדושה כלולה משני חלקים: התורה שבכתב והתורה שבעל-פה. וכתב השל"ה הקדוש (דף נו'), כי שם הוי"ה (=ה-ו-ה) נרמז בתורה שבכתב ובתורה שבעל-פה עם כלל ישראל, הלומדים את התורה. הא כיצד? הנה, **עשרת הדברות** רומזות על האות **י** משם הוי"ה, **חמשה** חומשי תורה רומזים לאות ה' משם הוי"ה, **ששה** סדרי משנה רומזים לאות ו', וכלל ישראל, ששרש נשמתם הוא מהאות ה' (כמו שאמרו חז"ל (מנחות כט): "**בה"א** בראם"), רומזים לאות ה' השניה משם הוי"ה (=ה-ו-ה).

לכן, נמצא, שהעוסק בתורה שבכתב ובתורה שבעל-פה הרי הוא מיוחד את ארבע אותיות שם הוי"ה (=ה-ו-ה) ברוך הוא, ומבטל על-ידי כך את קליפת "**זבוב**", הוא עמלק, שכל זמן שהוא קים – אין השם שלם. ועל-כך רמז הכתוב במלחמת עמלק: "ויאמר ה' אל משה כתב זאת זכרון בספר ושם באזני יהושע כי מחה אמתה את זכר עמלק". דהינו, "כתב זאת זכרון בספר", זאת תורה שבכתב. "ושם באזני יהושע", זאת התורה שבעל-פה, הנמסרת מאזן לאזן. הנה, בזכות שני החלקים הללו "כי מחה אמתה את זכר עמלק". ולכן נרמזת כאן קליפת "**זבוב**" ב"זכרון בספר ושם באזני". שכן, על-ידי "זכרון בספר", שהיא התורה שבכתב, ועל-ידי "ושם באזני", שהיא התורה שבעל-פה – כך מבטלים את קליפת "**זבוב**", הוא עמלק.

לפי זה יאיר לנו להבין, שהסיבה שקבלו ישראל בפורים את התורה שבעל-פה מאהבה, הוא מפיון שהשיגו שאי-אפשר לבטל את קליפת **עמלק** (=המן), אלא רק על-ידי תורה שבכתב עם תורה שבעל-פה, שרק על-ידי שניהם ביהוד נשלם שם הוי"ה במלואו.

אולם, לפי זה צריכים אנו ביאור. שהרי, מי שעוסק בתורה הקדושה, בודאי שיכול הוא להכניע את קליפת **זבוב**, הוא **עמלק**, הוא **יצר הרע**, כמו שאמר הקב"ה לישראל: "בכרתי **יצר הרע**, ובכרתי לו תורה (כ)תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה, אין אתם נמסרים בידו". אך, מה יעשו אלו הטרוידים על המחיה ועל הפלכלה, ולא זכו להיות מעוסקי התורה הקדושה? איך הם יוכלו להכניע את קליפת **זבוב**?

ויש לומר, על-פי מה שפסק מחבר הלכה ברורה בשלחן ערוך (י' סימן רמ"ו ס"א): "כל איש ישראל חייב בתלמוד תורה – בין עני, בין עשיר, בין שלם בגופו, בין בעל יסורים, בין בחור, בין זקן גדול, אפילו עני המחזור על הפתחים, אפילו בעל אשה ובנים חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה, שנאמר: 'והגית בו יומם ולילה'. ומי שאי-אפשר לו לתלמוד, מפני שאינו יודע כלל לתלמוד, או מפני הטרדות שיש לו, יספיק לאחרים הלומדים". וכתב על זה הרמ"א, (שכל מי שמחזיק את לומדי התורה) 'ותחשב לו כאילו (הוא) לומד בעצמו".

מכל זה נמצא, שלא זכו להיות נמנים בין לומדי התורה יש שתי עצות לביטול קליפת **זבוב**: עצה ראשונה, שיקבעו עתים לתורה (=שיקבעו זמנים קבועים בכל יום ללימוד התורה), כפי ששינו (אבות): "יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משכחת **עון**". כלומר, על-ידי תלמוד תורה, האדם מכניע את קליפת **זבוב/עמלק**, וממילא "משכחת **עון**".

והעצה השניה, לאלו שאין ביכולתם לקבוע עתים לתורה, מחמת גדל טרדתם, שיהיו מתומכי אורייתא (=התורה), בבחינת זבולון ויששכר. כמו שאמרו חז"ל על הכתוב (לג', יח): "שמח זבולון בצאתך, ויששכר באהליך...". – זבולון ויששכר עשו שותפות: זבולון – לחוף ימים ישכן, ויוצא לפרקמטיה (=למסחר) בספינות, ומשתפר (בעסקי המסחר שלו), ונותן לתוך פיו של יששכר (=מכלכל את יששכר), והם (=בני יששכר) יושבים ועוסקים בתורה (רש"י). ועל-ידי זה נחשב להם (=לבני זבולון). לאותם התומכים והמפרנסים את לומדי התורה) כאילו הם עוסקים בתורה, ומכניעים את קליפת **זבוב**.

וזהו שברך משה את שבטי בני ישראל לפני פטירתו (דברים לג', יח): "שמח זבולון בצאתך, ויששכר באהליך...". – ראשי תיבות "**זבוב**". וזאת, כדי לרמוז לנו, שעל-ידי השותפות של זבולון ויששכר, יכול גם זבולון, שאינו עוסק בתורה, להיות שמח בחלקו. שכן, גם הוא יצליח להכניע את קליפת **זבוב**.

"ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו, וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו" (בראשית ב' יט)

אומרים חז"ל: השם הניתן לך הנוולד בשעת ברית המילה נקבע בשמים לפי שרש נשמתו, ומשמים נותנים בדת ההורים את השם. דבר זה נרמז בכתוב: "ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו" – ראשי תיבות **מילה**, ואילו המשך

הפסוק: "וכל אשר יקרא לו האדם", הוא ראשי תיבות **אלהו**, שהרי בשעת המילה בא אליהו הנביא. לכן באותה שעה מתנוצצת ההתעוררות העליונה (=נותנים משמים את הדעת) באביו של הרך הנימול, כדי לתת לו את השם, המתאים לשרש נשמתו - וזאת מכחו של אליהו הנביא. **שבת שלום לכל בית ישראל!** נא לשמור על קדושת הגיליון!

בס"ד **"לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך"** (תהילים צא' י')

פרשת השבוע: תזריע (שבת החדש) **כניסת השבת: 18:32**

ערש"ק כט' אדר ב' תשע"ט (5.4.19) bnei-zion.com **יציאת השבת: 19:41** ר"ת 20:20

הפטרה: "כה אמר" (ספרדים) (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

על הטעם למנהג ישראל לעשות סעודת מצוה לכבוד ברית המילה, כתוב ב"פרקי דרבי אליעזר" (כט'): "וכשנולד יצחק, בן שמנת ימים הגישו (אברהם) למילה, שנאמר: 'וימל אברהם את יצחק בנו בן שמנת ימים'. והגישו למנחה על גבי המזבח, ועשה שמחה ומשתה. מכאן אמרו חכמים: חיב אדם לעשות שמחה ומשתה באותו היום שזכה למול את בנו, כאברהם אבינו, שנאמר (בראשית כא, ה'): 'ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק' ומבואר בתוספות (שבת קל, ד"ה שש), שפונת ה"פרקי דרבי אליעזר" על הפתוב "ביום הגמל את יצחק" היא, שכאשר תחלק את המלה "הגמל", תקבל "הג" מל. "הג" עולה לגימטריה שמונה. כלומר, ביום השמיני מל אברהם את יצחק ועשה משתה גדול - "סעודת מצוה".

וצריך להבין ענין זה. שכן, מדוע בחר אברהם אבינו לעשות "משתה גדול ביום הגמל את יצחק"?

(ראוי להוסיף, שגם יתרו, כאשר התגר ומל את עצמו, עשה סעודת מצוה לאחר הברית (מוכא ב"מדרש תלפיות", אות י'). ועל-כך רמז הפתוב: "ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים". וכן כתב ה"חתם סופר" בספרו "תורת משה", על הפתוב בגמרא (סנהדרין צד'): "ויחד יתרו... רב אמר: שהעביר חרב חדה על בשרו" - דהינו, שמל את עצמו).

נקדים תחילה להביא מה שפתוב בפרשת "תולדות": "ויצא הראשון **אדמוני** כלו כאדרת שער ויקראו שמו עשו". ומבואר ב"דעת זקנים מבעלי התוספות", בשם המדרש: כאשר ראה יצחק את בנו **עשו**, שהוא כלו **אדמוני**, חשב שעדין לא נבלע בו **דמו**, ולא רצה למולו לשמונת ימים, מחמת הסכנה. ואולם, לאחר שעברו כשנה או שנתיים, הבין יצחק שזה תולדתו, דהינו שצבע עורו ושעריו **אדום**, ולמרות זאת לא מל את בנו עשו. אמר: הואיל ולא מלתי אותו לשמונה ימים, אמתין עד שיהיה כמו ישמעאל אחי, ואמול אותו. אולם, כאשר נעשה **עשו** בן יג שנים, לא רצה **עשו** שימולו אותו, ונשא **ערל**. וצריכים אנו להבין, מדוע **עשו** הרשע לא רצה שימולו אותו?

מוכא במדרש תנחומא (תזריע, פרק ה'): "שאל טורנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא: איזו מעשים נאים (יותר) - של הקב"ה או של בשר ודם? אמר לו (רבי עקיבא) של בשר ודם נאים (יותר)... אמר לו (טורנוסרופוס הרשע): למה אתם מולין (=עושים ברית מילה)? אמר לו (ר' עקיבא): אני הייתי יודע שעל דבר כזה אתה שואלני, ולכך הקדמתי, ואמרתי לך שמעשי בני אדם משל הקב"ה. (מיד) הביא לו ר' עקיבא שיבולים וגלוסקאות (=כפרות לחם). אמר לו (ר' עקיבא): אלו (השיבולים) מעשה הקב"ה, ואלו (כפרות לחם) מעשה ידי אדם... אין אלו (הכפרות לחם) נאים יותר מן השיבולים? אמר לו טורנוסרופוס הרשע (לרבי עקיבא): אם הוא (=הקב"ה) חפץ **במילה**, למה אינו יוצא הולד ממעי אמו? אמר לו ר' עקיבא... (הולד) אינו יוצא מהול, לפי שלא נתן הקב"ה את המצות לישראל, אלא לצרף אותם בהם (=להשלים את עצמם)..."

והנה, כאשר נתעמק בדברי המדרש, נראה שטורנוסרופוס הרשע בא בטענה אל ר' עקיבא, ושאל אותו: מכיון שהקב"ה ברא את האדם כמו שהוא, הרי מי שמשנה או מתקן את מה שהקב"ה ברא, פוגע בכבודו של המלך, הוא הקב"ה, שברא כך את האדם. ולכן, כיון שהקב"ה ברא את האדם עם **עורלה**, אין ראוי לאדם, שהוא בשר ודם, לשנות את הבריאה של הקב"ה, וכן למול את עצמו. (טענה זו הזכיר גם הרמב"ם בספרו "מורה נבוכים", חלק ג', פרק מט'). על-כך ענה לו רבי עקיבא, שישוד כל התורה פלה הוא, שהקב"ה ברא את האדם דוקא חסר שלימות, כדי שהאדם ישלים את עצמו. ומאחר וזה רצונו יתברך, תיכף ומיד כשנולד התינוק צוה ה' עלינו לקיים את מצות המילה, ולהסיר ממנו את **העורלה**. וזאת, כדי ללמדנו דעת, ש"מעשי האדם נאים", ויסוד כל היהדות הוא

לכן אנו עושים סעודת ברית מילה עם לחם ובשר, וכל מיני מעדנים העשויים בידי אדם, כדי להורות, שתכלית הבריאה היא שיבוא האדם וישלים את עצמו על-ידי עבודתו בקדש. וזהו כבוד שמים ומילוי רצונו יתברך. על-פי האמור, נוכל להבין מה שכתוב (בראשית כא, ח'): "ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק". ופרש רש"י: "משתה גדול" - שהיו שם גדולי הדור: שם ועבר ואבימלך". וצריכים אנו להבין ענין זה. שכן, מה שהזמין אברהם את שם ועבר, שהיו צדיקים גדולים, אנו מבינים. אבל, מה ראה אברהם ככה, להזמין גוי כאבימלך מלך גר?

אך לפי האמור יש לומר, שהיות ועבודתו של אברהם אבינו היתה לפרסם את אלקותו יתברך בכל העולם, לכן, בכונה תחילה הזמין לסעודת ברית המילה של יצחק בנו את אבימלך מלך גר - כדי לפרסם לכל (ואפילו למלך), שיסוד כל התורה הוא, שהאדם נברא חסר שלימות, כדי להשלים את עצמו.

לפי זה יובן, מדוע לא רצה **עשו הרשע** למול את עצמו. שכן, עשו, ברשעותו, סבר שהאדם הנולד הוא כבר **עשוי** וגמור, ואין צריך לתקן ולהשלים את עצמו. ומטעם זה נקרא שמו **עשו**, מלשון **עשוי**. לעומת זה, השם "יעקב", שהוא מלשון "עקב", מורה על שהוא מחזיק עצמו רק בבחינת עקב, ועדין צריך להשלים את עצמו. וזהו גם הטעם לכך שאומות העולם, בני עשו, מונים את השנה לשמש. שכן, השמש מאירה תמיד בשלימות, ואינה צריכה להשלים עצמה, כפי שיטתם בדיוק, שאין האדם צריך להשלים את עצמו. אבל, ישראל מונין לירח, שהוא חסר, וצריך להשלים את עצמו, כפי שיטתנו, שצריך כל איש ישראל להשלים את עצמו על-ידי קיום התורה והמצוות.

ומה נחמד לבאר על-פי זה מה שכתוב בתיקוני הזוהר, על הפסוק (דברים ל, לא): "כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוה היום לא נפלאה הוא ממך... לא בשמים הוא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו וישמענו אתה ונעשנה". ומפורש בתיקוני הזוהר, ש"מי יעלה לנו השמימה" הוא ראשי תיבות "מילה", וסופי תיבות "יהוה" - שם ה', ברוך שמו. וצריכים אנו ביאר, איך שיד ענין המילה לתוכן הפסוק "מי יעלה לנו השמימה"?

אך לפי האמור יש לומר, שכאן באה התורה ללמדנו דעת, שלא נטעה לחשוב, שמכיון שהכל בידי שמים, אם כן, גם האדם - שנברא בידי שמים - אינו יכול לשנות ולתקן את עצמו. אלא, אומרת לנו התורה: "כי המצוה הזאת... לא בשמים הוא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו". דהינו, אין התורה והמצוות תלויות בידי שמים, עד שנאמר: "מי יעלה לנו השמימה". אלא, התורה נתונה בידי האדם בארץ, כדי שיוכל לתקן את עצמו, כמאמר חז"ל (ברכות לג): "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים".

וראיה לכך נרמזה בכתוב "מי יעלה לנו השמימה", שהוא ראשי תיבות "מילה", וסופי תיבות הוי"ה (=יהוה) - כדי להורות לנו, כי למרות שהקב"ה כל-יכול, ומהוה את כל ההיות, וברור שהיה יכול לברוא את האדם בשלימות, ללא העורלה - למרות זאת ברא את האדם חסר (עם העורלה), וצוה אותנו על מצות המילה - להסיר את העורלה. וזאת, כדי ללמדנו דעת, שזה רצונו יתברך, שהאדם בעולם הזה צריך להשלים ולתקן את עצמו, כפי שאמר רבי הושעיה לאחד הפילוסופים (מדרש רבה בראשית יא, ו): "מה שנברא בששת ימי בראשית צריכין עשיה, כגון: החרדל צריך למתוק... החיטין צריכין להטחון, אפילו אדם צריך תיקון". וזהו שכתוב: "אשר ברא אלהים לעשות", ומהו "לעשות"? ופרש רש"י: אפילו מה שכבר נברא, צריך עוד לעשות ולתקן... "וביום השמיני ימול בשר ערלתו"

מובא בספרים הקדושים, שצריך האדם להשתדל בכל עז לעשות את סעודת המילה. ואפילו אם יש לו מניעה ועיכובים הרבה, צריך להתגבר על כל המכשולים. שכן, עיקר ההשתדלות של היצר הרע הוא שלא יעשו סעודת מילה, כמו שמרומז בשמו של היצר הרע, "סמאל", ראשי תיבות: סעודת מצוה אין לעשות. ובענין זה מסופר על הצדיק רבי יצחק מברדיצ'וב זצ"ל, הלא הוא סניגורם של ישראל, שכאשר היו מזמינים אותו לברית מילה, נהג להשיב שמוכן הוא לבוא ולהשתתף בברית, בתנאי שיערכו סעודת מצוה פראוי. פעם שאל אותו אחד מחסידיו לפרש תנאי זה. הסביר לו הרבי, שמאבקים קשים הוא נאבק נגד השטן, אשר בכל עת מחפש דרכים לקטרג על ישראל. "ואולם" - אמר לו רבי יצחק מברדיצ'וב - "אני טוען תמיד כנגד השטן, שכאשר איש ישראל מקים מצוה כלשהי, הוא עושה זאת בשמחה וברצון. ואילו כאשר נכשל יהודי בעבירה, גורם לו הדבר לצער רב, ולבו נשבר בקרבו. ויש הוכחה לטענתי זו. שכן, מעולם לא ראינו יהודי, ואפילו הגרוע ביותר, שיערוך סעודה לרגל עבירה שעבר. לעומת זאת, כאשר יהודי עורך ברית מילה, בר מצוה ושאר מצוות, אזי הוא שש ושמת, ועורך סעודת מצוה. ומכיון שהשטן יודע את האמת, הוא מנסה,

בְּכֹל כּוּחוֹ, לְמַנוּעַ מִהִיּוּדֵי לְעֲרוּךְ סְעוּדַת מִצְוָה, כְּדֵי שְׁתֵּהִי לּוֹ סִיבָה מְסַפֶּקֶת לְקַטְרֵג עַל יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן, כְּשִׁמְזַמְּיִים אוֹתִי לְשִׁמְחַת מִצְוָה, מוֹכֵן אֲנִי לְבוֹא רַק בְּתַנְאֵי שִׁיעָרְכוּ סְעוּדַת מִצְוָה כְּרֹאוּ...". **שִׁבְתַּת שְׁלוֹם לְכָל בַּיִת יִשְׂרָאֵל!**
בס"ד "לֹא תֵאָנֶה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ" (תהילים צא י')

פְּרִשְׁתַּת הַשְּׁבוּעַ: תּוֹרִיעַ (שְׁבַת הַחֹדֶשׁ) **כְּנִיסַת הַשְּׁבַת: 18:32**

עַרְשׁ"ק כַּט' אֹדֶר ב' תַּשַּׁע"ט (5.4.19) bnei-zion.com **יְצִיאַת הַשְּׁבַת: 19:41** ר"ת 20:20

הַפְּטָרָה: "כֹּה אָמַר" (סְפָרְדִים) (לְקַבֵּלַת הַעֲלוֹן בְּדוּא"ל שֶׁלַח הוֹדְעָה לִּי moshe45@bezeqint.net) (לְפִי הַעִיר חִיפָה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"מִי הָאִישׁ הַחֲפֵץ חַיִּים אֲהֵב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב? נִצֵּר לְשׁוֹנֵד מֵרַע וּשְׁפָתֶיךָ מִדְּבַר מִרְמָה"

עַל קְדוּשַׁת הַדִּיבּוּר מְצִינּוּ מֵאֲמָר נִפְלָא בְּגִמְרָא (עֲרִכִין טו'): "אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשׁוּם רַבִּי יוֹסִי בֶן זִמְרָא: מֵאִי דִכְתִּיב (תהילים קכ) 'מִה יִתֵּן לָךְ וּמִה יוֹסִיף לָךְ לְשׁוֹן רַמְיָה? אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשׁוֹן: כָּל אֵיבְרֵיךָ שֶׁל אָדָם זְקוּפִין, וְאַתָּה מוּטָל (=שׁוֹכֵב). (וְכֵן) כָּל אֵיבְרֵיךָ שֶׁל (ה)אָדָם מִבְּחוּץ וְאַתָּה מִבְּפָנִים. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁהַקֶּפְתִּי לָךְ שְׁתֵּי חוּמוֹת: אַחַת שֶׁל עֵצִים וְאַחַת שֶׁל בָּשָׂר" (=חוּמָה שֶׁל עֵצִים – הַשְּׁפָתִים).

וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֲנִין זֶה. שְׁכֵן, מְדוּעַ בְּרָא הַקַּב"ה אֶת הַלְּשׁוֹן כְּשֶׁהִיא שׁוֹכֶבֶת וּמוֹקֶפֶת בְּשְׁתֵּי חוּמוֹת? וּבְאֵר הַמַּהֲר"ל בְּ"חִידוּשֵׁי אַגְדוֹת" (שם), וְאָמַר, שֶׁעֲנִין זֶה, **שֶׁהַלְּשׁוֹן** שׁוֹכֶבֶת וְלֹא זְקוּפָה כְּשֶׁאֵר הָאֵיבְרִים, בְּאֵה לְהֵרָאוֹת עַל מְנוּחָה. שְׁכֵן, פְּעוּלַת הַעֲמִידָה וְהַזְקִיפָה מְבַטָּאת מְעֵשָׂה אוֹ פְּעוּלָה. אוּלַם, כְּאֲשֶׁר הָאָדָם שׁוֹכֵב בְּמִקְוֹמוֹ, הָרִי הוּא מוֹרָה שְׂאִינּוּ רוֹצֵה לְפַעוּל שׁוּם פְּעוּלָה, אֲלֵא לְנוּחַ. וְלָכֵן בְּרָא הַקַּב"ה אֶת הַלְּשׁוֹן שֶׁתֵּהִי מוּטָלַת בְּתוֹךְ פִּי הָאָדָם, וְלֹא זְקוּפָה כְּשֶׁאֵר הָאֵיבְרִים – כְּדֵי לְלַמְדָנוּ דַּעַת, **שֶׁהַלְּשׁוֹן** צָרִיכָה תָמִיד לְנוּחַ בְּמִקְוָמָה – כְּלוּמָר, שֶׁלֹּא לְדַבֵּר, אֲלֵא בְּמִקְוֹם הַצּוּרֵךְ.

נִמְצְאוּ לְמִדֵּים מְכַאֵן יְסוּד גְּדוֹל בְּעֲנִין קְדוּשַׁת הַלְּשׁוֹן, שֶׁאַחַת מִנִּפְלְאוֹת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ בְּבִרְיַת הָאָדָם, הִיא לְבוֹרָא אֶת הַלְּשׁוֹן בְּשִׁלְשָׁה מְצָבִים מְיוֹחָדִים, הַמְּסִיעִים לְאָדָם לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַלְּשׁוֹן: מְצָב אַחַד, **שֶׁהַלְּשׁוֹן** שׁוֹכֶבֶת, כְּמוֹ שְׂאוּמֶרֶת הַגְּמְרָא: "כָּל אֵיבְרֵיךָ שֶׁל אָדָם זְקוּפִין וְאַתָּה מוּטָל (=שׁוֹכֵב)". מְצָב שְׁנִי, **שֶׁהַלְּשׁוֹן** הִיא בְּפָנִים וְלֹא בְּחוּץ, כְּפִי שְׁכָתוּב: "כָּל אֵיבְרֵיךָ שֶׁל אָדָם מִבְּחוּץ וְאַתָּה מִבְּפָנִים". וּמְצָב שְׁלִישִׁי, **שֶׁהַלְּשׁוֹן** מְסוּגֶרֶת בְּשְׁנֵי "מְנַעוּלִים" שְׁנֵי וּשְׁפָתֵי, כְּפִי שְׁכָתוּב: "וְלֹא עוֹד אֲלֵא שֶׁהַקֶּפְתִּי לָךְ שְׁתֵּי חוּמוֹת – אַחַת שֶׁל עֵצִים (=שְׁנֵי) וְאַחַת שֶׁל בָּשָׂר (=שְׁפָתִים)".

עַל-כֵּן, חוּבָה עַל הָאָדָם לְהִתְבּוֹנֵן וּלְהִשְׁכִּיל, כְּמָה חֲכָמָה הַשְׁקִיעַ הַקַּב"ה בְּבִרְיַת הַלְּשׁוֹן שְׁבִפִּיו, שֶׁתֵּהִי שׁוֹכֶבֶת וְלֹא זְקוּפָה, וְשֶׁתֵּהִי מִבְּפָנִים וְלֹא מִבְּחוּץ, וְשֶׁתֵּהִי סְגוּרָה וּשְׂמוּרָה מֵאַחֲוֵרֵי שְׁתֵּי חוּמוֹת שֶׁל עֵצִים וּבָשָׂר – הַשְּׁנֵי וְהַשְּׁפָתִים, בְּבַחֲנִית חוֹתֶם/מְנַעוּל בְּתוֹךְ חוֹתֶם. וְכָל זֹאת, כְּדֵי שִׁיתְמַלֵּא הָאָדָם פֶּחַד וּרְעֵדָה, לְפָנֵי שֶׁהוּא מוֹצִיא אֶפְילוֹ מִלֵּה אַחַת מִפִּיו, וְכֵדִי שֶׁלֹּא יִפְרוּץ בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפֵּן אֶת שְׁנֵי הַ"מְנַעוּלִים" לְדַבְּרֵי **רְכִילוֹת וְלְשׁוֹן הָרַע**, אֲלֵא רַק לְעַסֵּק הַתּוֹרָה וְלִמְצוֹת.

עַל-פִּי הָאָמֹר מְפָרֵשׁ הַ"פְּלִי יָקָר" (בְּרֵאשִׁית לז, כד) אֶת דְּבָרֵי הַחֲכָם מִכָּל אָדָם (קֹהֶלֶת י, ח'): "וּפְרִץ גְּדָר יִשְׁכְּנוּ נַחֵשׁ". שֶׁהָרִי מְצִינּוּ שְׁכָפָאֵר דְּבָרוֹ יִשְׂרָאֵל **לְשׁוֹן הָרַע** עַל הַמֵּן גֵּעַנְשׁוּ בְּנַחֲשִׁים וּבְשָׂרְפִים שֶׁנִּשְׁכּוּ אוֹתָם. וְזֹאת, כְּפִי שְׁכָתוּב (בְּמִדְבָר כ"א, ו'): "וַיִּדְבֹר הָעָם בְּאַלְהִים וּבְמִשָּׁה... וַיִּשְׁלַח ה' בְּעַם אֶת הַנַּחֲשִׁים הַשָּׂרְפִים וַיִּנְשְׁכוּ אֶת הָעָם וַיָּמָת עִם רַב מִיִּשְׂרָאֵל". וּפְרֵשׁ רַש"י: "יְבוֹא נַחֵשׁ, שֶׁלָּקָה עַל הוֹצֵאת **דִּיבָה**, וַיִּפְרַע מִמוֹצִיא **דִּיבָה**".

וְכּוֹנֵת רַש"י הַקְּדוֹשׁ הִיא עַל הַנַּחֵשׁ הַקְּדוּמוֹנִי, שֶׁדְּבַר **לְשׁוֹן הָרַע** עַל מְלִכּוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּאֲשֶׁר אָמַר לְחֻזָּה (בְּרֵאשִׁית ג, ח'): "כִּי יֵדַע אֱלֹהִים כִּי בְיוֹם אֲכַלְכֶם מִמֶּנּוּ וּנְפַקְחוּ עֵינֵיכֶם וְהִייתֶם כְּאַלְהִים יֹדְעֵי טוֹב וְרָע". וְזֶהוּ שְׂאֵמֶר שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ: "וּפְרִץ גְּדָר יִשְׁכְּנוּ נַחֵשׁ". דְּהִינּוּ, הָאָדָם שְׁפוּרֵץ אֶת **לְשׁוֹנוֹ** – הַמוֹקֶפֶת שְׁנֵי גְדָרִים (=הַשְּׁנֵי וְהַשְּׁפָתִים) שֶׁגְּדָר וְשָׁם לּוֹ הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ – וּמְדַבֵּר **לְשׁוֹן הָרַע** – הִנֵּה, מִיָּדָה כְּנֶגֶד מִיָּדָה, יְבוֹא הַנַּחֵשׁ, שֶׁהִיא הָרֵאשׁוֹן שְׁפָרֵץ אֶת גְּדָרוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְדַבֵּר **לְשׁוֹן הָרַע**, וַיִּנְשְׁכֵהוּ. (עַל פִּי "אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי אֲמִי: אִשָּׁה מְזַרְעַת תְּחִלָּה – יוֹלְדַת זָכָר. אִישׁ מְזַרְעֵת תְּחִלָּה – יוֹלְדַת נְקֵבָה. שְׁנֵי אֲמָר: אִשָּׁה כִּי תּוֹרִיעַ וַיִּלְדָה זָכָר".

הַמְּקוּבֵל הָאֶלְקִי הַקְּדוֹשׁ רַבִּי שְׁמִשׁוֹן מְאוֹסְטְרוֹפָאֵלִי זצ"ל הִי"ד כּוֹתֵב בְּסִפְרוֹ "דָּן יְדִין" (אוֹת כ"א), שֶׁקְלִיפַת **זָנוּב**

היא קליפת **עמלק** (קליפה היא כח של **טומאה**).

וענין זה רמוז בכתוב (שמות יז, יד): "ויאמר ה' אל משה כתב זאת זכרון בספר ושם באזני יהושע כי מזה אמתה את זכר **עמלק**". ובאר "בעל הטורים", ש"זכרון בספר ושם באזני ראשי תיבות **זכוב**, שרץ אחד (= **עמלק**), שהיה שותה דמן של ישראל **זכוב**". וכן כתב "תורת החיד"א", בשם רבנו אפרים: "זכרון בספר ושם באזני" – (ראשי תיבות **זכוב**, והוא מלך **עמלק**).

אולם, אומר המקובל רבי שמשון מאוסטרופאלי, יעקב אבינו, שהיה עמוד התורה, בטל את הקליפה הזאת של **עמלק** על-ידי שעסק בתורה, שנקראת "**טוב**", כמאמר חז"ל (ברכות ה'): "כפי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו, ואין טוב אלא תורה". ומאחר ו"טוב" הוא בגמטריה 17, כמספר **זכוב** (=17), הרי שבכך הוא מבטל, בבחינת "זה לעמת (=כנגד) זה עשה האלהים" (קהלת ו, יד).

והנה, כאשר ישראל אינם עוסקים בתורה, שנקראת "**טוב**", מתעורר עליהם **עמלק**, הוא קליפת **זכוב** (=17), במספר שוה, להילחם בהם. וזהו שפרשו חז"ל (סנהדרין קו'): "ויבא **עמלק** וילחם עם ישראל ברפידים, (רפידים) שרפו (ישראל) עצמן מדברי תורה".

והנה, כתוב בספר "קננים" (מאמר יג), שאיש ישראל, המבטל מצות פריה ורביה, סופו שגמסר בידי קליפת **זכוב**. וצריכים אנו להבין ענין זה. שכן, וכי מה הקשר בין קליפת **זכוב** לבין מצות "פרו ורבו"? ובאר ענין זה הרה"ק פינחס פרידמן ואמר, שהנה כתוב בסוף פרשת "בשלח": "ויאמר כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדר דר". ופרש רש"י בשם חז"ל, שנשבע הקב"ה, שכל זמן שעמלק קים – אין השם של הקב"ה (=יהוה) שלם. שכן, היה צריך להיות כתוב: "כי יד על כס יהוה". אלא שבגלל שעמלק קים, אין השם שלם, וחסרות האותיות "וה" משמו של ה' יתברך ("יהוה"), ולכן כתוב "כי יד על כס יה". נמצא מכאן, שבגלל קליפת **עמלק** חסרות משם הקב"ה אותיות "וה".

והנה, שנינו במשנה (יבמות סא): "לא יבטל אדם מפריה ורביה, אלא אם כן יש לו בנים. בית שמאי אומרים: שני זכרים. ובית הלל אומרים: זכר ונקבה. שנאמר (בראשית ה'): 'זכר ונקבה בראם'. ונפסק להלכה בבית הלל, כפי שמובא בשלחן ערוך (אה"ע סימן א' ס"ה): "כיון שיש לאדם זכר ונקבה – קים מצות פריה ורביה". ומבואר בליקוטי ש"ס להאריז"ל (יבמות סא), שהטעם לכך שצריך האדם להביא זכר ונקבה לעולם הוא מפיון שאז נשלם שם הוי"ה (=יהוה) ברוף הוא.

וכפי לשונו הקדושה של האריז"ל: "הנה, האדם ואשתו רומזים לשם יה (איש אשה). וכשיש לו בן הוא ו', וכשיש לו בת היא ה', והרי הוי"ה שלם (=יהוה). ועל-כן חייב אדם להסתפל ולהשתדל שיהיה לו בן ובת, כמו בית הלל". (מקור הדבר הוא בזהר הקדוש, שם כתוב ("צו" דף לד'): "וקרבן דאתון אינון י' באיש, ה' באשה, ו' בבן חתן, ה' בפלה".) מפל זה נמצאנו למדים, שכל המקים מצות "פרו ורבו" בבן ובת, הרי הוא זוכה ליחד את ארבע אותיות שם הוי"ה (=יהוה) ברוף הוא.

ומעתה מבואר היטב, מדוע דוקא מי שמקים מצות פרו ורבו זוכה לבטל את קליפת **זכוב**. שכן, כל עוד קליפת **זכוב**, שהוא **עמלק**, קים, אין השם שלם, וחסרות האותיות "וה" משמו של ה' יתברך ("יהוה"), כמו שכתוב: "כי יד על כס יה". אולם, כל המקים מצות "פרו ורבו", הנה הוא משלים ומיחד את ארבע אותיות הוי"ה (=יהוה): י' אצל האיש, ה' ראשונה אצל האשה, ו' אצל הבן, ו-ה' אחרונה אצל הבת – ועל-ידי כך זוכה הוא לבטל את קליפת **זכוב**. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"לעולם יספר אדם בלשון נקיה... (תלמוד בבלי ג' א')

מעשה ברבי צבי הירש אוירבך, רבה של קהילת קונין, שנפל למשכב והיה מרותק למיטתו כמה וכמה ימים. לבסוף הזמינו בני ביתו רופא מומחה, והלה מהר לבוא לבית הרב, והחל בודק את החולה, כדרך הרופאים. לאחר שהרופא האזין לנשימת החולה מצד החזה והגב, רכן לעבר פניו ואמר: רבי, פתח פיך והראה לי את לשונך! עשה הרב כמצות הרופא, ומיד העיר בסבר פנים רציניות: עליך לדעת, רבי, שלשונך אינה נקיה. זאת אתה מגלה לי היום?! – נאנח רבי צבי הירש מפל הלב – הן ידעתי זאת משכבר הימים, ועל-כך אני מיצר בכל יום ויום! ובשעה שהרופא סגר את תיק המכשירים שלו, והחל רושם תרופות לחולה, קרא רבי צבי הירש בשיברון-לב: בעונותינו הרבים, היכן תמצא בזמן הזה אדם שהוא בעל לשון נקיה!

בס"ד "לא תאנה אליך רעה ונגוע לא יקרב באהלך" (תהילים צא' י')

18:32 **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת:**

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעָה: תּוֹרִיעַ (שַׁבַּת הַחֹדֶשׁ)

20:20 **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת:** 19:41 ר"ת

ערש"ק כט' אדר ב' תשע"ט (5.4.19) bnei-zion.com

הַפְּטָרָה: "כֹּה אָמַר" (סְפָרְדִים) (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב' ב')

מוֹבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְהִשְׁתַּדֵּל בְּכָל עֵז לַעֲשׂוֹת אֶת סְעוּדַת הַמִּילָה. וְאִפִּילוּ אִם יֵשׁ לוֹ מְנִיעִים וְעִיכּוּבִים רַבִּים, צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר עַל כָּל הַמְכַשּׁוּלִים. שְׁכֵן, עֵינֵיךְ הַהִשְׁתַּדְּלוּת שֶׁל הַיָּצָר הָרַע הוּא שְׁלֵא יַעֲשֶׂה סְעוּדַת מִילָה, כְּמוֹ שְׁמֵרוֹמְזוֹ בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַיָּצָר הָרַע, "סַמָּא", רֵאשִׁי תִיבּוֹת: סְעוּדַת מִצְוָה אֵין לַעֲשׂוֹת.

וּבְעֵינֵינוּ זֶה מְסוּפֵר עַל הַצַּדִּיק רַבִּי יִצְחָק מִבְּרֵדִיצ'וֹב וצ"ל, הֵלֵא הוּא סְנִיגוֹרָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁכַּאֲשֶׁר הָיוּ מְזַמְיָנִים אוֹתוֹ לְבְרִית מִילָה, נִהַג לְהִשִּׁיב שְׁמוּכָן הוּא לְבוֹא וּלְהִשְׁתַּתֵּף בְּבְרִית, בְּתַנְאֵי שְׁיַעֲרֹכוּ סְעוּדַת מִצְוָה כְּרֵאוּי. פְּעַם שָׂאֵל אוֹתוֹ אַחַד מִחֲסִידָיו לְפָשֵׁר תַּנְאֵי זֶה. הַסְּבִיר לוֹ הִרְבִּי, שְׁמַאֲבָקִים קָשִׁים הוּא נֶאֱבָק נֶגַד הַשְּׁטָן, אֲשֶׁר בְּכָל עֵת מִחְפֵּשׁ דְּרָכִים לְקַטְרֵג עַל יִשְׂרָאֵל. "וְאוּלָּם" – אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק מִבְּרֵדִיצ'וֹב – "אֲנִי טוֹעֵן תְּמִיד כְּנֶגְדֵי הַשְּׁטָן, שְׁכַּאֲשֶׁר אִישׁ יִשְׂרָאֵל מְקִים מִצְוָה כְּלָשְׁהִי, הוּא עוֹשֶׂה זֹאת בְּשִׂמְחָה וּבְרָצוֹן. וְאִילוּ כַּאֲשֶׁר נִכְשַׁל יְהוּדֵי בְּעִבְרִיָה, גּוֹרֵם לוֹ הַדְּבַר לְצַעַר רַב, וְלִבּוֹ נִשְׁבֵּר בְּקֶרְבוֹ.

וַיֵּשׁ הוֹכְחָה לְטַעֲנָתִי זֶה. שְׁכֵן, מַעוֹלָם לֹא רָאִינוּ יְהוּדִי, וְאִפִּילוּ הִגְרוּעַ בְּיוֹתֵר, שְׁיַעֲרוּךְ סְעוּדָה לְרַגְלֵי עֲבִירָה שְׁעֵבֵר. לְעוֹמַת זֹאת, כַּאֲשֶׁר יְהוּדֵי עוֹרֵךְ בְּרִית מִילָה, בַּר מִצְוָה וּשְׂאָר מִצְוֹת, אֲזִי הוּא שֵׁשׁ וּשְׁמֹנֶה, וְעוֹרֵךְ סְעוּדַת מִצְוָה. וּמִכֵּיּוֹן שְׁהַשְּׁטָן יוֹדֵעַ אֶת הָאֲמִת, הוּא מְנַסֶּה, בְּכָל כּוֹחוֹ, לְמַנּוּעַ מֵהִיְהוּדֵי לְעוֹרֵךְ סְעוּדַת מִצְוָה, כְּדֵי שְׁתִּהְיֶה לוֹ סִיבָה מְסַפֶּקֶת לְקַטְרֵג עַל יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן, כְּשִׁמְזַמְיָנִים אוֹתִי לְשִׂמְחַת מִצְוָה, מוֹכֵן אֲנִי לְבוֹא רַק בְּתַנְאֵי שְׁיַעֲרֹכוּ סְעוּדַת מִצְוָה כְּרֵאוּי...".

"וְהִנֵּה לֹא הִפֵּךְ הַנִּגְעַת אֶת עֵינֵינוּ... טַמָּא הוּא" (יג' נה')

אוֹמְרִים חו"ל, כִּי הַמְּלִים "עֲנַג" וְ– "נִגְע" מִתְחַלְּפוֹת הֵם. דְּהֵינּוּ, בְּמִלָּה "עֲנַג", הָאוֹת ע' הִיא בְּרֵאשׁ הַמִּלָּה, וְאִילוּ בְּמִלָּה "נִגְע" הָאוֹת ע' הִיא בְּסוֹף הַמִּלָּה. וְעוֹד אוֹמְרִים חו"ל: כַּאֲשֶׁר הָאָדָם חוֹטֵא, וְעוֹבֵר בְּכַף עַל מִצְוֹת ה' יִתְבַּרַךְ, הָרִי הוּא בְּבַחֲנֵינָת "נִגְע". וְלָכֵן, כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר פָּגַם, צָרִיךְ הָאָדָם לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שְׁלִימָה עַל כָּל חֲטָאִיו, עַד שְׁיִהְיֶה מְבַחֲנֵינָת "נִגְע" לְבַחֲנֵינָת "עֲנַג". אֵךְ אִם חָלִילָה אֵין הָאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, וְנִשְׂאָר הוּא בְּבַחֲנֵינָת "נִגְע", מִבִּיא עָלָיו הַקִּב"ה נִגְעִים, עַד שְׁיִתְעוֹרֵר לְשׁוֹב בְּתְשׁוּבָה.

עַל–פֶּךָ מְרַמֵּז הַכְּתוּב: "וְהִנֵּה לֹא הִפֵּךְ הַנִּגְעַת אֶת עֵינֵינוּ... טַמָּא הוּא", כְּלוּמַר ה' "עֵין" (הָאוֹת ע') נִשְׂאָרָה בְּמִקוּמָהּ (=לֹא עֲבָרָה לְרֵאשׁ הַמִּלָּה), וְעַדִּין נוֹתֵר ה' "נִגְע" כְּמוֹ שְׁהוּא, וְלֹא הִתְהַפֵּךְ ה' "נִגְע" ל'– "עֲנַג", וּמִכָּאֵן שְׁלֵא עֲשֶׂה הָאָדָם תְּשׁוּבָה עַל חֲטָאִיו, וְאִם כֶּךָ "טַמָּא הוּא".

בְּאוֹתוֹ עֲנִין כְּתוּב בְּמִדְרָשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה טו', ד'): "כִּיּוֹן שְׁשִׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל פְּרֻשַׁת נִגְעִים, נִתְיָרְאוּ. אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה: אֵל תִּתְיָרְאוּ, אֵילוֹ (הַנִּגְעִים) לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם, אֲבָל אַתֶּם, לְאֹכֹל וּלְשִׂמּוֹחַ".

וְהִתְיָגְעוּ כָּל הַמְּפָרְשִׁים לְהַבִּין אֶת תְּשׁוּבַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְיִשְׂרָאֵל: "אֵילוֹ (הַנִּגְעִים) לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם, אֲבָל אַתֶּם, לְאֹכֹל וּלְשִׂמּוֹחַ"? הֵלֵא בְּרוּר לְכָל, שְׁפָרְשַׁת הַנִּגְעִים, כְּמוֹ כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, לֹא נִתְּנָה לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם, כִּי אִם רַק לְיִשְׂרָאֵל, וְאֵיךְ אוֹמֵר מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל: "אֵילוֹ (פְּרֻשַׁת הַנִּגְעִים) לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם"?

אוֹמֵר עַל–כֶּךָ ה' פְּרֻדְס יוֹסֵף", בְּשֵׁם "עֵמֶק הַמְּלֹךְ": יְדוּעַ, עַל–פִּי הַמְּבֹאָר בְּכַתְבֵי הָאֵרִיז"ל, כִּי כָּל מִי שְׂאִינוּ מְקִים מִצְוֹת עֲנַג שַׁבַּת (כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (ישעיה נח, יג): "וְקִרְאתָ לְשַׁבַּת עֲנַג"), גּוֹרֵם לְהַפְּוֹךְ אֶת הַצִּירוּף "עֲנַג" ל'– "נִגְע". אֲבָל, כָּל מִי שְׁמַעֲנַג אֶת הַשַּׁבַּת זוֹכֵה הוּא לְהַפְּוֹךְ אֶת הַצִּירוּף "נִגְע" לְצִירוּף "עֲנַג".

לָכֵן, נִמְצָא מְכָאן, שְׂאִישׁ יִשְׂרָאֵל, שֵׁישׁ לוֹ נִגְעַת צָרְעַת, הוּא מְשׁוּם שְׁלֵא קִים מִצְוֹת "וְקִרְאתָ לְשַׁבַּת עֲנַג", וְעַל–יְדֵי כֶּךָ נִהְפֵּךְ לוֹ הַצִּירוּף "עֲנַג" ל'– "נִגְע".

ולכן, העצה היעוצה היא לקיים ענג שבת כראוי, כדי להפוך את ה"נגע" ל-"ענג". וזהו ביאור המדרש: "כיון ששמעו ישראל פרשת נגעים, נתיראו", כי לא ידעו איך צריך להפוך את הצירוף "נגע" ל-"ענג". "אמר להם משה: אל תתיראו, אלו (הנגעים) לאומות העולם" – שאין להם יכולת להפוך נגע ל-ענג, על-ידי ענג שבת, כמבואר בגמרא (סנהדרין נח): "גוי ששבת(=ששומר שבת) חיב מיתה". "אבל אתם, לאכול ולשתות ולשמוח" – כלומר, אתם ישראל יכולים לענג את השבת באכילה, בשתייה ובשמחה, ועל-ידי כך, יהפך לכם הצירוף "נגע" ל-"ענג". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת"

אומרים חז"ל (יבמות סא), שרק ישראל קרויים "אדם", ולא הגויים. אם כך, בפתוב "אדם" כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת...", משתמע שהנגעים באים רק על ישראל, הקרויים "אדם", ולא על הגויים. ולכאורה צריך לומר: איפה כאן הצדק? האמנם?

ה"חפץ חיים" ממשיך ענין זה לשנים שהלכו יחד בליל חשך ואפילה, ובסערה גדולה. והנה, כאשר התחילה סופת שלגים עזה, אבדו הם את דרכם. כוחותיהם אפסו, והם נפלו על הארץ, והשלג החל לקבור אותם, עד שכמעט נעלמו כליל מתחתיו. למרבה המזל, בבקר גלו אותם עוברים ושבים, ומיד חלצו אותם, והבהילו אותם לבית החולים. הרופא מהר לבדוק אותם, ומיד החל מעסה את האחד, וסוטר לו על כל גופו. עמד בצד אדם אחד, שראה את מעשי הרופא, והחל לכעוס ולצעוק עליו(=על הרופא): "הרי שני אנשים מונחים לפניך, ומדוע אתה 'מתעלל' באחד באכזריות רבה, ואילו את השני אתה מותיר במנוחה?". ענו לו הסובבים האחרים: "שוטה שבשוטים, הרופא בדק את שניהם, וראה שהאחד מצבו קשה מאד, וקפא הוא למות, ואפסו הסיכויים להתזירו לחיים, ולכן לא טפל בו. אך אצל השני הוא גלה דופק רפה(=חלש, נמוך), ועמל בכל כוחו כדי להתזירו לחיים".

אומר ה"חפץ חיים", כי זהו ההבדל בין ישראל לבין העמים. הגויים הם בבחינת קפואים כבר – ודבר לא יחזירם לחיים. ולכן, אין שום סיבה ליסרם בעולם הזה. אבל עם ישראל חי וקיים, אלא שלפעמים הוא קופא תחת תאוותיו. ולכן מחמם אותם הקב"ה בעיסוי וביסורים, כדי לרפאם "מקפאונם".
זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו"

רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, הידוע בפניו ה"חפץ חיים", הקפיד כל ימיו שלא להיכשל באבק לשון הרע. בכל מקום שהיה מגיע, היה מטיף לשומעיו על שמירת הלשון, בלא פשרות וסיגים. פעם, בליל חרף אחד, חזר ה"חפץ חיים" מבית המדרש בתום תפילת ערבית. לפתע, נעצרה לידו עגלה דוהרת, שהיתה רתומה לשני סוסים צוהלים. אמר לי ר' יהודי – קרא העגלון לעברו ממושבו הרם – היכן גר כאן הרב והצדיק הגדול, ה"חפץ חיים" שליט"א?

ענה לו ה"חפץ חיים": ראשית, דע לה, שאין ה"חפץ חיים" משמש כרב, ושנית, אין הוא צדיק גדול כלל וכלל! מה אתה סח?! – גער בו בעל העגלה בקול רועם – הן ידוע ומפורסם בכל קהילות ישראל, שה"חפץ חיים" הוא גאון גדול וצדיק הדור!

מה שאומרים הבריות – שפע ה"חפץ חיים" את דברי העגלון – אינו מוכיח כלל שהדבר נכון. מסתבר שהעולם אינו מפיר את האיש כראוי, ואילו אני מכירו היטב. ויכול אני להבטיחה, שזו הפרזה וגוומה לאין שיעור.. פעם העגלון על הדברים ששמע בגנותו של צדיק וגאון הדור, ולא נתקררה דעתו עד שהפליט מפיו כמה קולות נמרצות לעבר ה"חפץ חיים", ולבסוף גם הצליף על גבו של ה"חפץ חיים" בשוטו הארוך, ואחר-כך פנה והמשיך בנסיעתו. ה"חפץ חיים" המשיך לעבר ביתו, ואולם חש צער רב על שהביא יהודי תמים לידי עבירה שלא מדעת. כעבור שעה קלה הגיע לביתו ומצא שם את העגלון, יושב ומצפה לבואו. כשהתבונן העגלון בפני האיש שנכנס לחדר, ונוכח לדעת שאותו אדם שחרף וגדף, ואף הצליף בו בשוטו, הוא ה"חפץ חיים", התחלחל מאד וכמעט התעלף. אולם, ה"חפץ חיים" הרגיע אותו בדברים רכים ומפייסים, ובין השאר אמר לו: לאמיתו של דבר, מגיעות לי הקללות והצליפות שספגתי ממך. שכן, עתה למדתי פרק חשוב בדרך-ארץ, והוא: לא רק שקיים איסור חמור לדבר לשון הרע על אחרים, אלא גם אסור לאדם לדבר לשון הרע על עצמו...

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!